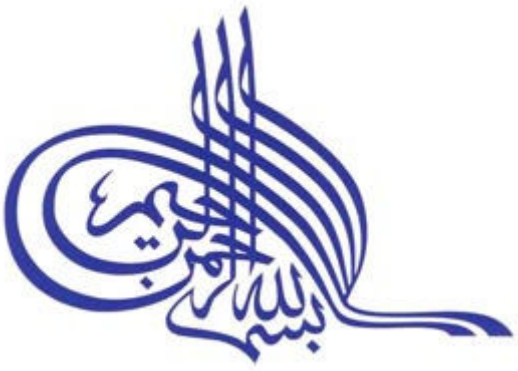

د قرآن کریم اعجاز

مؤلف: هارون یحیی

ژباړن: حمد حفیظ ((پال

Ketabton.com

۱۳۸۷هجری شمسی

ketabton.com - The Digital Library

هیله لرم د پښتو ژبارې په اړوندخپلې نظریی اووړاندیزونه په دې پته راولیږی:
shafiq.haqpal@Gmail.com

دکتاب نوم: د قرآن اعجاز
مؤلف: هارون یحیی
ژبارن: محمدشفیق «حقپال»
طرح او ډیزاین: شهریارکاکړ
کال:۱۳۸۷

یادونه: دغه کتاب له انګریزی څخه ډاکتر فرید آسمند دری ژبې ته ژبارلی چې پښتو ژبارې یی له دری نه شوې.
کابل- افغانستان

ketabton.com - The Digital Library

لړلیک

د قرآن اعجاز 1
دقرآن کریم علمی معجزې 2
دکایناتو یانړۍ پیدایښت 2
دکایناتو پراختیا 3
دنړۍ پای اوسترانقباض 4
له تاوده لوګی نه خلقت 5
دځمکې اوآسمانونو جلا کیدل 5
د داروین د تکامل د نظریې تیروتنه 6
په نړۍ کې مطلق تعادل 6
په نړۍ کې لطیف میزان 7
دسترې چاودنې چټکتیا 8
دآسمانی جسمونو په مینځ کې واټن 8
دستورو ، لمر اوسپوږمۍ په مینځ کې دجوړښت توپیر 10
النَّجْمُ الثَّاقِبُ 11
مدارونه اوځرخیدونکې نړۍ 11
دلمر تکلوری 12
دسپوږمۍ مدار 12
دقمری یا سپوږمېزکال محاسبه 14
دثقل قوه اوخوځښتونه په مدارونو کې 14
کروی(کړده) ځمکه 15
دځمکې دځرخیدو لوری 15
دځمکې شکل Geoid 15
دځمکې قطرونه اوخلأ 16
دځمکې دچاپیریا ل پوړونهAtmosphere 16
ساتونکی چت 17
ستنیدونکی آسمان 18
دځمکې طبقې یا پوړونه 18
دځمکې دچارچونو کانګې 19
دغرونو دندې 19
دغرونو خوځښتونه 20
دلمرختو اولویدو بیلابیل ځایونه 21

ketabton.com - The Digital Library

دپای له ټکو نه دځمکې لنډول 21
څیرې کیدونکې یا چاودېدونکې څمکه 22
د اوسپنې معجزه 23
د پطرولوجورښت 24
د وخت نسبیت 24
په شپږوورځو کې پیداکیدل 24
دتقدیر حقیقت 25
د زوجونو یا جوړو پیدایښت 26
د اتومونو ذرې 26
تیاره یا تور سوری 27
نبضانی ستوری 28
د شعری ستوریSirius 28
تیاره اوروښنایی 29
پرته له اورنه احتراق یا سوزیدنه 29
د وریځو دروند والی 30
د باران انډول 30
د باران جوړښت 31
باران مړه څمکه راژوندی کوی 32
د ږلی ، تالندې اوبرېښنا جوړیدل 33
بار(حمل) ورکوونکی بادونه 34
دباد دجوړېدو پړاوونه 34
فوتو سنتیزځه ډول سهار مهال پیلېږی 35
سمندرونه یو له بله سره نه کډېږی 36
په سمندرونه کې تیاره اوکورنۍ څپې 36
هغه ځای چې زمور خوځښت کنټرولوی 36
دالله (ج) په یاد سره زرونه آرام مومی 38
عبادت شفا موندنه چټکوی 39
د دین دنه مراعات له کبله روانی فشار اوخپکان 40
د انسان پیدایښت 42
د منی څاڅکی Semen : 42
له اوبونه د انسان پیدایښت 46
له خټې نه جوړښت 46
د جنینو تنظیم Gene 47
حیض Menstruation 48
د ماشوم د غړو د ودې ترتیب 48
د شېدو جوړښت 48

ketabton.com - The Digital Library

د مورشېدې یوه معجزه زېږونکی مخلوط 49
د تل تازه خوړو په هکله حقیقتونه: 49
دګوتې د نښې له مخې پېژندنه 50
د انکښنو موچې 51
د انکښنو معجزه 51
کجوره(خرما) اوکتې پې 52
اینځر یوه فوق العاده مېوه 54
کب دخوړو یوه ښه منبع 54
د خوك د غوښې روغتیایی زیانونه 55
زیتون یوروغتیا بخښونکی نبات 55
دزړه اونورو رګونو لپاره یی ګټې : 56
د زړه د رګونو عملیات 57
د خوځښت ، وینځلو اوخښلو روغتیایی ګټې 57
مکروسکوپیك ژوند 57
د حیواناتو(ژوو) ټولنې 58
له حیات نه تقلید: د طرحو لپاره د ژوو له جوړښت نه الهام اخستل 58
د ملخانو ډلې 59
د مېړیانو د اړیکو سیستم 60
د خوړو دوران 60
په خوب کې د غوږونو فعالیت 61
د خوب په وخت کې د خوځښت اهمیت 61
په شپه کې د خوځښت کمښت 62
په لوړو سیموکې د سینې انقباض 62
د قرآن وړاندوینې 63
د روم بری 63
د فرعون د بدن ساتنه 64
د مکې فتحه 64
دبنی اسراییلو قوم به دِیر کبرجن شی 65
خلایی څېړنې 66
د سپوږمۍ سفر 66
د لېږد رالېږد عصری وسایل 67
د الوتکې ټکنالوژی 68
د تصویر لېږد 68
د بوی لېږد 68
له برېښنا نه ګټه 69
د ارتیزن څاه 69

ketabton.com - The Digital Library

په ټکنالوژی کې د مېړیانو لښکر 70
اتومی انرژی اوانشقاق 71
د قرآن تاریخی اعجاز 72
هامان او د مصر اهرام 73
موسی(ع) او د سمندردوه ځایه کول 73
هغه ستونزې چې فرعون اود ده ملګری ورسره مخامخ شول 76
په قرآن کې د فرعون کلمه 77
د نوح(ع) توپان 77
د نوح(ع) د توپان لرغونې نښې 78
د ارم ښار 80
د سدوم او ګموره ښارونه 81
د سباخلک او د عرم سېلاو 82
دحجرخلک 84
په قرآن کې د ریاضې معجزې 84
په قرآن کې دکلمو تکرار 84
د ځمکې د وچې او اوبو اندول 85
په قرآن کې د ابجدشمېرې 86
په قرآن کې د نولس عدد معجزه 87
د ادبیاتو له اړخه د قرآن کمالد قرآن د تقلید ناشونتیا 91
د قرآن د تقلید ناشونتیا 92
په قرآن کې د قافیو عالی ماهیت 92
قرآن د الله (ج) کلام دی 95

د مؤلف په اړوند:

هارون یحیی د عدنان اوختار مستعار نوم دی هغه په کال ۱۹۵۶ز کې دترکې په پلازمینه انقره کې زېږیدلی دی هغه په انقره کې لومړی د هنرونو پوهنځی اوبیا یی دفلسفې پوهنځی لوستی. ده دماتریالیستی فلسفې د ردولو په هکله یی ډیر کتابونه لیکلی.

له ۱۹۸۰ کال نه راپه دیخوایی ډېر شمېر کتابونه دسیاست ، ساینس اوعقایدو په هکله لیکلی. ده د داروین د پرواېزتکامل د نظریی په رد کې هم مهم کتابونه لیکلی.

د ده مستعارنوم د دووپیغمبرانو له نامه یعنی هارون اویحیی نه اخستل شوی چې د بې عقیدتی په وړاندې یی کلکه مبارزه کړې.

دهارون یحی کتابونه دنړی په ډېرو ژبو له هغې ډلې نه په عربی ، انګرېزی ، فرانسوی ، پرتګالی ، اردو ، فارسی ، پښتو ، ایتالوی ، جرمنی ، البانوی ، روسی ، یونانی ، ترکی اواندونیزیایی ژباړل شوی.

ketabton.com - The Digital Library

دده کارونه په نړۍ کې ستایل شوی اود ډېر شمېر خلکو د ایمان راوړلو لامل کړځېدلی .
د دې لیکوال دکتابونو شمېر دهمدې کتاب تر لیکلو پورې ۱۲۳ علمی اودینی کتابونو ته رسېدلی.

www.harunyahya.com

سپیڅلی قران تلپاتې معجزه

(د قرآن کریم اعجاز) د هغه علمي درانه او ارزښتناك اثر نوم دی چې ترکي لیکوال هارون یحیی لیکلی او ګران او فاضل ورور محمد شفیق (حقپال) پر پښتو ژباړلی دی.
زمورِ پرمحبوب او درانه پیغمبر (ص) را نازل شوی د ستر پالونکی جل جلا له وروستی کتاب (قرآنکریم) په ریښتینې معنا یوه تلپاتې داسې معجزه ده چې د سپیڅلي پیغمبر له رحلت څخه ۱۴ سوه کاله وروسته یې اوس ساینس او تکنالوژي پر حقانیت او ریښتینولی ګواهي ورکوي.
(د قرآن کریم اعجاز) د خدای د سپیڅلي کلام په باب د ساینس او تکنالوژۍ پر همدې ګواهیو بحث کوي. څه ډول ۱۴ سوه کاله پخوا خدای په خپل برحق کلام کې بشریت ته هدایات را استولي او د کایناتو له رازونو یې خبر ورکړی چې اوس یې ساینس ټکي پر ټکي ریښتیا ثابتوي.
قرانکریم د ستر پالونکی رب له لوري بشریت ته د لارښوونې او هدایت وروستی کتاب دی چې تر قیامته به د ټولو زمانو او انسانانو لپاره وي ، آیا تر دې بله لویه معجزه کیدای شي چې قرآن د پرون انسان ته هم د وخت او حالاتو سره سم پیغام درلود او نن چې بشریت فضا تسخیر کړې او ساینس حیرانوونکی پرمختګ کړی دی قرآن بیا هم د تلپاتې او روښانه پیغام په توګه د بشریت هرې پوښتنې ، هرې اندیښنې او هرې ستونزې ته مناسب ، معقول او د فهم وړ ځواب او پیغام لري ؟
په دغه درانه اثر کې به لوستونکي د قرآن کریم پر همدې عظمت په زړه پورې بحث لولي ، د فتنو او مادي ځل بل په دغه دوران کې د داسې درانه او ارزښتناك اثر لیکل او دهغو ژباړه ډیر لوی خدمت او معنوي کار دی ، زه یې لیکوال په تیره درانه ورور (حقپال صیب) ته د ژباړې مبارکي وایم او له ستر پروردګار څخه یې قلم لاتاند ، پیاوړی او په همدغسې ارزښتناکو لیکنو بوخت غواړم ، همدغسې درانه لوستونکي ددې سپیڅلي اثر لوستلو ته را بولم تر څو معنوي فیض ترې واخلي.

په مینه اودرنښت
محمد زبیر شفیقي د 1387 لمریز
د تلې 15 مه- کابل

ketabton.com - The Digital Library

دپښتوژبارن څوخبرې

عظیم الشأن قرآن هغه کتاب دی چې په هکله یې خبرې له انسانی فکر اوذهن نه ډېرې اوچتې دی خوبیاهم پوهان دخپل ذهن اوفکر په کچه ددې ستر کتاب په هکله څېنې ویناوې لری اوله دې پراخ سمندرنه څاڅکی رااخلی اورنااړې اچوی .

قرآن دې ته اړتیا نه لری چې علمی اوساینسی پرمختیاوې یې یې حقانیت ثابت کړې اوبیا دمنلو وړښی څکه خپله قرآن برحقه کتاب دی اودکایناتو دخالق کلام دی چې مسلمان باید هیڅ شک پرې ونه کړی دا قرآن دی چې علمی تاریخی ... وړاندوینې کوی او هغه رد یا تایید وی .

د قرآن متن ، دقرآن بیان د قرآن ترتیب د قرآن هره سوره هرآیت هریو دمقطعاتو توری اوهر ټکی یی اعجازدی . څوارلس پیړې وړاندی په دې وسعت سره کلام چې دیوه نالوستی پیغمبر له لارې نړۍ ته رسول شوی خپله یوه معجزه ده. دقرآن نه منونکی که قرآن نه منی خو هیڅکله اوپه هېڅ توان سره یی دهغه دیوې خبرې د ردولو توان هم نه لری . دبېلګې په ډول که قرآن ۱۴ پیړۍ مخکې وایی چې (هرنفس دمړینې خښونکی دی بیا تاسو زما لورته راګرځی) .العنکبوت .۵۷

ددې آیت له نزول نه دادی بیا سوونه کاله تیر شول اودومره پرمختګونه وشول نه چا مرګ له مېنځه یوړ نه هم داچا ثابته کړای شوه چې دخدای محاسبې ته ورتلل نشته اونه به په راتلونکی کې علمی پرمختګونه اونه هم پرته له خدایه بل کوم ځواک وتوانېږی چې یا مړېنه ختمه کړی یاهم څوک دخدای (ج) له محاسبې نه وژغورل شی. قرآن داسې معجزه ده چې هربې ایمانه که یوځه عقل هم ورسره وی باید ایمان پرې راوړی اوهغه دخپل ژوند لارښود وګرځوی .

د قران د علمی ، ساینسی اوتاریخې اونورو ارخونو دویناوو اوارونډو برخو روښانول زمور پوهه دقرآن په اړوند لازیاتوی اوددې هرارخیز اوعلمی کتاب عظمت لاهم روښانوی.

د"قرآن اعجاز" دهمدغو لېکنو اوخېړنو یوه بېلګه ګڼلی شو چې ترکی پوه هارون یحیی لیکلی دی. نوموړی کتاب داکتر فرید آسمند په خپل زیار په دری ژباړلی . کله چې دغه کتاب دژباړن له خوا ماته راکړل شو له لوستلو وروسته دېرراته په زړه پورې ؤ اوپه خپل دول کې له نادرو کتابونو نه ګڼل کېږی. سره له دې چې دکتاب دلیکلو له وخته یوځه موده تیره شوې هارون یحیی صاحب په هغه کې څه زیاتونې هم راوستی چې موږ په دې متن کې هغه ځای نه کړای شوې خو بیایی هم همغه پخوانی لیکنی دېری ګټورې اوپه زړه پورې دی ، نو څکه مې دغه کتاب له فارسی نه پښتوته وژباړلو اونږدې یو کا ل یی په ژباړه اوکمپیټور کولو بوخت وم . خدای د وکړی چې زما دغه هڅه سره له هغو کمزورتیاوو چې دژباړې په برخه کې یی شته دپښتوژبوویونکو ته ګټوره وی اوله دوی نه ددعا غوښتونکی یم. الله (ج) دې موږ ټول دقرآن عظیم الشأن رښتینی لارویان وګرځوی.

په درنښت

محمد شفیق "حقپال"

د۱۴۲۹ ق. کال درمضان المبارک د مېاشتې ۲۷

ketabton.com - The Digital Library

د قرآن اعجاز

سریزه:

څوارلس پیړۍ مخکې الله(ج) قرآن راولیږه ، دغه کتاب انسانی عقل دحق لوری ته سیخوی اوټول بشریت ته تعلیم ورکوی څوچې دسپیڅلې وحې په ارزښتونو پوه شی. دوحې له وخته تر قیامته پورې به دغه کتاب دانسان دلارښونې لپاره دیوې بې ساری وسیلې په توګه پاتې شی.

په دغه کتاب کې الله (ج) فرمایی:

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ

اونه دی دغه (قرآن) مګرپند لپاره د عالمیانو(القلم ۵۲)

له هغه وخته چې قران رالیږل شوی دیوې ساده اوآسانې ژبې اولهجې نه برخمن دی ، اودټولولپاره دپوهیدوړدی. الله (ج) په دې هکله فرمایی:

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

آسانه موکړ دغه قرآن لپاره د پند اخستلو ، آیا کوم پندمنونکی شته ؟(القمر ۲۲)

دقرآن دژبې ادبی کمال ، اوپه محتوا کی یی بیساری شیوه اوعالی پوهه ددې ثبوت دی چې دغه دالله کلام دی.

برسیره پردې قرآن په هره کلمه کی داسې معجزې لری چې ثابتوی دا د الله (ج) کلام دی. له هغو څخه ډیر شمېر علمی حقایق دی چې په دې سپیڅلی کتاب کی ځای شوی. په دی کتاب کی چې یوزروځلورسوه کاله مخکی په محمد (ص) باندې نازل شوی ډیر شمیر معلومات شته چې په یویشتمه میلادی پیړۍ کې کشف شوی دی.

قرآن دعلمی موضوعاتو ترڅنګ ، په اصل کی یو اخلاقی اودمعنوی لارښوونوڅخه ډک کتاب دی. په یوویشتمه پیړۍ کې یواځې یوشمېر علمی معلومات چی قران کې موجود ډټکنالوژۍ په مټ کشف شوی دی ، چې دقرآن شریف دنازلیدو په وخت کې خلکوته لانه ډ ځرګند شوی اوهغوی ته دپوهیدو ورنه وو چې داپه خپله ددې ستر کتاب دحقانیت اوداچې دالله (ج) کتاب دی ثبوت کښل کیږی .

دقرآن عظیم الشأن دعلمی اعجازدپوهیدلپاره لومړی باید پوه شوچې هغه وخت علم څومره پرمختک کړی ډ ، دهغه په پوهیدوسره به مورِ ته څرګنده شی چې دغه کتاب څومره خارق العاده او ارزښتناک دی.

په اوومه میلادی پیړۍ کې کله چې قرآنی آیتونه نازلیدل ، دعربو خلک په اوهامواوخرافی خیالونو کی کی غرق ول. دټکنالوژی اودطبیعت د پیژندنې په هکله لږه اونیمګړې پوهه ددی لامل ګرځیدلی وه چې اعراب په هغو تحریف شویو نکلونو اوافسانو ، پرته له پوښتنې باوروکړی چې له مخکی نسلونو څخه دوی ته پاتې وې. دبېلګې په ډول هغوی فکر کاوه چې داغرونه دی چې آسمان یی اوچت ساتلی ، اوغرونه هغه سترې ستنې دی چې آسمان یې لکه دیوه چت غوندې پر ځمکه نیولی دی. په داسې یوه چاپیریال کې قرآن نازل شو ،چې د غفلت اوبې علمی پرځای یی عقیده ، ایمان اوسمی لارښوونې راوړې. دقرآن یو آیت وایی:

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا

الله (ج) هغه ذات دی چې آسمان یی پرته له ستنو پورته کړی . (الرعد ۲)

دغه آیت هغه نظریه چې ګواکې آسمان دغرونو پرستنو ولاړدی ردکړه. قران له هغو حقیقتونودک دی چې داسې وخت کې راښکاره شو چې خلکو یی دپوهیدو لپاره کومه وسیله نه درلوده. قران په داسې وخت کې نازل شوی چې خلکو له فزیک ، بیولوژی اونجوم څخه هیڅ کره معلومات نه درلودل ، خو دغه کتاب دبیکلې په توګه دعالم د جوړښت اوپیداکیدو ، له جنینی حالت څخه بیا ترزړښته پوری دانسان د پیدایښت اوودې ، دځمکې دماحول جوړښت(Atmosphere)، اوهغه توازن چې دځمکې په سره زمور دژوندانه ضامن دی معلومات ښکاره اوبیان کړل.

دځینو دغو بېلګودتفصیل دپوهیدولپاره راځی چې دغه کتاب ولولو.

ketabton.com - The Digital Library

دقرآن کریم علمی معجزې

دکایناتو یانړۍ پیدایښت

دشلمې پیړۍ ترمنځنیو کلونوپورې په اصطلاح ځینو علمی ټولنو کې داسې انګیرل کیده چې دغه نړۍ لایتنهایی اوږې پایه دتل لپاره موجوده ده اوتل به وجود ولری. ددغې فرضیې پربنسټ داسې ګڼل کیده چې کاینات ثابت Static Universe دی پیل اوپای نه لری.

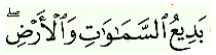
ketabton.com - The Digital Library

ددې په پام کې نیولو سره چې نړۍ دثابتو اونه بدلیدونکو موادو ټولګه ده دمادی فلسفې بنسټ کیښودل شو ، چې په پایله کې دخالق له وجود څخه ددغې فلسفې قبلوونکو انکار وکړ.په داسې حال کې چې په را وروسته موده کې ساینس اوټکنالوژۍ دثابتوکاینناتوفرضیه ردکړه.

اوس چې مورږ په یوویشتمه پیړۍ کې یو اونوې څرکونه زمورږ په انتظارکې دی. تراوسه ډیرشمیر تجربې ، څیړنې اومحاسبې دنړۍ دفزیک پوهانو اوخیړونکو له خوا ترسره شوی اوثابته شوې چې نړۍ یو پیل درلود اوپه لنډه شیبه کې دیوې خواکمنې چاودنې په پایله کې له هیڅ څخه رامینځته شوې. برسیره پردې اوس دماتریالیستانو دنظریې پرخلاف داثابته شوی چې دنیا ثابته اومعینه نه ده.

پرخلاف ددې نړۍ تل دحرکت ، بدلون اوپراختیا په حال کې ده. داحقیقتونه نوی موندل شوی چې دمادی پرستانو دنظریې پرتابوت وروستی میخونه ټکوهی.علمی نړۍ اوس دغه علمی حقیقت منلی دی.

قرآن دکایناتو پیل داسې بیانوی:

(الله) دځمکې اوآسمانونو پیداکونکی دی. (الانعام ۱۰۱).

چې دپوهانو یادې شوی نوې موندنې دقرآن له دغې وینا سره مطابقت لری.

څه ډول چې مخکې وویل شول فزیک پوهان دې پایلې ته رسیدلی چې ټول کاینات له خپلو ټولو مادی اوزمانی ابعادو سره دیوې سترې چاودنې په اثر ډیره موده مخکې مینځته راغلی چې دغه پیښه دسترې چاودنې یاBig Bang په نامه یادیږی چې له هیڅ څخه دکایناتو دپیدایښت دنظریې تاییدوونکی ګڼل کیږی.

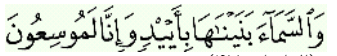
څه ډول چې ټول پوهان اوس دې موافقې ته رسیدلی چې دغه چاودنه پنځلس میلیارده کاله مخکې له یوه ټکی نه صادره شوی.

اومخکې له دغې سترې چاودنې څخه دمادې په نوم څشی وجود نه درلود. دنیستی له حالت څخه چې نه مادې نه انرژۍ او ان وخت یا زمان موجود نه ؤ رامنځ ته شول. دغه مسأله چې په دې وروستیو کې څرګنده شوې څوارلس پیړۍ مخکې قران یاده کړی.

دامریکې دخلأ اوالوتنو ادارې یاNASA په کال ۱۹۹۲ کی په خلأ کی دسترې چاودنې پاتې شونې ومومندلې. دغه ستر کشف ډیر ښه مدرک دی چې له هیڅ څخه دکایناتو درامنځته کیدوحقیقت روښانوی.

دکایناتو پراختیا

قرآن څوارلس پیړۍ مخکې چې هغه وخت لادسایښس اونجوم پوهې لومړنۍ ښه درلوده د کایناتود پراختیا په هکله داسې فرمایلی:

اوآسمان مو په خپل قدرت سره ودراوه اوهغه ته پراخوالی ورکوو(الذاریات ۴۷).

څه ډول چې په دې آیت کې لیدل کیږی د سماء کلمه چې آسمان ژباړل شوی دقرآن په ډیر ځای کې راغلی . سماء په فضا اوپراخو کایناتو باندې دلالت کوی. اوپه دی ځای کی هم همدا مانا لری. یعنی چې کاینات پراخوالی مومی د(انا لموسعون) کلمه دا مانالری چې (مورږچې هغه ته مدام پراخوالی ورکوو). موسعون د وسعه له ریښې څخه اخستل شوې یعنی پراختیا ورکول اودله مانا یعنی ډیر دی. بنا پردې دغه جمله وایی چې: مورږ آسمان یاکایناتوته ډیرپراخوالی ورکوو. داهغه پایله ده چې اوسنی پوهان پری پوهیدلی.

دشلمې پیړۍ ترپیله پوهان په دې اند ول چې کاینات ثابت طبیعت لری اوتل موجود دی. په داسی حال کی چې نویوخیړنو ، شواهدو اومحاسبو دمعاصری ټکنالوژی په مټ دا وښوده چې کاینناتو پیل درلودلی اوتل به پراخیږی.

دشلمې پیړۍ په پیل کی روسی فزیک پوه الکساندر فریدمن اوبلجیمی ستوری پیژندوکی جورج لمیتر محاسبه وکړه چې کاینات تل دحرکت اوپراخوالی په حال کی دی. دغه خبرونه اومعلومات د۱۹۲۹ کال په لیدنو اوخیړنو کی تایید شوی. ادوین هوبل امریکایی ستوری پیژندونکی دتلسکوپ له لاری ولیدل چې ستوری اوکهکشانونه تل یوله بل څخه دلرې کیدو په حال کی وی. چې دغه لیدنه اوخیړنه دستوری پیژندنې په پوهه کی ستره پرمختیا وه. هوبل وموندله چې دستوروپه مینځ کی دفاصلې په زیاتیدو سره دهغو روښنایی سره کیږی. ځکه چې دنوری فزیک له قانون سره سم هغه نور چې دلیدلو دټکی په لور راځی بنفش رنګ نیسی اوکله چې دلیدو له ټکی څخه فاصله نیسی ډیرسور رنګی کیږی. لنډه داچې دهوبل دمشاهداتو سره سم ستوری اوکهکشانونه هره شیبه یو

ketabton.com - The Digital Library

له بله دلری کیدو په حال کې دی . هغه نړۍ چې هرځه په هغه کې یو له بل څخه لری کیږی داسی نړۍ وی چې تل پراخوالی مومی. ددې موضوع دلاروښانتیا لپاره فرض وکړۍ چې نړۍ د پوقانې دسطحې په شان ده ، هرځومره چې دغه پوقانه ډېره پو شی په همغې کچې یی دسطحې دمخ ټکی یوله بل څخه لرې کیږی. آسمانې کرې هم کله چې یوله بل نه لری کیږې نو نړۍ پراخوالی مومی. دغه موضوع په نظری توګه دشلمې پیړۍ دوتلی پوه البرت انیشتین له خوا کشف شوه ، خو ددې له امله چې دثابتې نړۍ دنظری پلویان ډیر ول انیشتین په خپلې دغې موندنې ډیر ټینګار ونه کړ ،چې وروسته ده خپله دغه کړنه دخپل ژوندانه یوه ستره تیروتنه وبلله.
دغه موضوع قرآن هغه وخت ښودلی وه چې تلسکوپ اواوسنۍ ټکنالوژی لا نه وه ، داځکه چې قرآن دټول عالم دخالق کلام دی.

دنړۍ پای اوسترانقباض

څه ډول مو چې مخکې وویل دنړۍ خلقت له یوې سترې چاودنې پیل شو ، اوله همغه ټکی نه نړۍ تل مخ پر پراخیدو ده. پوهان وایی کله چې دنړۍ کتله په کافی کچه لویه شی په پای کې به دغه پراخیدنه تمامه شی ، ځکه دثقل قوه به یی په خپل ځان کی داضمحلال سبب شی. عقیده پردی ده چې نړۍ به دیوه ستر انقباض **یا** Big Crunch پر مخ دورومی ، چې دابه دژوند انه داوسنۍ ځیرې پای وی. اناتا کوش اواندرې لیند دسانفورد پوهنتون فروفیسران داسې لیکی:
نړۍ به انقباض وکړی اوله مینځه به ولاړه شی ، ټول هغه شیان چې مورِ یی وینو یا یی نه شو لیدلی هغه به انقباض وکړی اوله پروتون څخه به دیوه کوچنی ټکی په شان شی ، کټ مټ په دی شان به لکه مورچې په یوه تور سوری کې واوسو. دوی وایی چې مورِ پردی پوه شوو چې انرژی به په تدریجی توګه منفی شی اونړۍ به دبی ثباتی ، انقباض اوپه پای کی دله مینځه تلو سره مخ شی.فزیک پوهان پوهیږی چې تیاره انرژی کولای شی منفی شی اونړۍ به په یوه لرې راتلونکی کې مضمحله شی. اوس کیدای شی مورِ دنړۍ دژوندانه په پیل کې نه بلکې په منځنیو وختو کې واوسو. Big Crunch یا دستر انقباض نظریه وایی هغې نړۍ چې پراختیا موندلې په چټکی سره به مضمحله شی ترهغو چې خپله ټوله کتله له لاسه ورکړی اوپه یوه واحد ټکی به دلایتناهی کثافت سره واوړی. دغه موضوع په پاک قرآن کې داسې راغلې:

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا
بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ

هغه ورځ چې آسمانونه دیوه طومار په شکل تاوراتاوکړو اوهغه لومړنی حالت ته به یی راوګرځوو چی لومړی ځل مو پیداکړی وو دغه وعده ده چې سرته به یی ورسوو. (الانبیاء ۱۰۴).

اوپه یو بل آیت کی داسې ویل شوی:دقیامت په ورځ به ځمکه دده په قبضه کی وی اوآسمانونه به تاوراتاو دده په ښی لاس کی وی. (الزمر ۶۷).

وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ

دBig Crunch دفرضیی مطابق نړۍ په تدریجی ډول اوپه کاره مضمحله کیږی اوشاته دورومی. په پای کی به نړۍ دیوه لایتناهی کثافت درولودونکی شی اوبی حده به توده اوکوچنی شی. دساینس دغه فرضیه له قرانی توضیحاتو سره مطابقت لری.

ketabton.com - The Digital Library

له تاوده لوګی نه خلقت

نن پوهان کولای چی له سرو اوګرمو وریځونه دستورو جوړیدل ووینی. دغه راز نړۍ هم له دګازاتو له یوې ګرمې کتلې څخه جوړه شوې چې قران کریم دپوهانو دغه کشف تاییدوی.

اوکله یی چې آسمانونو ته پام وکړ لوګی ؤ. (فصلت ۱۱).

لوګی ته په عربی کی دخان وایی چې په دغه آیت کی سور لوګی عالم ته ویل شوی. دغه مسأله په قرآن کی په یوه کلمه کی تشریح شوی ده ، ځکه چې لوګی دیوې حرارت لرونکی ګاز کتله وی چې یوله بل سره ترلو کوچنیو ذرونه جوړشوی. په دغه ځای کې قرآن دعربی ډیره ښه کلمه دکایناتو دهغه پراو دجوړیدو لپاره کارولې. باید یادونه وشی چې یواځې په شلمه پیړۍ کې پوهان په دې

ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِىَ دُخَانٌ

وپوهیدل چې نړۍ له تودوخې لرونکو ګازونوڅخه دلوګی په شکل جوړه شوې. چې دغه معلومات دقرآن له معجزو څخه شمېرل کیږی.

دځمکې اوآسمانونو جلا کیدل

دآسمانونو دجوړیدو په هکله یو بل آیت داسې وایی:

أَوَلَمْ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَٰهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ ٱلْمَآءِ كُلَّ شَىْءٍ حَىٍّ ۖ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

آیا کافرانو ونه لیدل چې آسمانونه اوځمکه سره ترلی وو ، هغه مو پرانستل اوسره جلاموکړل اوله اوبو نه مو هرڅه راژوندی کړل ، بیا نو ولی ایمان نه راوړی.

(الانبیا ۳۰)

د "رتق" کلمه چې یوله بل سره دګندلی مانا ورکوی په عربی سیمه یزه ژبه کی دګډ یا مخلوط په مانا هم کاریږی. فتقه چې عربی کلمه ده دیو له بله دشلیدو اودهغو څیزونو تخریب چې یو له بل سره ګندلی وی اویا هم له ځمکې څخه دځوانکی دسروهلو په ماناهم کاریږی.

اوس بیا که دی آیت ته ځیر شو مانا داسی ده چې ځمکه او آسمانونه یو له بل سره ترلی یا ګندلی وو اوهغوی مو له یو بل نه بیل کړل. په همدغه ترتیب دپوهانو نظرداسې دی چې لومړی ټوله نړۍ یو ټکی وه ، یعنی چې ځمکه آوسمانونه ټول په یوه حال یوپه بل کی نغښتی وو اووروسته دغو ټکو ستره چاودنه وکړه اوتوتی یی یوله بله جلا شوې.

دهغه څه

په قرآن کریم کې ډیر داسې آیتونه شته چې دځمکې آسمانونو اوهغه څه. چې دهغو په مینځ کی دی هغه بیانوی.

لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ ٱلثَّرَىٰ

هرڅه چې په آسمانونو اوځمکه اودهغوی په مینځ کی اودخاورو لاندی موجود دی ټول دهغه ملک دی. (طه ۶).

پوهان وایی چې لومړی دهغه ګرم لوګی کتله مخ په زیاتیدوشوه. وروسته دغه کتله ټوټه ټوټه شوه چې آسمانی آجسام ، ستوری اوسیارې یی جوړې کړې. په بل عبارت ځمکه اوستوری ټول هغه ټوټې دی چې د ګازونو له یو ې واحدې کتلې څخه مینځته راغلی .ځینې دغه ټوټې په لمر اوستورو بدل شول اوپه دی ترتیب سره شمسی منظومې اوکهکشانونه مینځته راغلل. دویش په بهیر کې یوشمېر اضافه ذرو چې نوې له دغو جسمونو نه جوړې شوې وې فضایی جوړه کړه. پوهانو دغه اضافی ذرې دستورو اوکهکشانو په مینځ کی ماده یاده کړه. دغه ماده له شپیتو په سلو کې هایدروجن ، اته دیرش په سلوکې هیلیوم اودوه په سلوکې نوروڅېزونونه جوړه شوې. نهه نوی په سلوکې دغه ماده ګاز اویو په سلوکی هغه ګرد دی چې دجامداتو له وړو زرو نه چې قطر یی یو پرزرو تر لس زروملی مترہ ده جوړشوی.

ketabton.com - The Digital Library

دغه ذرې دومره وړې دی چې د لوګې یا ګازو په څیر لیدل کیږی. خو کله چې په بشپړه توګه ولیدل شی په فضا کی دټولو کهکشانونونه دلویی کتلی استازیتوب کوی. دکهکشانونو په مینځ کی ماده په کال ۱۹۲۰ کې کشف شوه خو موجودیت یی په سلګونو کاله مخکې عظیم الشأن قران بیان کړی.

د داروین د تکامل د نظریی تیروتنه

قرانکریم دموجوداتو آنی خلقت له هیڅ نه په لاندې آیتونو کې روښانوی::
آل عمران 47 ، مریم 35 ، البقره117 ، نحل40 ، یس82 و غافر68:
إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
کله چې دیو شی اراده وکړی وایی چی وشه بیا کیږی. (یس ۸۲)

دداروین دفرضیی پربنا ، حیات دپرله پسی پیښو له کبله خود په خوده تکامل موندلی .اود ژوندیو موجوداتوتکامل له ساده شکلونو نه پیچلو شکلونو ته صورت نیولی. اصلی پوښتنه دلته ده چې چې آیا ژوندی موجودات په اتفاقی توګه دیو ساده طبیعی بهیرله لارې مینځ ته راغلی اویا داچې دهغوی وجود دیوه پوه اوباخبره خلقت له لوری شوی ؟

دتکامل نظریه ادعا کوی چې بې سا شیان دډیرو پیښو په پایله کی دیو بل ترڅنګ راټول شوی اوبیا په بل ګام کې دتصادفاتو په پایله کې دطبیعی پیښو تر اغیز لاندې لومړی دحیات یا ژوند اصلی اوبنسټیزې ستنې اوبیا خپله حیات یی مینځته راوړی. په دې دول زمان یاوخت ، ماده اواتفاقونه دجوړونکی ځواک په توګه پېژندل شوی.
دتصادف اواتفاق لید لوری چې دتکامل یا بشپړیدو په نظریه کی مطرح شوی دعلم اوپوهې له خوا مردود ګڼل شوی . عملی موندنې له دغې ادعا سره په ښکاره تضاد کی دی چې وایی حیا ت دپرله پسی اتفاقاتو په نتیجه کی دطبعی عواملو تر اغیزې لاندی رامینځته شوی. ځکه نن دژوندیو موجوداتو په مینځ کې داسې بیلګې شته چې دیرپیچلی جوړښت لری ، اوان چې یو حجره لرونکی موجودات هم حیرانوونکی اوپیچلی جوړښت لری چی داتفاق له مفهوم سره په بشپړه توګه تنا قض لری.
هغه خارق العاده جوړښت اوطراحی چې په ژوندویو موجوداتو کې لیدل کیږی ، په ښکاره توګه داجوتوی چې ټول ژوند دیو ستر شعور له لوری چې همغه عالم اوکامل الله (ج) دی خلق شوی.
آیا ژوندی موجودات په احتمالی توګه کیدای شی چی یو له بله مینځته راغلی وی؟ نه هیڅکله هم داسې نه ده. علمی معلومات په تیره بیا فوسیلی موندنې اوپرتلیزه اناتومی په بشپړه توګه ددې خبرې خلاف ده. په حقیقت کی هیڅ د ډاډ وړ دلیل ددې په اړه چې دبشپړتیا بهیر دځمکې په مخ اتفاقی ده وجود نه لری. فوسیلی موندنی داجوتوی چې دژوو بیلابیل ډولونه دتکامل له لارې قدم قدم په یو اوبل نه دی اوښتی بلکې ټول دغه ډولونه په بشپړه توګه له یو بل څخه بیل اوپرته له کومې کډې لرغونتیا په یوځلی دخپلو ځانګړو جوړښتونو سره مینځته راغلی. نه الوتونکی له خوزیدونکو څخه مینځته راغلی اونه هم دوچې اوسیدونکی ژوی دکبانو دتکامل له لارې مینځته راغلی. هریوژوی په بیل ډول اوله خپلو ځانګړو اوانفرادی نښانو او ځانګړتیاو سره پیدا شوی ، چې ان ددغې نظریی یعنې دتکامل دنظریی ډیرو نومیالیو پلویانو هم دغه علمی واقیعت منلی اودوی اړشوی چې هغه دخلقت لپاره دشاهد په توګه په رسمیت وپېژنی.
مارک چارنکی دتکامل دنظریی پلوی اولرغون پېژندوکی وایی چې : دتکامل دنظریی داثبات وراندې ستره مانع فوسیلی موندنې دی. په دغو موندنوکی دداروین دنظریی هیڅ یوه تاییدونکی بیلکه نه لیدل کیږی. دژوو ډولونه په نابیره توګه مینځ ته راځی اوهم په نابیره توګه له مینځه ځی.
هغه پرمختګونه او اوموندنې چې په وروستیو ۵۰ کلونو کی په تیره بیا دلرغون پېژندنې ، میکرولوژی ، جنیټیک اودآناتومی په برخه کی شوی ددې څرګندویی کوی چې دتکامل په اصطلاح نظریه سمه نه ده. ژوندی موجودات په ننی بڼه او له یو بله څخه په جلا توګه دځمکې په سره څرګند شوی. الله (ج) هریو دغه ژوندی موجودات د((کن فیکون)) په امر په جلا جلاتوګه پیدا کړی اودایو قطعی او څرګند حقیقت دی.

.

په نړۍ کې مطلق تعادل

ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا ۖ مَّا تَرَىٰ فِى خَلْقِ ٱلرَّحْمَٰنِ مِن تَفَٰوُتٍ ۖ فَٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ

ketabton.com - The Digital Library

هغه چې اووه آسمانه یې له منظمو پورو سره پیداکړل. په ځیر سره ووینه چې آیا درحمن رب په خلقت کی به کومه بې نظمی اونقصان وموميی ؟(الملک ۳).

په میلیونونو ستوری اوکهکشانونه ددنیا دمطلق تعادل په حال کی په خپل تکلوری کی خوځنده دی. ستورې ، سیارې ، سپوږمی نه یواځې په خپل ځان راڅرخی بلکې یو ځای له یوبل سره دداسې یو سیستم په شاوخوا ځرخی چې دهغه برخه ګنل کیږی.
کله هم له سلونه تر درې سوومیلیاردو پوری ستوری په متقاطع مسیرونوکی په حرکت کی وی. خو سره له هغه هم د حیرانتیا خبره دا ده چی هیڅ ټکر ددوی په مینځ کی چې دعالم دتخریب سبب شی نه واقع کیږی. داهغه ستره معجزه ده چې کولای شو مورِ یی بیان کړو.
په نړۍ کې دچټکتیا یا سرعت مفهوم ډیر له هغه څه نه پراخ دی چې دځمکنیو مقیاسونو په واسطه اندازه شی. ستورې ، سیاری اوکهکشانونه چې په زرګونومیلیارده ټنه درووندوالی لری په فوق العاده چټکتیا سره په فضا کی په خوځښت کې دی.
لکه ځمکه چې ۱۶۷۰ کیلومتره په ساعت کی راڅرخی. په داسې حال کې چې هغه ډیره چټکه مرمی چې تر دې دمه جوړه شوی ۱۸۰۰ کیلومتره په ساعت کی چټکوالی لری. دځمکې دحجم اوکتلې دلوی والی سره سره وینو چې هغه په چتکی سره خوځښت لری.
دلمر په شاوخوا دځمکې راڅرخیدل شپیته ځلې دمرمی له چټکتیا نه زیات دی یعنی ۱۰۸۰۰۰ کیلومتره په ساعت کی. که په دی چټکتیا سره مو کوم موټر جوړولای شوای په دوه ویشت دقیقو کی به دځمکې په شاوخوا راڅرخیده.
په لمر پوری تړلی ارقام لانور خارق العاده دی. دشمسې منظومی چټکتیا زمورِ له تصور نه اوچته ده. هرځومره چې یو ه منظومه لویه وی په همغه کچه ډیره چټکتیا لری. دشمسی منظومی چټکتیا دکهکشان په مدار کی ۷۲۰۰۰۰ کیلومتره په ساعت کې ده. دشیرې لاری دکهکشان چې څه ناڅه له دوو سوو میلیاردو ستورو نه جوړشوی ۹۵۰۰۰۰کیلومتره په ساعت کی حرکت لری.
په داسې یوه مغلق اوچټک سیستم کی دتصادم اوټکر احتمال ډیر زیات دی ، خو هیڅ داسی ټکر چې ددوی د نه پاییدو سبب شی صورت نه دی نیولی اوپه اصطلاح خپل کرار ژوندته دوام ورکوی. ځکه په نړۍ کې هرڅه دمطلق تعادل په حا ل کې فعالیت کوی چې هغه الله (ج) تنظیم کړی دی. اوڅه ډول چې په مبارک آیت کی لولوپه خلقت کی هیڅ ډول اختلاف موجود نه دی.

په نړۍ کې لطیف میزان

بیا هم دالملک سورې ۳ آیت ته پام کوو چې وایی: هغه چې اووه آسمانه یی له منظمو پورو سره پیدا کړل. په ځیر سره ووینه چې آیا درحمن رب په خلقت کی به کومه بې نظی اونقصان وموميی ؟

برسیره پردې:

وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا

ټول موجودات یی پیدا کړل اوپه خپل کامل حکمت سره یی دهرڅه لپاره حد اوقدر ټاکلی(الفرقان ۲).

دماتریالیزم فلسفې ادعا وکړه چې ټول سیستمونه په طبیعت اونړۍ کې لکه اتومات ماشینونه کارکوی ودهغوی نظم یوه تصادفی پدیده ده. په داسې حال کی چې نن دماتریالیزم دروغجن طبیعت اوددارووین فرضیه علماً ناسمه ثابته شوې ده.
دنجوم اوبیولوژی په علم کې دشلمې پیړۍ موندنو وښوده چې نړۍ اوحیات دواړه پیداشوی دی. ددارووین فرضیه شاته ولاړه او دسترې چاودنې فرضیی ثابته کړه چې نړۍ له هیڅ نه پیدا شوې. وروستیو موندنو وښوده چې په مادی نړۍ کې یو لطیف توازن شته چې دماتریالیسم بې بنسټه طبیعت اوفلسفه ردوی.
دژوندانه لپاره دلازمو شرایطو دلیدو په خاطر وینو چې یواځې ځمکه ددی شرایطو درلودونکې ده. دحیات دبقا لپاره بیشماره شرایط ضروری دی چی په یو وخت کې اوپرته له وقفې نه صورت نیسی. په داسې حال کی چې په سل ګونه میلیارده کهکشانونه اوپه هریوه کې په منځنۍ توګه سل میلیارده ستوری موجود دی اوپه احتمالی توګه په همدغه شمېر ستوری هم موجود دی. پس باید دې ته ځیر شو چې ولې په استثنأیی ډول یواځې په ځمکه کې دژوند شرایط چمتوشوی دی.
هرڅه چې په نړۍ کې شته زمورِ دژوندانه شرایط یی برابر کړی ، له لومړنۍ یا سترې چاودنې نه دیوه اتم ترفزیکی ارزښتونو پوری ، داساسی قووله څلورمې سویی نه دستوروپه مینځ کی تر کیمیاوی تعامله پوری ، دهغه نورنه نیولی چې له لمر څخه خپریږی دابو دغلظت تر درجې پوری ، دسپوږمی اوځمکې په مینځ کی له واټنه تر هغو کازونو پوری چې دځمکی په سر شته ، دځمکی د مدارڅخه چې د لمر په شاوخوا راڅرخی تر هغې زاویی پوری چې هغه پرې راتاویږی ، دځمکې ددورانی سرعت څخه چې په خپل ځان راڅرخی دغرونو اوسمندرونو تر فعالیته پوری ، اونورو ټولو زمورِ دژوندانه شرایط برابر کړی دی.

ketabton.com - The Digital Library

ننی ساینس دغه ټول دانسانی اصل اولطیف میزان په توګه مطالعه کوی. دغه مفاهیم ددی ښکارندوی دی چې نړۍ دموادو یو تصادفی ، بې هدفه اوله کنټروله وتلی پدیده نه ده بلکې ټوله په یوه ځانګړی دقت سره دانسان دژوند لپاره جوړه شوی ده.

په پورته یاد شوی مبارک آیت کی دخلقت دهماهنګی اودقدر یا ټاکلې اندازې موضوع په هکله پاملرنه وکړی چې دتقدیر کلمه یعنې طرح ، اندازه اوله اندازه نیونې سره جوړونه په دغه آیت اوپه نورو آیتونو لکه دالفرقان دوهم آیت کې ذکرشوی.

دطباقا کلمه یعنی په نظم اوهماهنګی کې دالملک دسورې په دریم اونوح دسورې په پنځلسمو آیتونو کې کارول شوی اودتفاوت کلمه یعنې دعدم توافق اوبې نظمی ، نقصان ، مخالفت اوتخریب په مانا ده.

دلطیف میزان یا Fine Tuning چې دشلمې پیړۍ په پای کې کارول شوی داحقیقت لانورهم روښانوی. په دې وروستیو کې یو شمېر زیاتو پوهانو ،لیکوالانو اودنظرخاوندانو روښانه کړې چې نړۍ دتصادفاتو یو ه ټولګه نه ده. بلکې هرځه دیوه منظمې طرحې له لارې کارکوی چې دانسان دژوند شرایط یی چمتو کړی.

ډاکتر کارل ګیرسن چې یو فزیکپوه دی وایی: په ۱۹۶۰ کال کې فزیک پوهان په دی پوه شول چې نړۍ دانسان دبقا لپاره په ډیرلطافت سره میزان شوی.

انګریزی ستوری پیژندونکې پروفیسور جورج الیس وایی: دقوانینو په مینځ کې حیرانوونکی لطیف توازن ددې نړۍ مینځته راتلل ممکن کړی دی. ددیرې پیچلتیا دکچې په پوهیدو سره هغه څه چې سرته رسیدلی ډیره ستونزمنه ده چې دنړۍ هستۍ ته یوه معجزه ونه وایو.

وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ

اوالله ته دی هغه څه چې په ځمکه اوآسمانونو کی دی. اوټولې چارې به الله ته وړاندې کېږی. (آل عمران ۱۰۹).

دسترې چاودنې چټکتیا

هغه توانمندی چې دسترې چاودنې نه رامینځته شوې او هم دنړۍ آنی جوړښت داثابتوی چې دعالم پیدایښت تصادفی نه دی. دنومیالی فزیکپوه پال دیویس دوینا مطابق که چیرې هغه اتساعی چټکتیا چې له ستر ې چاودنې څخه وروسته رامینځته شوه دیو پرملیارد میلیارد په اندازه (10^{18}) بدلون ومومی نړۍ به مینځته نه وای راغلې.

ستیفن هاکبن وایی که دغه دقیقوالی دنړۍ په اتساعی چټکتیا کې که چیرې دیو په سلو زرومیلیونو په اندازه هم لږ وای نړۍ به مضمحله شوی وای اوخپل اوسنی جسامت ته به نه وای رسیدلې.

ځلورګونې قوې:

په نړۍ کې ټول خوځښتونه دځلورو قوو دتوازن اوکړنې مرهونه دی چې دمعاصر فزیک له خوا تثبیت شوی:

۱- دثقل قوه۲-الکترومقناطیسی قوه۳- ځواکمنه هستوی قوه

۴- کمزوری هستوی قوه چې داټول یوله بله جلا ارزښتونه لری. دبیولوژۍ نومیالی پوه مالیکولی ددې ځلورو قوو په مینځ کې فوق العاده توازن په لاندې ډول بیانوی:

دبیلګې په ډول که دثقل قوه زر میلیارده واری قوی وای په هغه صورت کې به نړۍ ډیره کوچنۍ اودژوندانه موده به ډیره لنډه وای. په منځنۍ توګه به هرستوری زر میلیارده وارې له لمر نه کوچنی وای اویواځې یو کال به یی عمر درلودلای. له بل پلوه که دثقل قوه کمزوری وای ، هیڅ یوکهکشانی ستوری به نه وای جوړشوای ، دغه راز نورې قوې هم ارزښتناکه دی ، که چیرې ځواکمنې قوې لږ کمزورې وای یواځنی ثابت موجود به هایدروجن وای اونورعنصرونه به موجود نه وای.که چیرې له الکترومقناطیسی قوی څخه لږ قوی وای ، په هغه صورت کې به داتومونو هستو یواځې دوه پروتونه درلودلای یعنې هایدروجن به په نړۍ کې وجود نه درلودلای. ستوری اوکهکشانونه به څه ډول چې اوس دی هسې به نه وای. په ښکاره توګه که چیرې یوې له دغو قوو څخه خپله دقیقه کچه نه درلودلای نه به کوم ستوری نه به کهکشان نه به اتوم اونه به ژوند وجود درلودلای.

دآسمانی جسمونو په مینځ کې واټن

ketabton.com - The Digital Library

په خلاکې دآسمانی جسمونو توزیع اوددوی په مینځ کې ستروانټن دځمکې دوجود لپاره ډیر اړین دی. دآسمانی جسمونو په مینځ کې واټن داسې حساب شوی چې څو ځواکمنې قوې دځمکې په سر ژوند تأمینوی. مایکل دنټن دستورو اوټواقبو په مینځ کې دواټن په هکله وایی:

((دټواقبو اوستورو ترمنځ واټن ډیر ارزښتناک دی. زمورږ په کهکشان کې دستورو ترمنځ واټن دیرش میلیونه میله دی ، که دغه واټن لږ څه هم لږ وای دستورمدارنو یوله بل سره لکیدل. اوکه دغه واټن لږځه ډیر وای ټواقب به داسی خپریدل چې دځمکې غوندې سیارې جوړیدلای نه شوې. نو دټواقبو وړانګې اوځلا په یوه دقیق نظم اوټاکلوواټونونو باید ترسره شی ځوچې دژوند بهیر جاری پاتې شی.))

دثقل قوه:

که دثقل قوه لږځه ځواکمنه وای ، دځمکې په سربه ډیر میتان اوامونیا راټول شوی وای چې ژوند به یی ناممکن کړی وای.

دځمکې اولمر په مینځ کې واټن:

دغه واټن که لږ څه ډیر وای ځمکه به ډیره سړه وای ، داوبو دوران به له مینځه تللی وای اوټولې به کنکل شوې وای. اوکه چیرې ځمکه په ډیره لږه کچه لمر ته نږدې وای نوهرڅه به سوزیدلی وای.

دځمکې د پوښ پرېږوالی:

که دځمکې باندنی پوښ لږځه پرېږ وای له خلانه به یی ډیراکسیجن ځان ته جذب کړی وای . اوکه چیرې دځمکې باندنې پوښ لږ څه نازک وای نو اورغورځونې به ژوند دځمکې په سر ناممکنه کړی وای.

دځمکې دځرخیدو چټکتیا:

که چیرې دځمکې پر ځان راځرخیدنې چټکتیا لږځه لږ وای دشپې اوورځې په مینځ کې به دتودوخې درجې ډیر توپیر درلودلای اوکه چیرې لږ څه هم دغه چټکتیا ډیره وای نو دبادوونو چټکتیا به دومره ډیره وای چې توپانو اوږبوکیو به ژوند ناممکنه کړی وای.

دځمکې مقناطیسی ساحه:

که چیرې دځمکې مقناطیسی ساحه لږځه ځواکمنه وای نو ستر الکترومقناطیسی توپانونه به رامینځته شوی وای. اوکه چیرې دغه ساحه لږځه کمزورې وای ځمکې به دهغو مضره ذراتو په وړاندې چې له لمر څخه خپریږی خپل محافظت له لاسه ورکړی وای. چې په دواړوصورتونو کې به ژوند ناممکنه شوی وای.

د البدو اغیزه Albedo Effect:

دالبدواغېزه دهغې روښنایی دکچې دانډول یاتناسب څخه عبارت دی چې دځمکې له لاری جذبیږی اوانعکاس ورکول کیږی.که دغه تناسب لږ څه ډیر وی هرڅه به کنکل شوی وای اوکه یوڅه لږ وای نو هغه ټولې واوارې اویخونه چې پر ځمکه شته ویلی شوی به وای اوهرڅه به یی لاندې کړی وای اوروسته به هرڅه سوځیدلی وای.

پرځمکه داکسیجن او نایټروجن په مینځ کې انډول:

که دغه انډول ډیر وای نو دژوند فعالیت به ډیر چټک وای اوکه لږ وای دژوند فعالیت به ډیر سست وای.

دځمکې پر سر دکاربن دای اکساید اواوبو په مینځ کې انډول:

که چیرې دغه انډول ډیر وای هوا به ډیره توده وای اوکه چیرې لږ وای نو هوابه ډیره سړه وای.

داوزون دپوړپرېږوالی:

که چیر ی داوزون دپوړپرېږوالی ډیر وای دځمکې تودوخه به ډیر لږ وای ، اوکه دغه پرېږوالی لږ وای نو دځمکې تودوخه به ډیره زیاته شوی وای اودلمر دزیان لرونکو وړانکوځخه به هم مخنیوی نه شوای کیدلای.

ketabton.com - The Digital Library

زلزله:

که چېرې زلزلې اودځمکې ښویدنې پېښې ډیرې وای ځمکه به تل دښوریدو په حال کې وای اوکه چیرې لږې وای نو په سمندرونو کې به ژووې له خوراکی توکوځخه محروومه پاتی شوی وای اوله مینځه به تللی وای اوله دی سره به دهغو ژوو لپاره دخورړو دتوکوکمښت رامینځته شوی وای چې هغوی له سمندری خورړو نه گټه اخلی.

د ځمکې د انحنأ زوایه

ځمکه دخپل مدار پر سر د۲۳ درجو زاویی په اندازه خمه شوی ده. چې داکړوپوالی دموسومونو دجوړیدولامل گرځی . که چیرې دغې انحنأ لږ څه توپیر درلودلای ددوی تودخه اودژمی ساړه به له زغم ځخه وتلی وای.

دلمر جسامت:

کوچنۍ لمر به دځمکې دکنکل وهلو لامل گرځیدلای وای اوکه لوی وای دسوځیدولامل به گرځیدلای وای.

دلمراوسپوړمۍ په مینځ کی دراکښلوقوه

که دغه قوه لږ څه ډیره وای ، دځمکې پر حرکت اودسمندرونو په جزرومد باندې به یی ژورې اغیزی ایښې وای ، اوکه دغه قوه لږه وای دځمکې پر تودوخه به یی ژورې اغیزې کړی وای چې دانسان ژوند به کې ناممکنه وای.

دځمکې اوسپوړمۍ په مینځ کې واتن:

که دغه واتن لږ څه لږ وای سپوړمۍ به لمر ته جذبه شوی وای اوله ځمکی سره به یی تکر کړی وای اوکه دغه واتن ډیر وای نو سپوړمۍ به په خلأ کې سرګردانه وای اوله ځمکې څخه به بیله شوی وای. حتی که ډیر لږ هم دځمکې اوسپوړمۍ په مینځ کې واتن فرق کړی وای دډیرو خطرلرونکو جذراومد لامل به گرځیدلای وای اودځمکې تولې ټیټې سطحې به تراوبو لاندې شوی وای . دسمندرونو دتودوخې درجه به لوړه شوې وای اوهغه ژوی چی هلته دی هغه به له مینځه تللی وای.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ

دځمکې اوآسمانونو په پیدایښت کې اودشپې اوورځې په تفاوت کې دپوهې دخاوندانو لپاره روښانه دلیلونه شته (آل عمران ۱۹۰).

دځمکې دتودوخې درجه اودکاربن له برکته ژوند:

دکاربن شته والی چې دټولو ژوو اساس یا بنسټ جوړوی دځمکې دتودوخې له ټاکل شوې درجې سره اړیکه لری ، کاربن دعضوی مالیکولونو لپاره حتمی برخه ده چې دژوندانه بنسټ جوړوی. نو له همدې کبله دځمکې تودوخه باید یواځې اویواځې همدااوسنۍ حالت ولری.

هغه څه مو چې تراوسه وویل هغه یواځې یو لږ څه اړین توازونونه دی چې دژوندانه ددوام لپاره اړین ګڼل کیږی اوټول داجوتوی چې داپیدایښت یا خلقت دتصادف پربنا نه دی.

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

الله (ج) دآسمانونو اوځمکې خاوند دی ا و الله (ج) پر هرڅه توان لری . (آل عمران ۱۸۹).

دستورو ، لمر اوسپوړمۍ په مینځ کې دجوړښت توپیر

اولمر مو لکه روښانه څراغ وګرځاوه (النباء ۱۳)

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا

ketabton.com - The Digital Library

څه ډول چې څرګنده ده په شمسې ټولګه کې یواځنی روښانه سرچینه لمردی. دټکنالوژی په پرمختګ سره ستوری پیژندونکی په دې پوه شول چې سپوږمۍ دنورسرچینه نه ده اوخپله روښنایی له لمرڅخه ترلاسه کوی.اودسراج کلمه دڅراغ په مانا کنایه ده له لمرڅخه چې دروښنایی اوتودخې سرچینه ده.الله [ج] په قرآنکریم کی دلمر ،سپوږمۍ اوستورو لپاره بیلابیلې کلمې کارولی.اوپه دې توګه یی آسمانی جوړښتونو کې توپیر روښانه کړی.

اوسپوږمۍ یی نور اولمر یی روښانه څراغ وګرځاوه. (نوح۱۶).

په دغه آیت کی د "نور" کلمه دسپوږمۍ لپاره کارول شوې اود "سراج" یا څراغ کلمه دلمر لپاره. دسپوږمۍ ستایل په روښانه نور انعکاس موندونکی اوبی حرکته شوی اولمر یی په داسې توګه ښوولی اوستایلی لکه چې یوڅه سوزی .

وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ ٱلشَّمْسَ سِرَاجًا

اوتل د روښنایی سرچینه وی. برسیره پردې دستوری لپاره دنجم عربی لغت کارول شوی چې دظاهریدونکی یا ښکاره کیدونکی مانا لری . بل لغت چې دستوری لپاره

کارول شوی ثاقب دی چې په خپله د سوزیدونکی څیز مانا لری ، چې دتیارو روښانوونکی اوځلیدونکی هم کنډل کیدای شی.

النَّجْمُ الثَّاقِبُ

هغه ځلیدونکی ستوری چې په تیارو کې ځلیږی . (الطارق ۳).

په اوسنی زمانه کې موږ پوهیږو چې سپوږمۍ له ځانه نور نه لری اوخپل نور له لمر څخه اخلی چې دسپوږمۍ په سر لویږی اوبیا هغه ته انعکاس ورکوی. اوهم پوهیږو چې لمر اوستوری خپله له خپل ځانه نور ورکوی . دغه موضوع ګانې داسې وخت کې قرآن یادې کړی چې انسانانو ددې مسألې دپوهیدو لپاره څه په لاس کې نه درلودل.

مدارونه اوځرخیدونکې نړۍ

دنړۍ دتعادل یو مهم دلیل په ټاکل شوو لورو دآسمانی جسمونو خوښت دی . ستوری اوسپوږمی ټول په خپل محور او له هغه سیستم سره چې دوی په کې قرار لری. راځرخی. نړۍ له یوه لطیف توازن سره تل خوښت لری ، کټ مټ لکه دیو ماشین څرخ.

په نړۍ کې دلیدو وړ له سلو میلیاردو ډیر کهکشانونه شته چې هرکوچنی کهکشان په ځان کې میلیاردونه ستوری لری اولوی کهکشان له زرو میلیاردو زیات ستوری لری . ډیری دغه ستوری ځانته سیاری لری اوسیاری یی بیا سپوږمکی لری. آسمانی جسمونه ډیر دقیق محاسبه شوی مدارونه او لوری وهی. اوپه میلیونو کلونو په دغه لاره کې له نقصانه پرته اوپرته له دې چې په توازن کی یی څه بدلون راشی خوښت لری. برسیره پردې ډیر شمېر لکۍ لرونکی ستوری هم په خپل ټاکلی لورخوښده دی.

مسیرونه یا تګلوری څو آسمانی جسمونو ته نه وی محدود شوی ، لمریزه منظومه اونورکهکشانونه دنورو کهشکانونو په شاوخواهم راځرخی. هرکال لمریزه منظومه اونورکهکشانونه له ځمکې سره یوځای پنځه سوه کیلومتره له خپل پخوانی ځای نه بیځایه کیږی. له دې نه څرګندیږې چې له اصلی لوری نه ډیر لږ اوښتون دنړۍ دپای سبب کیدای شی. دبیلګې په توګه که چېرې ځمکه له خپل اصلی تګلوری نه یواځې دری ملی متره انحراف وکړی ډیرې بدی پایلې به ولری . ځمکه دلمر په شاوخواکی دخوښت په وخت کې وروسته له هرو اتلسو میلو نه ۲،۸ ملی متره له مستقیمې کرښې نه انحراف کوی څو چې یو بیضوی تګلوری ووهی ، که چېرې دغه انحراف ۳ ملی متره شی دتباهی لامل به شی. ان که دغه کوږوالی ددوه اعشاریه اتو پرځای دوه نیم ملی متره هم شی دځمکې دځرخیدو مدار به ډیر لوی شی او ټول به ساړه ووهی. که انحراف یا کوږوالی له درې ملی مترو نه ډیر شی ټول ژوی به وسوځې اومړه به شی . قرآن په خپل محور باندی دآسمانی جسمونو خوښت تاییدوی.

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجْعِ

قسم پر هغه آسمان چې راګرځیدونکی دی. (الطارق ۱۱)

ketabton.com - The Digital Library

دقران دنازلیدو په وخت کې خو ټکنالوژی دی حد کې نه وه چې ټول جسمونه چې یوله بل نه لری ول وویني. اوشوک نه توانیدل چې وپوهیږی خلا دمدارونو درلودونکی ده څه ډول چې په دې آیت کې راغلی:

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْحُبُكِ

قسم په هغه آسمان چې په هغه کې کږی وږی لارې دی.

(الذاریات ۷).

دلمر تکلوری

په قرآن کی راغلی چې سپوږمۍ اولمرد ټاکلی تکلوری په خواحرکت کوی.

وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

اوهغه (الله)دی چې شپه اوورځ لمر اوسپوږمۍ یی پیداکړل چې هریو په خپل ټاکلی مدار باندې خوځښت لری. (الانبیاء ۳۳).

دلمر نه سکون او په ځانګړی لوری یی خوځښت په بل آیت کی هم بیان شوی:

وَٱلشَّمْسُ تَجْرِى لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ۚ

اولمر په خپل مدار کی څرخیږی. (یس ۳۸).

دغه یاد شوی حقیقتونه چې پخوا په قرآن کې ذکر شوی اوس اوس زمونږ په زمانه کی موندل شوی. دستوروپیژندونکو له شهږ سره سم لمر په یوه ډیر کږندی خوځښت سره یعنی اووسوه شل زره کیلومتره په یو ساعت کی په حرکت کی دی. یعنی چې دورځی داووه لسو میلیونو کیلومترو په شاوخواکی مزل وهی اوله لمر سره سم ټولې سیارې اوږوندې سپوږمۍ یی هم دا لاره وهی.

دسپوږمۍ مدار

وَٱلْقَمَرَ قَدَّرْنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَٱلْعُرْجُونِ ٱلْقَدِيمِ
لَا ٱلشَّمْسُ يَنۢبَغِى لَهَآ أَن تُدْرِكَ ٱلْقَمَرَ وَلَا ٱلَّيْلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

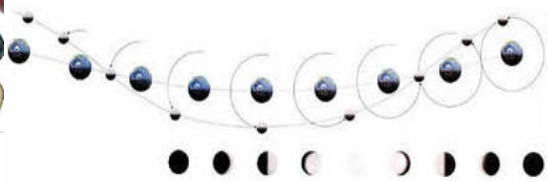
ketabton.com - The Digital Library

اوهم مو دسپوږمۍ خوځښت ټاکلو منزلونو ته مقررکړ څو چې دکجورې دنرۍ اوزړۍ ښاخې په څیر راوګرځی. نه لمر ته ښایی چې سپوږمۍ ته ورسیږی اوشپې اوورځی مخکی شی اوهریو په خپل ټاکلی مدارکې حرکت کوی. (یس 39-40).

سپوږمۍ لکه دستوروپه شان په یوه مستقیم مدار کې حرکت نه کوی. په داسې حال کې چې دځمکې په شاوخوا راڅرخی ځینې وخت شاتګ کوی اوځینې وخت مخکې کیږی . ځکه چې په عین وخت کې له ځمکې سره یوځای دلمر په شاوخوا هم راڅرخی اوخوځښت یی په فضا کې لکه دیوه منظم مارپیچ په شان ده چې دسپوږمۍ دادول حرکت په خلأ کې قرآن دکجورې یاخرما زړې ښاخې ته تشبیه کړی ده.

سپوږمۍ په خلاکې

په خلأ کې دسپوږمۍ خوځښت

دکجورې وچه شوې

ښاخه

له شک پرته چې دستوروپیژندونکولپاره هغه مهال کله چې قران نازلیده ناممکنه وه چې څوک دسپوږمۍ په دغه حرکت باندی پوه شی . په پاک قرآن کې دسپوږمۍ ددغه حرکت بیان چې دټکنالوژی له لارې اوس اوس کشف شوی یوه معجزه ګنلی شو.

ketabton.com - The Digital Library

دقمری یا سپوږمېزکال محاسبه

هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلشَّمۡسَ ضِيَآءً وَٱلۡقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعۡلَمُواْ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ وَٱلۡحِسَابَۚ

هغه دی چې لمر یې ځلیدونکی اوسپوږمۍ یې نورانی وګرځوله اودهغو لپاره یې منزلونه وټاکل څوچې ددغو شمېرو له لارې په کلونو اووخت باندی پوه شی. (یونس ۱۰).

په دغه آیت کی الله [ج] روښانه کړی ده چې دسپوږمۍ خوځښت دکلونو دشمېرلو لپاره یو وسیله ده دغه راز داجوتوی چې دوخت شمېرنه دسپوږمۍ دخپل ټاکلی موقیعت په لوری په تکلوری کې صورت نیسی . اوداځکه چې دسپوږمۍ اوځمکې اوسپوږمۍ اولمر په مینځ کې زاویه تل په بدلون کی ده ، سپوږمۍ په بیلابیلو وختونو کې په ډول ډول څېړې سره ګورو کله کوچنۍ اوکله هم غټه . برسیره پردې مور سپوږمۍ ځکه لیدلای شوچې دلمر روښنایی ته انعکاس ورکوی. په هغه کچه نور چې له سپوږمۍ نه مور ته رارسی هرشپه بدلون مومی دهمدی بدلونونو له مخې مور کولای شو په شپه توکه دمیاشتو ورځو اوکلونو حساب وکړای شو.

دقمری اوشمسی کلونو په مینځ کی توپیر تقریباً یوولس ورځی دی چې دغه توپیر ته دقرآن په یوه آیت کې اشاره شوی ده.

وَلَبِثُواْ فِى كَهۡفِهِمۡ ثَلَٰثَ مِاْئَةٖ سِنِينَ وَٱزۡدَادُواْ تِسۡعٗا

اوهغوی په سوری کی دری سوه کاله اونهه کاله نور ورزیات شوی پاتی شول.(الکهف ۲۵).

- یوه قمری میاشت په منځنۍ توکه 29.55039 ورځې وی.
- یو قمری کال 354.603948 ورځی وی .
- یو شمسی کال365.2411 ورځی وی.
- 309 ×354.603948 =109572 =300×365.2411
- نو دری سوه شمسی کلونه برابردی له دری سوه نهو قمری کلونو سره .
- څه ډول چې وینو قرآن په غار کی داصحاب کهف پاتې کیدل په دواړو شمی اوقمری کلونو شمېرلی اوروښانه کړی اود(۹) کلونو توپیر یی هم شمیرلی دی (والله اعلم). له شک پرته قرآن چی داسې دقیق اوعلمی معلومات چی ان داوسنی پیړۍ دمعلوماتوتو نه هم اوچت دی ستره معجزه ده.

دثقل قوه اوخوځښتونه په مدارونو کې

فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلۡخُنَّسِ ٱلۡجَوَارِ ٱلۡكُنَّسِ

قسم دی په بیا راګرځیدونکو ستورو چې په ګرځیدو راشی اوپه خپل منزل کې پټ شی. (التکویر ۱۶-۱۵)

ketabton.com - The Digital Library

دخنس کلمه یعنی انقباض اوبیا راګرځیدل او له ډاره کړوپیدل چې جمع یی یو ټاکلی تګلوری دی (ننوتل خپلې ځالې ته اویا خوځښت دیوکورپه لور اوپه هغه کې پټیدل) . دالجوار کلمه جاریه جمع ده اومانایی دیوه خوځنده اوبهیدونکی ځیز ده. ددې کلمو دمانا ګانو په پام کې نیولو سره داسې اټکل کیږی چې پورتنی آیتونه دثقل دمرکز اوپه خپل مدار دحرکت لور ته اشاره کوی. دغه کلمې دابیانوی چې په مدار کې خوځښت دثقل له مرکز نه منشأ اخلی . دخنس کمله خپل مرکز اوهم دلمر لوری ته دجذبیدو ښکارندویی کوی. (والله اعلم) دثقل قوه چې په نړۍ کې شته دنیوتن له خوا په ۱۷ او۱۸ پیړی کې محاسبه شو. دالجوار کلمه په مدارونو کې دحرکت لورته اشاره ده چې له مرکز نه دفرار دقوې اومرکز ته دجذب دقوې (دثقل قوه) دعمل په پایله کې منځته راځی. ددې درې کلمو کارونه په پورتنیو آیتونو کې ددې یادونه کوی چې سلګونه کاله مخکې په قران کې دهغی پراهمیت باندی ټینګار شوی دی.

کروی(ګرده) ځمکه

يُكَوِّرُ ٱلَّيْلَ عَلَى ٱلنَّهَارِ وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيْلِ

شپه په ورځ کې راتاووی اوورځ په شپه کې راتاووی. (الزمر ۵).

هغه کلمې چې دنړۍ په هکله دمعلوماتو لپاره په قرآن کې کارول شوی دیرې مهمې دی. په دې آیت کې دتکویر کلمه راځرخیدل یا راتاوول ژباړل کیږی ، لکه دلنګی تاوول . ددغه آیت معلومات د ورځواوشپو په یو بل کې د را تاوولو یا راځرخولو دځمکی شکل یا بڼه روښانوی . داقضیه په هغه صورت کې دامکان ورده چې ځمکه کروی یا کرده بڼه ولری . قران کریم دځمکې ګرد والی په اوومه میلادی پیړی کې بیان کړی په داسې حال کې چې ستوروپیژندونکو هغه وخت ځمکه اواره اومسطح ګڼله اوخپلې ټولې علمی شمېرنې بې داوراې سطحی پر بنسټ کولې. اوپه پای کې دادی په دی ورستیو پیړیو کی ستوری پیژندونکی اوپوهان په دې مسأله پوه شوی دی.

دځمکې دځرخیدو لوری

وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ

اوغرونه وینی اوګومان کوی چې ولاړ دی خو هغوی لکه چټکې ورېځې خوځښت لری. (النمل ۸۸).

دغه آیت نه یواځې دځمکې حرکت بلکې دحرکت لوری هم بیانوی. دوریځو ددرنو کتلو دخوځیدو لوری چې دری نیم ځلورزره مټره دځمکې له سطحې پورته وی تل دلویدیز له لوری نه دختیز لوری ته وی.له همدې کبله تل دهوا دحالاتو دپوهیدو لپاره لویدیز لوری ترمطالعې لاندی نیول کیږی. هغه مسأله چې په سلګونو کاله مخکی په قرآن کې یاده شوی اوس اوس کشف شوې چې ځمکه په خپل ځان له لویدیز نه دختیز لوری ته ځرخیږی.

دځمکې شکل Geoid

وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَا

اوبیا یی ځمکه خپره کړه(النازعات ۳۰).

د(دحا) کلمه په عربی کې دښویونکی مانا لری چې د "دحو" له ریښې څخه دخپریدو نه اخستل شوی. دغه راز دپوښونکی اوزینت (ښکلا) ورکونکی په مانا هم کارول شوی برسیره پردې دحو په یوه سوری کې دیوه غونډوسکی یا دیوه ګاټی داچولو په مانا هم کارول کیږی . دغه راز بله کلمه لکه د اوښ مرغۍ (شتر مرغ)دځالی جوړولو ، دځای پاکول له وړو ډبرو نه اودهګۍ ځای هم له دحو نه اخستل شوی.

ketabton.com - The Digital Library

په حقیقت کی ځمکه ګرده بیضوی ده چې دغه دځمکې کیښودل یا نښېځل شوی کره د Geoid په نامه یادیږی. له دې کبله ددحا کلمه دځمکې دشکل په هکله مهم معلومات راکوی. په داسې حال کې چې په سل ګونه کاله وروسته له اسلام نه هم خلکو ځمکه اواره انګیرله.

دځمکې قطرونه اوخلأ

يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ أَن تَنفُذُواْ مِنۡ أَقۡطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ فَٱنفُذُواْۚ

ای پیریانو اوانسانانو که کولای شی دځمکې اوآسمانونو په قطرونوو کې لاره وکړی بیا ورننوځی.
(الرحمن ۳۳).

په دغه آیت کی روښانه شوې چې ځمکه اوآسمانونه قطرونه لری . اوددغې موضوع شرح چې ځمکه اوآسمانونه دقطرونو درلودونکی دی یوه معجزه بلل کیږی.
که یو جسم بشپړ کروی وی کولای شوی یواځې یو قطر ولری . یو جسم هغه وخت څو قطرونه درلودلای شی چې کره نامنظمه وی. چې دا دځمکې پر بیضوی والی یو دلیل ګڼل کیدای شی.
برسیره پردې د انشتین دنسبیت دفرضیې مطابق نړۍ تل د ودې په حال کې ده. مانا داچې خلأ پراخیږی اودکهکشانونو ترمنځ واټن ډیریږی.پس دځمکې اوآسمانونو قطرونه هم ثابت نه دی چې یو قطر ورته وکارول شی ، بیا نو په قرآن عظیم الشأن کې داقطار دکلمې کارونه په خپله یو حکمت دی..

دځمکې دچاپیریا ل پورونهAtmosphere

یوه مسأله چې په قرآن کې روښانه شوې هغه داده چې آسما ن اووه پورونه یا طبقې لری:

ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَسَوَّىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖۚ

اوبیا یی آسمانونو ته پام وکړاوه اوهغه یی اووه ډوله آسمانونه تنظیم کړل. (البقره ۲۹).

دسماوات کلمه دځمکې په سر دآسمانونو اوهم دکایناتو په مانا کارول شوی. له پورتنی آیت نه داسې مطلب اخستل کیږی چې آسمان یا دځمکې چاپیریال له اوو پورونو جوړ شوی.
ننۍ پوهې هم دآسمان یا دځمکې چاپیریال پورونه تثبیت کړی ، چې هریو پورد فزیکی ځانګړتیاو له ارخه اودګازونو اودندو ددول له کبله له یو بل نه توپیر لری.
دځمکې دچاپیریال پورونه عبارت دی له :

- Troposphere تروپوسفیر چې له ۸ نه تر ۱۵ کیلومتره پورته دځمکې له سطحې قرار لری اوزمورِ اودورېځو دګټی ور هوا په کې ده.
- Stratosphere ستراستوسفیر چې له ۱۵ تر ۵۰ کیلومترو پوری پورته د ځمکې له سطحې نه قرار لری اودیری داوزون ګازلری چې دماوړ بنفش له زیان لرونکو وړانګو څخه مخنیوی کوی. دتودخې درجه ددې پور په بیلابیلو ساحو کې ډیرتوپیر لری اودلوړوالی په زیاتیدو سره تودوخه کمیږی.
- Mesosphereمیستوسفیر یا منځنی پور چې ۵۰ نه تر۸۵ کیلومتروپوری دځمکې له سطحې پورته ساحه احتوا کوی اودارتفاع په زیاتیدو سره دحرارت درجه هم ټیټږی اوتر منفی ۷۳ درجو پوری رسیږی.
- Thermosphereترموسفیر دغه پور چې ۸۵ تر ۶۴۰ کیلومترو پوری پورته دځمکې له سطحې نه ده ، په دې پورکې دماورالبنفش وړانګې دآیونونو اومثبتو چارچونو دجوړیدولامل ګرځی.
- (Ionosphere) آیونوسفیر چې دتودوخې درجه په هغه کې ډیره جګه ده اوتر ۲۵۰۰ دسانتی ګرید درجو پوری رسیږی. دغه پور ټول غږیږسیګنالونه چې له ځمکې نه تښتی هغو ته انعکاس ورکوی اوبیایی ځمکې ته رالیږی.
- Exosphere ایکسپوسفیر یا بهرنۍ پور چې له ۵۰۰ نه تر ۱۰۰۰ کیلومترو پورته دځمکې له سطحې نه قرار لری او وروستۍ برید یی تر لسوزروکیلومتروپوری رسیږی.

ketabton.com - The Digital Library

- Magnetosphere مګنیټو سفیر دځمکې مقناطیسی ساحه چې تر لسو زرو کیلومترو پوری رسیږی.

قران فرمایی:

وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا

هرآسمان ته یی دنده وروسپارله (۱۲ فصلت)

په ریښتیا سره هم څه ډول به یی چې په وروستیو مخونو کی ولولو هریو له دې پورونو نه دځمکې دمخ دژوندانه لپاره ډیرې مهمی دندې په غاړه لری لکه دباران جوړول ، دزیان لرونکو وړانکو مخنیوی اونور.

أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا

آیا نه وینی چې الله (ج) څه ډول آسمانونه په اوو پورونو کې پیداکړل. (نوح ۱۵).

دطباقا کلمه دطبقو یا پورونو په مانا داځرګندوی چې هرپور په منظمه توګه یو پربل باندی قرارلری. اودآسمان له اوو طبقو څخه هدف کیدای شی دځمکې دشاوخوا چاپیریال اووپورونو څخه وی اوننی علم داثابته کړی چې دغه شین آسمان هماغه دځمکې چاپیریال دی له بیلابیلو پورونو سره چې په سلګونو کاله مخکی قران ذکرکړی.

ساتونکی چت

په قرآن کې الله (ج) دآسمان یوه مهم صفت ته اشاره کوی.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا

اوآسمان مو ساتندوی چت وګرځاوه(الانبیاء ۳۲).

دشلمی پیړۍ څېړنو دآسمان دغه صفت موندلی: دځمکې چاپیریال دژوندانه دساتنې لپاره اساسی دنده لری. ځمکه دثاقب شهابونو نه ژغوری . دلمر وړانګې فلتر کوی اوهغه برخی یی چې دژوند لپاره زیان لرونکی دی دفع کوی. په داسې حال کې چې دلمر هغه وړانګې چې دژوندانه لپاره لازمی اوکټورې دی هغو ته اجازه ورکوی. دماورای بنفش زیاتره وړانګې چې خطرلرونکی دی داوزون په پورکې جذبیږی اویواځې یو لږځه چې دنباتاتو دفوتو سنتیز عملیې اوټولو ژوو لپاره اړینې دی ځمکې ته رارسیږی. اوبله دنده یی له بی ساری یخنۍ نه دځمکې دسطحې ساتنه ده چې په خلأکې منفی ۲۷۰ درجو ته رسیږی. برسیره پردې هوا Magnetosphere دځمکې مقناطیسی ساحه چې دون آلن بلت په نامه یادیږی هم دیوه ساتونکی پوښ په توګه دزیان لرونکی وړانګو په وړاندې عمل کوی. دغه زیان لرونکې وړانګې چې تل له لمر اوستورو څخه خپریږی دژوو لپاره وژونکی دی.

دون آلن بت په هکله ډاکتر هوګ روسن وایی: په حقیقت کې ځمکه له ټولو هغو ستورونه چې په شمسی منظومه کې دی لوړ کثافت لری دځمکې په هسته کې داوسپنې اونکلو شته والی دځمکې په شاوخوا دیوې ځواکمنی مقناطیسی ساحی دجوړیدولامل ګرځیدلی. دغه مقناطیسی ساحه دون آلن په نامه یوه محفظه جوړوی چې ځمکې دزیان لرونکی وړانګو له بمباره ژغوری.

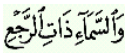
که چېرې دغه محفظه نه وای دځمکې پرسر به حیات موجود نه وو. هغه یواځنی بله ستوری چې ډبرینه مقناطیسی محفظه لری مریخ دی. خو ځواکمنی یی سل ځلی دځمکې له ساحی څخه کوچنۍ ده. دزهرې ستوری مقناطیسی ساحه نه لری.

هغه انرژی چې په دې وروستیو کلونو کې د یوې آسمانی چاودنې په پایله کې منځته راغلی په دوهمه نړیواله جګړه کې په هیروشیما کې دکارول شوی بم سل میلیارده برابره اټکل شوی ده.

لنډه داچې دځمکې پرسر یو بشپړسیستم په کاردی چې ځمکه یی چاپیره کړی او له باندنیو خطرونو څخه یی ساتی . اودغه موضوع قرآن څوارلس پیړۍ مخکې بیان کړی ده.

ketabton.com - The Digital Library

ستنیدونکی آسمان

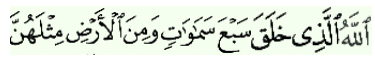
قسم دی په بیا راګرځیدونکی آسمان (الطارق ۱۱).

د "رجع"کلمه دراګرځیدو اوبیا لېرلوپه مانا ده. څه ډول چې پوهیږو دځمکې چاپیریال له پورونو یا طبقو څخه جوړشوی او هرپوردځمکې لپاره یوه مهمه دنده لری څېړنو ښودلې چې یو یی ځمکې ته دوړانګو اونورو شیانو دراتلو مخنیوی کوی اوبیرته یی فضا ته لیږی اوهغه څه چې له ځمکې څخه خیږی هغه بیا ځمکې ته ستنوی. دبیلګې په ډول :

- تروپوسفیر د ۱۵-۱۳ کیلومترو په واټن کې داوبو بخارچې دځمکې له سطحی نه هوا ته خیږی جامدوی اوبیرته یی په اوبو بدلوی اودباران په توګه یی ځمکې ته راګرځوی.
- د ۲۵ کیلومترو په جګوالی ستراتوسفیر یا داوزون پور دماورای بنفش وړانګې فضا ته بیرته ګرځوی.
- د ایونوسفیر (Ionosphere) پور تولې رادیوی څپې چې دځمکې له لوری خپریږی دځمکې بیلابیلو برخو ته لیږدوی. یعنی درادیو لپاره لکه د یوې مصنوعی قمرپه څیر کارکوی. نو بیا داپور دبیسیم ،رادیو اوتلویزیون اړیکې په اوږدو واټنونو کې برابروی.
- Magnetosphere یا مقناطیسی پور زیان لرونکې وړانګې چې له لمر اونورو ستورو نه راځی هغه دفع کوی.

دغه حقیقتونه چې په شلمه پیړۍ کې موندل شوی د قرآن علمی معجزې دې.

دځمکې طبقې یا پورونه

الله (ج) هغه ذات دی چی اووه آسمانه اوهغو غوندې اووه ځمکې یی پیداکړی. (الطلاق ۱۲).

دجیولوژی علم هم په دې باوردی چې ځمکه اووه پوړه لری:

۱- داوبو کلک قشر Lithosphere (water)

۲- کلکه برخه یا وچه Lithosphere (land)

۳- پوګه برخه Asthenosphere

۴- پورتنۍ پوښ Upper Mantle

۵ -کورنۍ پوښ Inner Mantle

۶- بهرنۍ هسته Outer core

۷-کورنۍ هسته Inner core

لیتو سفیرچې Lithos دډبری په مانا له کلمې څخه اخستل شوی دځمکې پوښ جوړوی. دغه پوردنوروپورونو په پرتله ډیر نازک دی اوپریږوالی یی له سمندرونو لاندې ۸۰ کیلومترو ته رسیږی.دغه له نوروپورونو څخه کلک اوسوردی.

استنوسفیر چې د Asteno یاکمزوری له کلمې نه اخستل شوی دغه پور له نیمه جامداو ویلی شوواوسروموادو نه جوړشوی پوردی. فکر کیږی چې لتوسفیر پر همدې پور باندې خوځیږی.

ketabton.com - The Digital Library

له استنوسفیر لاندې ډیرې سرې نیمه جامد ډبروپورونه شته چې ۲۹۰۰ کیلومتره پریږوالی لری چې د (Mantle) منتال پوښ په نامه یادیږی. اونظر دځمکې پوښ ته ډیرې اوسپنې اومکنیزیمو درلودونکی دی. دځمکې په مرکز کې دهغې هسته قرار لری چې دپوښ دوه برابره کثافت لری. چې دکثافت دلوړوالی دلیل یی همغه داوسپنې اونکلودالیاژوډیره اندازه ده. هسته له دوو پوړونو څخه جوړه شوې. یوه یی بهرنی اوبلنه چې ۲۲۰۰ کیلومتره پریږوالی لری اوبل یی داخلی یا کورنی پوړ چې جامد اوکلک دی اوپریږوالی یی ۱۲۵۰ کیلومترو ته رسیږی. دهستې اوبلن پوړدځمکې مقناطیسی ساحه جوړوی .

دځمکې دچارچونو کانګې

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا

کله چې ځمکه په زلزلې سره ولړزیږی اوخپل درانه بارونه دباندې وغورځوی. (الزلزله ۲-۱).

داثقال کلمه یعنې چارچونه اودرانه بارونه. په دې ځای کې دزلزلې په هکله یوه مهمه مسأله بیان شوې. نوې څیړنې څرګندوی کله چې ځمکه سړه شی کثافت لرونکی مواد په اوبلن پوړکې غرقیږی اوسپک مواد پورته راځی له دې کبله دځمکې پوښ لږ وزن لرونکی مواد لکه تورې اوکلکې ډبرې لری.

په داسې حال کې چې دځمکې په هسته کې درانه مواد لکه اوسپنه اونکل ډیر دی له دې کبله دځمکې دپوښ لاندی چې له درنو اوبلنو فلزاتو نه جوړه شوې دځمکې له پورتنې سطحې څخه دروند وی.

داروښانه شوې هغه برخه چې دفلزاتو ډیرې زیرمې لری زیاتره زلزلې په کې پیښیږی. دزلزلې په مهال دځمکې دپوښ لاندې درانه مواد داوخت پیداکوې چې پورته راشی څه ډول چې قرآن عظیم الشأن بیان کړی چې ځمکه خپل چارچونه دکانکو(استفراغ) په څیردباندی غورځوی.

دغرونو دندې

وَجَعَلْنَا فِي ٱلْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمْ

اوپرځمکه مو غرونه ودرول چې له خوزیدواواضطرابه پاتې شی. (الانبیا ۳۱).

دغه آیت وایی چې غرونه دځمکې له لړزیدو څخه مخنیو ی کوی چې داموضوع اوس اوس په جیولوژی علم کې پیژندل شوی ده. پوهانوموندلې چې هرغر دخپل جګوالی لس پنځلس برابره ریښې په ځمکه کې دننه لری. یعنې چې غر لکه یوه میخ غوندی دننه ځمکه کې ننوتې دی. دبللګې په ډول دیوریست څوکه چې څه ناڅه ۹ کیلومتره دځمکې پرسردی ۱۲۵ کیلومتره په ځمکه کې دننه ریښه لری.

غرونه دځمکې پوښ دخوځښتونو اوټکرونو په پایله کی مینځته راغلی . کله چې دوه صفحې یوله بل سره ټکر وکړی ځواکمنه صفحه به ښکته لاړه شی اوبله به پورته راشی اوپه دی توګه غرونه اودځمکې لوړې غوندې جوړوی. ښکتنې پوړ به دځمکې لاندې ځی اویوه بیخلنه ریښه به غرونو لپاره جوړوی. نو هرځومره چې دځمکې یوه برخه اوچته اولوړه وی په همغې کچې به دځمکې پوښ په هغه برخه کې پرپر وی اوبیخلن به دپوښ یا Mantle په مینځ کې به مخکې تللی وی. پروفیسر سیاویدا دنړې وتلی جیولوجست وایی: " د وچې دغرونو اود سمندرونو د غرونو په مینځ کې توپیر د دوی د مواد په مینځ کې دې. خو دواړه داسې ریښې لری چی دوی استواره ساتی. ".

أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ مِهَٰدًا وَٱلْجِبَالَ أَوْتَادًا

آیا ځمکه مو مهد یا بستره اوغرونه مو میخونه(موږی) جوړنه کړل. (النبا ۷-۶).

وَٱلْجِبَالَ أَرْسَىٰهَا

ketabton.com - The Digital Library

اوغرونه مو ستنې (النازعات ۳۲).

"ارسها" یعني ریښه لرونکی ، ثابت اوتکوهل شوی. غرونه دځمکې په پوښ کې غزول شوی اودځمکې لاندی کرښې یو له بله سره تړی. دځمکې دمخ په تثبیت سره غرونه دپورونو له ښویدو اوپه Magmaباندې دصفحو له تویدو څخه مخنیوی کوی. عینا لکه دلرګیو تختې اوکندې چې یو پر بل میخ شوی وی. دغرونو په واسطه دغې د تثبیت عملیی ته په ساینس کې Isostasy وایی. ایزوستازی عبارت دی د پوښ د پور دقوی توازن پورته خواته اودځمکې دقشرلاندې لورته. هغه ډول چې غرونه دډبرو د ورستېدو ، دخاروی دکمېدو اودکنکل دویلې کیدو له کبله کوچنی کیږی په همدغه ډول کولای شی دکنکلځایونو دجوړیدو ، اوغورځونکو چاودونو اودخاورو دتولیدو له کبله ستر شی.

بناپردې کله چې غرونه سپک شی دموجودې قوې له لارې په مایعاتو کې پورته خواته تېله کیږی اوپه هغه صورت کې چې غردروند شی دثقل قوی له لارې دپوښ دپور لورته ښکته ځی. نن پوهیږو چې دځمکې د مخې ډبرین پورډچاودو له کبله د لامبووهنکوصفحو په څیر داوبلنې لاوا په مخ قرارلری. ځکه چې ځمکه په ډیرې چټکتیا سره په خپل محور راځرخی که چیرې غرونه دثبات لامل نه وی دغه صفحې به تل دځای دبدلیدو په حال کې وای. په دې صورت کې به دځمکې په سر خاوره نه تولیده او خاورې اواوبو به له یو بله سره تراکم نه کولای ، نباتات به نه راشنه کیدل . لارې اوکورونه به نه شوای جوړیدلای. لنډه داچې ځمکه به دژوندانه لپاره ناممکنه وای.

د الله (ج) په مهربانی سره غرونه لکه دموږیو په څیرعمل کوی اوتردیره بریده دځمکې دسطحی دخوځښتونو څخه مخنیوی کوی. اودغه دلورې پوهې بیلکه سلګونه کاله مخکې په قرآن کې بیان شوی ده.

دغرونو خوځښتونه

قرآن کریم فرمایی چې غرونه ولاړنه دی بلکې تل دخوځښت په حال کې دی.

وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ

اوغرونه چې جامدوینې ، لکه دوریځو په شان په خوځښت کې دی. (النمل ۸۸).

دغرونو دغه خوځښت دځمکې دقشر دخوځښت له کبله مینځ ته راځی . دځمکې قشر دپوښ په پورباندې خوځیږی. لومړی ځل یوه آلمانی پوه الفرد وګنر په شلمه پیړۍ کې روښانه کړه چې لوېې وچې په لومړی سره کې یو له بل سره نښتې وې اووروسته بیا دخوځښت له کبله یو له بله بیلې شوې اویو له بله لرې شوې.

پنځوس کاله وروسته له ده نه په کال ۱۹۸۰ کې ځمکې پېژندونکی دده دنظریې په حقیقت پوه شوې. پنځه سوه میلیونه کاله وراندې دځمکې لویی وچې یوله بل سره ترلې وی اوپه سویل قطب کې یی قرار درلود چې پوهانو ورته پانګیا نوم ورکړی. یوسلو اتیا میلیونه کاله مخکې دغه پانګیا په دوو برخو وویشل شوه ، چې ورته ګوندوانا نوم ورکړشوی چې افریقا ، آسترالیا ، انترکتیکا ، اوهند په کې شامل وو. اودوهمې برخې ته یی لوریشیا نوم ورکړی شوی چې اروپا ، شمالی امریکا ، اوآسیا پرته له هنده په کې شامله وه. چې یوسلو پنځوس میلیونه کاله نور دغه دوه لوېې وچې په ورو برخو وویشل شوی.

له پانګیا څخه جوړه شوې ټوټه په چټکۍ سره څوسانتی مترہ په کال کې خوځښت لرې چې دغه حرکت دځمکې پېژندوکو له خوا داسې تشریح شوی دی:

دځمکې قشر اودپوښ دپورپورتنۍ برخه چې سل کیلومتره پریږوالی لری په داسې پانو ویشل شوې چې Plates پلا تس په نامه یادیږی. شپږ لوی پانې یا صفحی اودیږې نوری وړوکې پانې دی. دپانودفرضیی له مخې دغه پانې دځمکې په سر حرکت کوی چې زیادتره یی لویی وچې له خان سره وړی. دلویو وچو خوځښت په کال کې له یوه نه ترپنځو سانتی مترو پوری اټکل شوی دی. اوځکه چې داپانې تل په خوځښت کې دی دجغرافیایی بدلونونو سبب ګرځي دبیلکې په ډول داطلس بحر هرکال یوشه پراخیږی.

مهم تکی دادی چی قرآن غرونه لامبو وهونکی اوخوځیدونکی ښوولی اواوسنۍ پوهه هم لویی وچې خوځیدونکې جوتوی اودا خوځیدنه داسې نه ده چې په سترګو ولیدل شی پس آیا دامعجزه نه ده هغه څه چې په شلمه پیړۍ کې خلک پری پوه شول په اوومه پیړۍ کې بیان شوی وو په داسې حال کې چې هغه وخت به دومره خلک ددی آیتونو په اصلی مفهوم نه پوهیدل اودا بل دلیل دی دالهی کلام په اعجاز.

ketabton.com - The Digital Library

دلمرختو اولویدو بیلابیل ځایونه

فَلَآ أُقۡسِمُ بِرَبِّ ٱلۡمَشَٰرِقِ وَٱلۡمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ

قسم په خدای دمشرقونو اومغربونو چې موږ قادریو. (المعارج ۴۰).

دمشرق یا ختیز اوهم لویدیز لپاره دجمعې صیغې کارول داځرکندوی چې لمر یواځې له یوه ځای نه نه راخیژی اونه هم په یوه ټکی کی لوبږی اودالله قسم په دی موضوع دهغه اهمیت باندې ټینکار کوی.

ځمکه په خپل ځان ۳۰-۲۷ درجه زاویی باندی راځرخی. ددې زاوی له کبله اودځمکې دشکل دکرد والی له کبله دلمروړانکې تل په یوه زاویه پرځمکه نه لوبږی ، بنا پردې کله چې څوک داستوا له کرښې نه لری واوسی کولای شی ووینی چې دکال په اوږدو کې دلمر ختل اولویدل په بیلابیلو ټکو کې واقع کیږی.

څوک چې داستواد کرښې پر سروی تل دلمر ختل اولویدل په یوه ځای دلویدیز اوختیز کې وینی. اوځرنګه چې عربستان داستوا کرښې ته نږدی دی په بیلابیلو ټکو کې دلمرلویدل دلیدو وړنه دی اوداسی ښکاری چې لمر له همغې یوې نقطې راخیژی اوپه یوه نقطه کې لوبږی. خو ددې موضوع حقیقت قرآن ځرګند کړی. (والله اعلم).

دپای له ټکو نه دځمکې لنډول

أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّا نَأۡتِي ٱلۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا مِنۡ أَطۡرَافِهَاۚ

آیا ویی نه لیدل چې موږدځمکې عزم کوو اودهغه له شاوخوانه یی رالنډوو. (الرعد ۴۱).

ځمکه دالفا ، دذرو له لارې چې له لمر نه پروتون اوالکترونونه راځی تر یرغل لاندې نیول کیږی ، دغه لمریز بادونه ډیرځواکمن وی اوکولای شی چې دځمکی اتوموسفیر دځمکې له کړې نه جلاکړی خودځمکې مقناطیسی ساحه یی نه پریږدی چې ځمکې ته زیان ورسیږی. دغه راز یادشوی آیت کولای شی په قطبونو کې دځمکې نقصان ته اشاره وی . په اوس وخت کی دځمکې دقطبونو دکنکلونو د تدریجی ویلې کیدو له کبله دسمندرونو د اوبوکچه مخ په لوړیدو ده . چې دغه داوبو زیاتیدنه به کرارکرار دځمکې وچه راکمه کړی. د (ننقصها من اطرافها) جمله ممکنه ده په سویل اوشمال کې دځمکې دساحلونو دنیولو په ماناوی.

نیویارک تایمز داسې رپوټ ورکوی:

" په وروستی پیړۍ کې دځمکې تودوخه دفارنهایت یوه درجه لوړه شوی اودقطبی کنکلونه دویلی کیدو چټکتیا ډیره شوې. دګاوارد دفضای انستیتیوت پوهان چې دامریکا دخلایی چارودموسسی NASA ناسا پورې اړوند دی لاسته راغلی رقمونه په ۱۹۵۰ ، ۱۹۶۰ و ۱۹۹۰ کلونو کې سره پرتله کړی چې پایلې یی دا جوتوی چې دقطبی کنکلونو پریږوالی پنځه ځلویښت په سلوکې کوچنی شوی.

دغه راز په مصنوعی اقماروکې اخستل شوی تصویرونه داځرکندوی چې دځمکې دقطبونو کنکلونه په دې وروستیو کلونو کې ډیر لږ شوی دغه موندنې کیدای شی دغه آیتونه تفسیر کړی.

شړیدل یا نقصان دځمکې په شاوخوا اویا دځمکې په وروستۍ برخه کې چې په قرآن کې یادشوی ممکنه ده یوې بلی علمی پیښې ته هم اشاره کړې وی.

دغه حقیقت چې ځمکه دخپل محور په شاوخوا راځرخی اوښه یی بشپړه کروی نه ده بلکې په دواړو قطبونو کې یوڅه کېکاکل شوی ده (شکل Geoid).

څېړنو ښوولی چې دځمکې قطر داستوا دلیکې په دوام کې په خپل محور دځرخیدو دقوی له کبله مخ په زیاتیدودی اوله محور سره یی موازی قطر په دوو انجامونو یا دوو قطبونو کې مخ په کمیدو دی . اوځکه چې ځمکه تل په خپل محور راځرخی دغه بدلونونه به لاهم پیښیږی. د ننقصها کلمه هم نااستمراری حالت لری اوپه دواړوانجامونو کې دوامداره کمښت جوتوی.

دآسمانی اجرامو مدورشکلونه په هغو کې دثقل دقوی داغېزې له کبله مینځته راغلی. په داسې حال کې چې کروی شکل مطلق نه وی بلکې په قطبونو کې یوڅه هوار اوداستواپه محیط کې وتلی وی. دناسا NASA دشمېرنو له مخې افقی قطر یا داستوا دسطح قطر ۶۳۷۸۰۱ کیلومتره اومحوری قطر یا بین القطبی ۶۳۵۶۰۸ کیلومتر ه ده یعنې ۰.۳ فیصده فرق ددواړو په مینځ کې شته. دځمکې دشکل دغه مادل چې په کال ۱۶۸۷زیږدیز کې دنیوتن له خوا وراندې شوی ، سلګونه کاله مخکې له قرآنه اخیستل کیدای شوای.

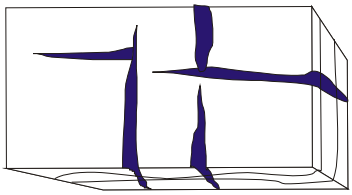
ketabton.com - The Digital Library

څيرې کيدونکې يا چاودېدونکې ځمکه

وَٱلْأَرْضِ ذَاتِ ٱلصَّدْعِ

(قسم) په چاوديدونکې ځمکې (الطارق ۱۲).

د "صدع" کلمه دچاوديدلو څيرې کيدلو ، اوبېلېدلو په ماناده دالله سوګند په دې موضوع دهغه اهميت جوتوی. په ۱۹۴۶-۱۹۴۵ کلونو کې پوهان دسمندرونو تل ته دځيرنو لپاره ورغلل . يوه مهمه مسأله چې ددې څېړنو په ترڅ کې وموندل شوه دځمکې چاودلی جوړښت وو. دځمکې دبرين قشر دسترو چاودو له لارې چې لسګونه زره کيلومتره اوږدوالی لری توټه توټه کېږی . دغه چاودونه له شمال نه دسويل لوری ته اوله ختيز نه لويديز لوری ته ادامه لری. پوهان په دې هم پوه شول چې په سمندرونو کې ددغو توټو لاندې دمګماMagma پنډوالی سل نه تر يوسلوپنځوسو کيلومترو پوری رسېږی.

ketabton.com - The Digital Library

ددې چاودوله کبله لاوا دبحرونو مخ ته وځي ، اوپه دې ترتیب یوه زیاته اندازه تودوخه له لاسه ورکوی او د سمندری غرونو دډبرو توتې هم جوړیږی. که ځمکې دغه جوړښتونه نه درلودلای توله تودوخه به دځمکې دمخی له لاری ضایع شوی نه وای اوپه پایله کې به د ډیرې تودوخې له کبله دځمکې پر سر ژوند ناممکنه وای.
دداسې یوې مغلقې مسألې توضیح چې په نوې ټکنالوژی سره مطالعه شوې څوارلس پیړی مخکی په قرآن کې بیان شوې. چې داهم دقرآن یوه معجزه بللی شو.

د اوسپنې معجزه

وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ

اود غه راز اوسپنه مو نازله کړه چې په هغه کې شدید قوت اودېرې ګټې دی لپاره دخلکو. (الحدید ۲۵).

د انزلنا کلمه چې دښکته لیږلو په مانا ژباړل شوې کیدای شی داوسپنې لپاره داستعارې په ډول کارول شوی وی اوهدف په کې داوی چې یو ګټورشی خلکو ته ورکړشوی. اوکه هغه کټ مټ د لاندې تویدلو په مفهوم لکه چې دباران لپاره کارول شوې په دې صورت کې دقرآن ستره علمی معجزه څرګندوی.
دستوروپېژندنې معاصره پوهه وایی هغه اوسپنه چې په ځمکه کې شته دبهرنۍ فضا له ډیرو سترو ستورو څخه راغلې. نه یواځې دځمکې اوسپنه بلکې دټولې شمسی منظومې اوسپنه له بهرنۍ فضا څخه راغلې ، ددې دلیل دادی چې دلمر تودوخه داوسپنې دجوړیدولپاره کافی نه ده . دلمر په سطح کې شپږزره سانتی ګریده اودلمر دهستې تودوخه شل میلویونه سانتی ګریده ده. اوسپنه له لمر نه په ډیرو لویو ستوروچې دتودوخې درجه په هغو کې څو سوو میلیونو درجو دسانتی ګریدو ته رسیږی تولیدیږی. کله چې داوسپنې کچه په یوه ستوری کې له یوه ټاکلی بریده ډیره شی دیوه ځلیدونکی ستوری غوندې چاودنه کوی اواوسپنه یی فضا ته آزادیږی.

دنوNova په نامه دچاودنو مخکینې شواهد شته ، داوسپنې (Fe-60) ډیره اندازه دسمندرونو په تل کې دیوه سترې نواSupernova چاودنې ښودنه کوی چې ۹۰ نوری کاله مخکی چې له پنځومیلیونو کلونو سره برابریږی واقع شوی. دجیولوژی په پوړونو کې دډیرې اندازی ایزوتوپونو شته والی ددې ښودنه کوی چې په دې نږدی وختو کې په لنډه فضا کې دهغو ذرې جوړې شوی اووروسته ځمکې ته لېږدول شوی.
قرآن په اوومه زیږدیزه پیړۍ کې روښانه کړی چې اوسپنه په ځمکه کې نه ده جوړه شوې بلکې نازله شوې یا له پاسه رالېږل شوې. اویواځې الله (ج) دی چې پوهه یی په هرڅه رسیږی.
د "و" کلمه (دلته ددغه راز مانا ورکوی) هم په آیت کی اوهم دشلمې پیړۍ دنجوم په علم کې واضح شوې چې له اوسپنې برسیره نورمواد هم په نورو ستورو کې جوړیږی اوبیا ځمکې ته توپږی .
خو په دغه آیت کې داوسپنې په اهمیت ټینګارشوی . مایکل ونتن وتلی مایکروبیولوژیست داوسپنې داهمیت په هلکه وایی :
" دژوند لپاره ډیر مهم فلز اوسپنه ده ، په غټوستوروکې همدغه داوسپنې زیرمې دی چې دنیاوا دچاودنو لامل ګرځی اوبیا په خلاکې یی اتومونه خپریږی. ددروندوالی له کبله داوسپنې اتومونه دځمکې دمرکزلورته ځی اوددیر لوړحرارت دجوړیدولامل ګرځی چې دغه تودوخه دکیمیاوی تفریق زمینه مساعدوی اودځمکې داتوموسفیر کازونه اودهایدورسفیر پورجوړوی.
دځمکې په هسته کې اوبلنه اوسپنه دیوې سترې ډاینمو په څیر کارکوی اودځمکې مقناطیسی ساحه جوړوی. دځمکې مقناطیسی ساحه دوان آلن ملابندونه جوړوی چې ځمکه له خلا څخه د ورانوونکووړانګو له شر څخه چې دفوق العاده انرژۍ درولودونکې وی ژغوری.
داوسپنې له شته والی پرته ژوند دکاربن په اساس ناممکنه دی ، اوهیڅ هغه څه چې پورته یاد شول نه شوای جوړیدلای. هیمو کلوبین نه شوای جوړیدلای اوداسی کوم فلز به نه وای چی په میتابولیزم کې داحتراق سبب ګرځیدلای وای.
د ژوندانه او اوسپنې په مینځ کې ځواکمنې اړیکې ، دوینې سره کرویات او ځینې رنګینه ډیر لرې ستوری نه یواځې دژوند اړیکې له فلزاتو سره بلکې د نړۍ دوجود لپاره څرګندوی. (Biocentricity)."
نو پراوسپنه دټینګار اهمیت په قرآن که واضح شوی. دالحدید سوره دوه نور مهم ریاضیکی اړخونه هم لری: الحدیددقرآن ۵۷ سوره ده ، د "ابجد" له نظره الحدید مساوی ده له ۵۷ سره

- اوحدید د ابجد له نظره ۲۶ ده اود اوسپنې اتومی نمبر هم ۲۶ دی.

یو آلمانی پوه د ډاکټر فرندریاس یوردن په نامه داوسپنې داکساید ذری دسرطان ناروغی ددرملنې لپاره هم کارولی.

ketabton.com - The Digital Library

د پطرولوجورښت

ٱلَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ وَٱلَّذِي قَدَّرَ فَهَدَىٰ وَٱلَّذِي أَخْرَجَ ٱلْمَرْعَىٰ فَجَعَلَهُۥ غُثَآءً أَحْوَىٰ

هغه چې هرڅه یې پیداکړل اوسم یې کړل هغه چې اندازه یې کړل اولارښوونه یې وکړه هغه چې شنه ګیاه یې راوویستله اوهغه وخت یې وچ کړل اوتوریې کړل. (الاعلی 2-5).

څه ډول چې څرګنده ده پطرول په سمندر کې دنباتاتو اونورو ژوو له پاتې شونو څخه جوړیږی ، میلیونونه کاله وروسته کله چې دغه پاتې شونې په سمندرونو کې ورستې شوې په یوې غوړې مادې واووښتې. چې دغه مواد دخټو اودبرو لاندې په پای کې په نفتواوګازو بدلیږی . دځمکې دقشر خوځښت ځینې وخت په سمندر کې دتحجر لامل ګرځی اودنفتو حجری په زرګونو مترو لاندې خښیږی. ځینې وخت دغه نفت دډبرولە سوریو څخه راوځی اوله ځوکیلومترو لاندې نه ځان دځمکې سطحې ته رسوی چې دلته بیا تبخیریږی او قیر یې په ځای پاتې کیږی.

درې دغه یادشوی ټکی په ۲ او۴ پورتنیو یادوشوو آیتونو کې دنفتو دجوړښت له پراوونو سره سمون خوړلای شی . په ډیر ګمان د "المرعی" کلمه یعنې شنهلی کیدای شی دنفتو دجوړیدو لومړنی مادې ته اشاره وی. دوهمه کلمه چې دپام وړده د "احوی" کلمه ده چې دتوربخوند شنیلی لورته اشاره ده . دغه کلمه کولای شی چې له نباتاتو نه پاتې شوی د فاضله موادو ورسټېدل توضیح کړی ، چې دځمکې لاندې لاهم تورېږی. اوداکلمه په "غثاء" ستایل کېږی چې دپریکړ شوی شنه واښه په مانا ده. دغه راز کیدای شی دهغو موادو په مانا راشی چې داوبو له لارې راوړل شوی وی یا داسی چې داوبو سر ته له ځمکی رااخستل شوی وی. په حقیقت کی نفت هم له ځمکی نه رابهېرې اودیوې تورې شنې بخوندې ځک لرونکې مادې په ځیر بهیږی نو وینو چې د"غثاء احوی" کلمه څومره په مهارت اوپوهې سره په دغه آیت کی کارول شوې. څه ډول چې مو ولیدل دنباتاتو بدلیدل په اوبلنوسریښناکواوتورو موادو باندې ډیر مشابهت لری له نفتو سره ، ددغې موضوع بیانیدل په داسې وخت کې چې خلکو لا نفت او له هغو څخه لاسته راغلی مواد لکه پطرول نه پېژندل په خپله دقرآن کریم یوه معجزه ده.

د وخت نسبیت

د وخت دنسبیت حقیقت باندې پوهان اوس پوه شوی اوانیشتین دشلمې پیړۍ په لومړیو کې دغه فرضیه بیان کړه . اوهغه ثابته کړه چې وخت له کتلې اوسرعت سره اړیکی لری. په داسی حال کې چې قرآن کریم ډیر مخکی دوخت دنسبیت مسأله بیان کړی ده.

وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

هغه یوه ورځ دالله په وراندې لکه زرکاله ستاسو په شمېر ده (الحج ۴۷).

تَعْرُجُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

... هغه ورځ چې دپنځوس زروکلونو سره برابره ده (المعارج ۴).

له پورتنی آیت نه په روښانه توګه دوخت دنسبیت مسأله څرګندیږی.

په شپږوورځو کې پیداکیدل

إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

ستاسو هستونکی الله چې څمکه اوآسمانونه یې په شپږو ورځو کې پیداکړل (الاعراف ۵۴).

بله موضوع چې دقرآن اوننی ساینس په مینځکې همغږی جوتوی هغه دنړی عمر دی . پوهانو دنړی ټول عمر دشپارسوو نه تراوولسومیلیاردو کلونو پورې اټکل کړی دی . قرآن وایی چې نړۍ په شپږو ورځو کې پیداشوې دغه دوه وخته سره له دې چې په ظاهره له یوبل سره په تضاد کې ښکاری خو په حیرانوونکی ډول یوه له بل سره ورته والی لری په حقیقت کې دغه دواړه رقمونه صحیح دی یعنی چی نړۍ په شپږو ورځو کی چې زمونږ له اووه لس میلیاردو کلونو سره معادله ده پیداشوی.

ketabton.com - The Digital Library

اینیشتین په کال ۱۹۱۵ کې روښانه کړه چې زمان نسبی دی یعنې دوخت بهیر د خلأ ، چټکوالی اودجاذبې قوې له نظره سره توپیرلری . په قرآن کې دشپرو ورځو یادونه کیدلای شی دشپرو پراووونو په مانا وی

ځکه په ځمکه کې یوه ورځ ځلیریشت ساعته وی په داسې حال کې چې دنړۍ په یوه بله برخه کې دیبلو شرایطو لاندې یوه ورځ له دی نه ډیره لنډه یا هم اوږد ه وی . دیبلکې په ډول دنپتون دکرې یوه شپه اووړځ ځوارلس ساعته اولس دقیقې ده اویو کال یی له ۸ ، ۱۶۴ ورځو سره برابر دی . برسېره پردې دیوم کلمه نه یواځې دورځې بلکې دعصر ، زمانې ، پراو ، شېبې اووخت په مانا هم ده.

دنړۍ په لومړی پراوکې ، وخت ډیر ژر له هغه څه نه چې مور یی اوس وینو تیریده ، ځکه کله چې دسترې چاودنې په وخت کې توله نړۍ لکه دیوه زېښل شوی ټکی په شان ؤ . دنړۍ ارتېدل دسترې چاودنې په پایله کې دهغې بریدونه دمیلیونونو کلونو په کچه پراخ کړل په حقیقت کې هغه وخت په خلأ کې دنړۍ کش کیدل په نړۍ کې دسترو مهمو انشعابونو لامل شو.دسترې چاودنې دشېبې انرژی دزمان یا دوخت چلند زرمیلیارده وارې له نن ځخه ورو کړ. کله چې نړۍ پیداکېدله دوخت چټکتیا زرمیلیارده برابره له نن ځخه چټکه وه. یعنی چې زرمیلیارده دقیقې زمور معادلې دی دنړۍ دهستۍ له یوې دقیقې سره. که شپږ ورځې وشمېرومعادلې به وی له شپږ زره میلیارده ورځو سره ، ځکه دنسبیت دقانون په پام کې نیولو سره نړیوال وخت زر میلیارده برابره دځمکې دکرې له دوخت نه چټک دی. بیانو شپږ زره میلیارده ورځې مساوی دی له ۱۶۴۲۷ میلیونه کاله سره.

کاله 16427104723 = 25 ،365 / ورځې6000000000000

له بل پلوه دخلقت هره ورځ مساوی ده دځمکې دکرې دبیلابیلو له دورو اوږاووونو سره. دلیل دادی چې هرځومره نړۍ پراختیا موندلې وای دوخت بهیر به ورو شوی وای. ځکه چې دنړۍ جسامت له کله نه چې دیوه ټکی په شان وه دوه برابره شو نودوخت چټکتیا نیمایی ته راښکته شوه. که دخلقت هره ورځ دځمکې دکرې دوخت له مخې محاسبه کړو لاندې پایلې په لاس راځې:

- دخلقت پیل ته په پاملرنې سره دپیدایښت لومړۍ ورځ چې ۲۴ ساعته کېږی برابرږی دځمکې دکرې له اتومیلیاردو کلونو سره.
- دوهم ځلیریشت ساعته چې دنړۍ جسامت دوه برابره شو اوچټکتیایی نیمای شوه دځمکې دکرې له ځلورو میلیاردو کلونو سره معادل دی.
- په همدی توګه دریمه ورځ دځمکې دکلونو له دوو میلیاردو کلونو سره معادل دی.
- ځلورمه ورځ دځمکې له یو میلیارد کلونو سره معادله ده.
- پنځمه ورځ دځمکې دکلونو له پنځه سوه میلیونو کلونو سره معادله ده.
- اوشپږمه ورځ دځمکې له دوه نیم سوه میلیونو کلونو سره معادلږی.

نو د نړۍ ددې شپږو ورځو مجموعه دځمکې دپنځلس میلیارده اواووسوه پنځوس کلونو سره معادله ده. دغه موضوع په یوه ویشتمه پیړۍ کې روښانه شوه حال داچې ځوارلس پیړۍ مخکې تردې په قرآن کې بیان شوې. چې داهم دقرآن اوساینس په مینځ کې دهمغږی اومعجزی څرګندوی دی.

دتقدیر حقیقت

وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

اوتاسو هېڅ هم نه غواړی پرته له هغه څه نه چې الله (ج) یی وغواړی او الله (ج) پرهرڅه پوه اودحکمت درلودونکی ؤ اودی (الانسان ۳۰).

پروفیسر بینامین لیبت په کال ۱۹۷۳ دکلفورنیا په پوهنتون کې څېړنې وکړې چې داسې څرګندویی کوله چې زمور تصمیمونه ټول مخکې له مخکې په دماغ کې تنظیم شوی. اوشعور نیمه ثانیه وروسته له هود اوتصمیم څخه په کارلویږی . داعصابو یوبل متخصص موضوع داسې روښانوی: "مو ږ اصلاً په ماضی کې ژوند کوو اوزمور شعور لکه دیوه مونیتور(دتلویزیون شېنبه) غوندې دی چې هرڅه مور نیمه ګړی وروسته ښکاروی.

ketabton.com - The Digital Library

بنا پردې زمور هیڅ یوه تجربه داوسنی زمان سره تراو نه لری اوهرڅه نیمه ثانیه وروسته له اصلی پېښې نه منیځ ته راځی.
داکتر لیبت خپلې څېړنې پرته له دې چې انستېزی ته اړتیا پیداشی په دماغ باندی دجراحی عملیاتو له لارې په داسې حال کې چې هغه کس بشپړ ویښ ؤ ترسره کړې. لیبت ترعملیاتو لاندې شخص ددماغ ټاکلې برخه دبرېښنا په واسطه تحریک کړه داسې چې فکر وکړی له لاس سره یې یو څه لکیدلی. ترعملیاتو لاندی کس وویل نیمه ثانیه مخکی دده په لاس یو څه ولګیدل . له دې اندازه اخستنې سره لیبت دې پایلې ته ورسید چې ټول ادراکونه دماغ ته لیږدول کیږی اوداچې هرادراک تر شعورلاندې تحلیل اوتعبیرېږی زه یا Ego له هغه څخه نه خبریږی. ددې لپاره چې پرهغو معلوماتو چې مخکی زمور له فکر کولوروښانه شوی پوه شو ، هغه له یوڅه ځند نه وروسته زمورډماغ ته لیږدول کیږی.
یعنی ، د یوې عضلې دحرکت ورکولو لپاره تصمیم مخکې له هغه نیول کیږی چې زمور شعور یې اړتیا وینی. تل دعصبی ادراک اوله هغه فکر نه زمور دخبریدو ترمینځ یوواټن اوورسته والی وجود لری. په بله وینا مور هغه وخت له خپل تصمیم نه خبرېږو چې له مخکی نه یی پریکړه شوی. داڅرګندوی چې هرفکر ، عاطفه ، احساس اوحرکت مخکې له دې چې زمور شعور پرې پوه شی پېښیږی. اوله دې نه داڅابتېږی چې راتلونکی په پریکنده توګه زمور له واک نه وتلی.
په یوه بله تجربه کې همدغه فروفیسر تر تجربې لاندې خلک په خپل واک کې پرېښودل څو چې خپلې ګوتې دیوبل په وړاندې جګې کړی ، اوخپله یی دهغوی دماغ ترخپلې نظر لاندې ونیو. په واقیعت کې دعمل داجرا لپاره ددماغ دحجروفعالیت مخکې له دې چې هغه شخص تصمیم ونیسی پیل شو. په بله وینا د(وکړه یا مه کړه) قوماندې شخص ته ورسیده ، وروسته له هغه دشخص دتصمیم نیولو قوماندې دماغ ولوستله اوشخص وروسته له نیمې ثانې څخه پرهغه خبر شوی. شخص تصمیم نه نیسی چې څه وکړی اوڅه ونه کړی بلکې له مخکې نیول شوی تصمیم عملی کوی.البته دماغ یو بدلون راولی اوهغه دادی چې هرډول داسې شواهد چې داسې څرګنده کړی چې ګواکې داهرڅه له مخکې نه پېښ شوی هغه له مینځه وړی. په همدې دلیل هغه وخت ته چې مور اوس وایو په حقیقت کې داسې ژوند کوو چې له مخکې نه ټاکلی شوی.
داتجربه جوتوی چې هرڅه دالله دغوښتنې مطابق ترسره کیږی.

د زوجونو یا جوړو پیدایښت

سپېڅ سُبْحَانَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ

لی دی هغه الله چې ټول یی جفت پیداکړل ، هغه څه چې په ځمکه شنه کیږی ، اوله دوی نه (راپیداکیږی)اوپه هغه څه چې نه پوهیږی دوی. (یس ۳۶).

زوج یا جفت دښځې اونر په مانا کارول کیږی په داسې حال کې چې دهغه څه په هکله چې خلک نه پوهیدل لا ستره مانا لری. په ریښتیا هم هغه وخت یواځې ددې کلمې یوه مانا باندې خلک پوهېدل. دپال دیرک په نامه یو انګریز فزیکپوه په دې موندنې سره چې ماده په جفت ډول پیداشوې ، په کال ۱۹۳۳زیږدیز کې یی دنوبل جایزه خپله کړه. هغه په ماده کې دزوجیت اودمخالفو ځانګړتیاو درلودنکو پدیده ښکاره کړه لکه دمثبت چارج درلودنکی پروتون اودمنفی چارج درلودونکی الکترون. هره ذره خپله مخالفه ذره چې دمخالف چارج درلودنکی وی دفع کوی. د (Uncertainty Rotation) نظریه وایی چې هرچېرې اوهروخت دجفتونو خلقت اوله مینځه تلل یی په خلا کې واقع کیږی.
دجفتونوبله بېلګه نباتات دی ، نبات پېژندونکی سل کاله وراندې په نباتاتو کې دجنسونو په توپیر پوه شول . په داسې حال کې چې الله (ج) خوارلس پېړۍ مخکې دغه موضوع په خپل کتاب کې روښانه کړې:

وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ

اوله آسمانه مو اوبه راولېږلې اوپه هغومو ډیرکتې لرونکی زوجونه راشنه کړل (لقمان ۱۰).

د اتومونو ذرې

له پخوا څخه پوهانو دامونډلې وه چې دمادې کوچنی ذره اتوم ده اواتوم دتجزیې وړنه دی خو اوس اوس ساینس په دې پوه شو چې اتوم هم تجزیه کیږی.

لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ وَلَآ أَكْبَرُ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ، وَلَآ أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ

ketabton.com - The Digital Library

پټ نه پاتې کیږی له هغه نه په اندازه د ذرې په آسمانونو اوځمکه کې اوهرڅه چې کوچنۍ یا لوی له ذرې نه وی اوهرڅه په کتاب کې ښکاره دی (سبا ۳).

دا آیت اتوم اوله هغه نه کوچنیو ذروته اشاره لری.
ترڅه باندې دوه لسیزو وړاندې (ددې کتاب ترلیکلو) پروتون اونیوترون داتوم کوچنۍ ذرې پیژندل کیدې په دې وروستیو کې ان هغه کوچنۍ ذرې موندل شوی چې پروتون اوالکترون ترې جوړشوی. په دې اړوند یوه ځانګړې څانګه چې دپراکتیکال فزیکس په نامه یادیږی جوړه شوې څو چې دغه ذرې ترځیړنې لاندې ونیسی. دذروی فزیک مطالعې ښودلې چې پروتونونه اونیوترونونه له نوروذرو چې دکوارک په نامه یادیږی جوړشوی. ددې ذرولوی والی دانسان له پوهې نه بهردی یعني 10^{-18} مټره (یو پر 1000000000000000000 برخه د متر).
دپام وړ بل ټکی په دې آیت کې داتوم وزن دی . دمثقال کلمه داتوم وزن ته اشاره کوی. داهم موندل شوې چې الکترونونه ، پروتونونه اونیوترونونه یو ځای شوی اواتوم یی جوړکړی اوهغه ته وزن ورکوی. اودا دقرآن یوه بله معجزه ده چې داتوم له تجزیې او اوله وزن نه یی بحث کوی.(اتومی وزن دیر کوچنی وی چې دمندلیف په جدول کې د عناصرو وزن یادشوی اوکله چې قرآن نازلیده اتوم لا چا نه پیژانده وزن خو یی لاپریږده خو قرآن په صراحت سره په پورتنی آیت کې دمثقال له کلمی نه چې له ثقلت نه اخستل شوې یادونه کوی اود ذری لپاره دروند والی ته کوته نیسی. پښتوژباړونکی)

تیاره یا تور سوری

په شلمه زیږدیزه پیړۍ کې دخلاپه هکله ډیرې موندنې وشوې. چې له هغې ډلې نه یوه یې په دې وروستیو کې څرګنده شوې اوهغه تیاره سوری دی. دغه سوری هغه وخت جوړیږی چې یو ستوری خپل ټول دسونګ توکې مصرف کړی ، دغه ستوری انقباض کوی اوپه یوه تورسوری په لایتنهای کثافت سره چې حجم یی له صفر سره مساوی کیږی چې یوه ډیره زوروره مقناطیسی ساحه لری بدلیږی. دغه تورسوری په ډیرو ځواکمنو تلسکوپونو سره هم دلیدو وړنه دی. ځکه چې دهغه دثقل قوه دومره ځواکمنه ده چې نور یا روښنایی نه شی کولای له هغه نه وتښتی ، خو تورسوری دهغې مقناطیسی قوې چې په خپل شاوخواکې یی جوړوی موندل کیدای شی.
دتورسوری اصطلاح Black hole لومړی ځل په کال ۱۹۶۹ میلادی کې دیوه امریکایی فزیکپوه جان هویلر په نامه وکارول شوه . مخکې داسې انګیرل کیده چې ټول ستوری لیدلای شو ، په داسې حال کې چې وروسته ځرګنده شوه چې داسې ستوری هم شته چې مور هغه لیدلای نه شو ځکه دهغو ی رڼا ختمه شوې او له مینځه تللی (Collapsed) ده. له داسې یوه سوری نه چې فوق العاده کثافت ولری اویو کوچنی ځای په خلاۍ کې ونیسی نور نه شی کولای تیر شی ، دهغه لایتناهی دثقل قوه ډیر چټک شیان حتی دنور کوچنۍ ذرې (Photon) ځان ته جذبوی. دبلګې په ډول دیوه ستوری دسوځیدو پراو چې دری ځلې له لمر نه ستر وی اوتر پایه وسوځیږی ، دیوه تورسوری(سورې) د ۲۰ کیلومترو په قطر شی په هره توګه به دیوې تورې سورې په ځیر شی اودلیدو وړ به نه وی ، خو په نامستقیم ډول به خپله اغیزه هرومرو په نوروآسمانی جسمونو څرګندوی اوپه دی توګه به خپل شتون ثابتوی.
کیدای شی دامبارک آیت همدې موضوع ته اشاره کوی:

وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ ٱلنَّجۡمُ ٱلثَّاقِبُ

اوخه ډول پوهیدلای شې چې طارق څه دی ،هغه ستوری چې نفوذکوی(په تیاره کې) (الطارق ۳-۲).
برسېره پردې ډیر لوی ستوری هم دخلاۍ یوه برخه په ځان کې رانغاړی. تورسوری نه یواځې دخلاۍ دتاوراتاویدو لامل ګرځی بلکې دیوې ټوټه کیدو لامل هم ګرځی. دغې موضوع ته په قران کې اشاره داځرګندوی چې داکتاب یواځی د الله (ج) کلام دی.

فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتۡ

هرکله چې ستوری بې نوره اومحوه شی (المرسلات ۸).

ketabton.com - The Digital Library

نبضانی ستوری

دالطارق دسورې په لومړیو آیتونو کې د "طارق" کلمه دطرق له ریښې نه دکلک وهلو په مانا چې غږ جوړکړی اخستل شوی دی . که په دې آیت کې په احتمالی توګه دنبض الوتلو یعنې همغه له غږ سره دوهلو په مانا وی په یوه مهم علمی خبره باندی دلالت کوی . په وروستی آیت کې وایی چې طارق هغه ستوری دی چې په شپه یا په تیاره کې نفوذ کوی . په شپه کې پیداکیږی مخکې ځی ، نبضان لری چټک اوپریکونکی دی. اوقسم یی یاد کړی اوپه هغه باندی سوګند کول دیوې مهمې علمی موضوع په اهمیت باندې دلالت کوی.

هغه ځیرنې چې جوسلین بل بورنل په کال ۱۹۶۷ کې دکامبریج په پوهنتون کې کړی د یوه منظم رادیوی زیګنال له لارې یی داخبره تایید کړه. مخکې له هغه څرګنده نه وه چې آسمانی جسمونه دزړه په شان دنبض وهلو ځانګړنه لری . په کال ۱۹۶۷ کې ستوروپېژندونکو روښانه کړه کله چې یوه ماده په خپله هسته کې متکاثفه شی ، دخپل ځان په شاوخوا په څرخیدو راځی اودهغه مقناطیسی ساحه هم په څرخیدو راځی اودیره قوی کیږی. دبلګې په دول زرمیلیارده یا یو تریلیون ځلې دځمکې دمقناطیسی قوی څخه ځواکمنه کیږی. هغوی داسی جسمونه وموندل چې په دیره چټکی سره تاویږی اوقوی رادیویی څپې دیوه مخروط په شان له خپل ځانه خپروی.

وروسته دیر ژر څرګنده شوه چې ددغه زیګنال سرچینه دنیوترونی ستورو ګرځیدل دی . دغه نیوترونی ستوری نوی موندل شوی چې دنبضانی یاPulsar په نامه یادیږی. دغه نبضانی ستوری چې د روښانه ستورو دچاودنې په پایله کې مینځ ته راځی ددیری کتلې اوروښنایی اوچټک خوځښت درلودونکی وی. ځینې دهغوی ۶۰۰ ځلې په یوه ثانیه کې په ځان راځرخی.

دنبضانی کلمه چی له نبض څخه اخستل شوې دخوځښت کولو یا منظم ښوریدو په مانا ده چې په هرځل ښوریدو کې منظم انقباض اوانبساط ښکاره کړی. اودغه موضوع مخکې له دې چې دغه نبض وهونکی ستوری وموندل شی په قرآن کریم کې یاده شوې ده.

نیوترونی ستوری په خپل ځان یا خپله هسته کې دراغوندیدو په پایله کې له ډیرو سترو ستورو څخه مینځته راځی. یو فوق العاده متراکمه کتله دځرخیدو په بې ساری خوځښت سره دستوری دوزن اومقناطیسی ساحې په اخستو سره هغه ته فشار ورکوی اوپه ځان کې یی راغونډوی . ددغو نیوترونی ستوور بې ساري مقناطیسی ساحه چې چټک څرخېږی درادیوی څپو دلېږلو لامل ګرځی چې په ځمکه کې دسنجولو جوګه دی. دطارق دسوری په دریم آیت کې دثاقب کلمه یعنې نفوذ کوونکی ، مخکې تلونکی اوسوری کونکی مانالری دانښکاروی چې ستوری په تیاره کې یو سوری جوړوی . له داسې ستورونه چې څو برابره له لمر څخه غټ دی جوړشوی نبض وهونکی ستوری داسې آسمانی جرمونه دی چې پوهیدل پری څه آسانه کارنه دی ، له همدې امله سوال شوی چې څه دول به پوه شې ؟

(و ما ادراک ؟).

د شعری ستوریSirius

دقرآن یوه بله معجزه دشعری ستوری یادونه ده چې په یوویشتمه پیړۍ کې پېژندل شوی.

دنجم سوری په ۴۹ آیت کې دشعری ستوری یادونه دپام وړ ده . دشعری ستوری په شپه کې ستر اوځلیدونکی ستوری دی چې دپوهانو دځیرنو له مخې په اصل کې دوه ستوری دی . لوی ستوری یی شعری .الف یا Sirius-A چې ځمکې ته نږدی دی اوروښانه دی ، دوهم یی کوچنی دی اوله تلسکوپ پرته دلیدو ورنه دی د شعری-ب یا Sirius-B په نامه یاد یږی.

دشعری د ستوری مدار بیضوی دی اویو دور چې دیوه واحد مدارپه شاوخوا راځرخی ۴۹،۹ کاله موده نیسی. دغه موضوع د هاروارد ، اوتاوا و لینستر دپوهنتونو له له لوری ثابته شوه په داسې حال کې چې دنجم دسورې ۴۹ و ۹ آیتونو څوارلس سوه کاله مخکې له هغی نه یادونه کړې وه .

وَأَنَّهُۥ هُوَ رَبُّ ٱلشِّعۡرَىٰ

اوهغه دی دشعری دستوری رب(النجم 49).

ketabton.com - The Digital Library

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ

ددډولیندیوپه شان یاهم له هغه نه نږدی وو (النجم 9).

د نجم سوری نهم آیت (دستوری په مانا) ممکنه ده چې په خپل مدارکې ددغو ددو ستور تقارب شرح کړی وی.

تیاره اوروښنایی

وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ

تیاره اوروښنایی یی جوړه کړه (الانعام ۱).

له روښنایی پرته څه نه شو لیدلای په داسې حال کې هغه نور چې مورِ لیدلای شو هغه یوه برخه دهغی انرژی وی چې چې له سرچینې نه خپور شوی وی. دنور بیلابیل ډولونه لکه د X وړانګه ، ماورای بنفش ، رادیویی څپې اونورې لیدلای نه شو.

په زړه پوری خو لاداده چې دتیاره کلمه تل دجمعې په ډول په قرآن کې یاده شوې (ظلمات د ظلمت جمع) د ظلمات کلمه په قرآن کې ۲۳ځلې یاده شوې اویوځل هم په مفرد ډول نه دی کارول شوې.

په قرآن کې دتیارې دکلمې یادونه داروښانوی برسیره پرهغو ډولونو دنورونو چې مورِ یی لیدلای شو نور هم شته. دهرنور دځپو اوږدوالی دهغه دانرژی له مخې چې دالکترومقناطیې ځلا په نامه یادیږې فرق کوی. دالکترومقناطیسی وړانګوتول ډولونه دانرژی دموجونو په خیر په خلاکې عمل کوی. ددې موضوع دلا روښانتیا لپاره په ولاړو اوبو کې دیوې دېرې دغورځیدو له املې دخپو له جوړیدو څخه یادونه کولای شو. هغه ډول چې مینځ ته راغلی څپې په ابوکې ددېری دغورځیدو په چټکتیا اوشدت له مخې مختلفی وی دالکترو مقناطیسی څپو اوږدوالی هم مختلف وی.

تول ستوری له ځانه یو ډول وړانګه نه خپروی . دغه وړانګې ددوی دخپو داوږدوالی له مخې په ډلو ویشل کیږی. دنوری څپو دطیف اوږدوالی ډیر پراخ دی. دګاما دوړانګې دخپې داوږدوالی توپیر 10^{25} دی.دلمر تولە وړانګه یواځې یوه برخه ددغه(10^{25}) طیف جوړوی. اویا په سلو کې هغه وړانګې یا بیلابیلې څپې چې له لمر نه خپریږی ۰،۳ نه تر ۱،۵ مایکرونه دی چې درې ډوله نور لری: هغه نور چې مورِ یی وینو ، له سره رنګ نه لاندی نور اود ماوراء بنفش وړانګې ، دلیدو وړ نور یواځې ۴۱ په سلوکې دلمر نورجوړوی. نو وینو چې هغه الکترومقناطیسی څپې چې دانسان دسترګور لپاره دلیدو وړ نور جوړوی دنور دطیف یوه وړوکې برخه ده. اونورځایونه چې دنور څپې یی د انسان دسترګو دلیدو وړنه دی تول تیاره پاته کیږی له همدې کبله ډیره تیاره له هغې تیاری نه هم شته چې مورِ یی پېژنو.

پرته له اورنه احتراق یا سوزیدنه

لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ

نه ختیزواله ده نه لویدیز واله ، هغه بلیدونکې غوړدی چې نور بښی په داسې حال کې چې له اورسره تماس نه لری (النور ۳۵).

دغه آیت هغه څه ته اشاره لری چې نور خپروی ، په داسې حال کې چې نه په ختیز کې ده اونه په لویدیز کې . یعنې فزیکی ابعاد نه لری اونه د اور له لارې روښانه شوی دی. که داسې فرض شی چې ددې سرچینه یواځې انرژی ده ، نو په ډیر اټکل سره به منظور له برېښنا نه وی . دتیلی اوګازی څراغونو په خلاف په برېښنایی څراغ کې نه څه شی سوزول کیږی اونه هم داور له لارې روښانه کیږی. که فرض شی چې سرچینه انرژی ده نو هغه به برېښنا وی. دتنګستن فلز دنری تار دتودوخې درجه کله چې دبرېښنا دتېریدو له کبله دوه زرو سانتی ګیریدو ته ورسېږی. دغه رنا رامینځته کیږی ، په دغه درجه دحرارت کې ډیر شمېر فلزات ویلې کیږي خو د تنګستن فلز نه ویلې کیږی. خو سره له دغې ډیرې تودوخې هیڅ شی نه سوزیږی ځکه چې دګروپ په مینځ کې اکسیجن نه شته اودتنګستن تار هم نه کمیږی. څه ډول چې په قرآن کې یادشوی دغه حالت دیوه روښانه ستوری سره ورته والی لری.

باید دا وویل شی چې برېښنا دبشریت دتاریخ یوه ډیره ستره موندنه ده اوتوله نړۍ یی په اصطلاح روښانه کړی ده. نو ډیر احتما ل شته چې دغه آیت بریښنایی رنا ته اشاره وی.

ketabton.com - The Digital Library

موضوع داسې هم روښانولی شو: نور په ستوری کې دهستوی تعاملاتو له کبله جوړیږی. ستوری هغه روښانه اوسره څرخېدونکی کتلې دی چې دهستوی تعاملاتو له کبله په ډیره کچه روښنایی اوتودوخه خپروی . دیر غټ ستوری دخپل ځان دځواکمنې جاذبې قوی له کبله انقباض کوی یعنې چې مرکز یی تراکم کوی اوسورکیږی. کله چې دستوری دمینځ دتودوخې درجه ډیره شی اولسومیلیونو سانتی گریدو ته ورسېږی ، هستوی تعاملات پیلیږی . دهایدروجن دهستوی ذرو دیوځای کیدو له کبله هغه په هیلیو م بدلیږی. له څلوراتومو هایدروجنونه یو اتم هیلیوم جوړیږی. ددې لپاره چې پروتونونه اونیوترونونه یوځای شی اودهیلیوم هسته جوړه کړی زیاته انرژی آزادیږی. دغه آزاده شوی انرژی دستوری له سطحې نه دنور اوحرارت په شان خپریږی. کله چې هایدروجن ختم شی ، ستوری دهیلیوم په سوزیدو سره مخکې ځی اوپه همدې توګه درانه اودرانه اتومونه جوړیږی. دغه حالت ترڅو پورې چې دستوری کتله ټوله وسوزیږی دوام مومی.

په داسې حال کې چې په دغو تعاملاتو کې اکسیجن کومه برخه نه لری ، نو دغو تعاملاتو ته احتراق نه شوویلای ، نو هغه وړانګې چې دستورو په سطح کې لیدل کیږی له اوره نه وی. په دې توګه دستوری سوزیدل اودنور خپریدل داور له شتون پرته صورت نیسی.

د وریځو دروند والی

د وریځو دروندوالی په بې ساری توګه ډیریدلای شی . لکه د تالندې اوبرېښنا جوړونکې وریځې چې د درې سووزرو ټنو اوبو څخه جوړې شوې دی. اوداحقیقت چې درې سوه ټنه کتله دې په هوا کې معلقه پاتې شې دحیرانتیا خبره ده . دوریځو دروندوالی ته پاملرنه په دغه مبارک آیت کې شوې ده.

هُوَ ٱلَّذِى يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ ٱلثِّقَالَ

هغه دی چې برېښنا ددار اوهیلې په توګه (درحمت باران) تاسو ته درښیی اودرنې وربځې رااوچتوی.(الرعد ۱۲).

کله چې قرآن نازلیده ناممکه وه چې دوریځو دوزن یا دروندوالی په هکله څیړنه وشی اوددغه حقیقت بیان په قرآن کې بله داسې معجزه ده چې یوازې همدا ستر کتاب یی بیانولی شی اوبس.

د باران اندول

وَٱلَّذِى نَزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا

هغه څوک چې له آسمانه یی باران په تاکلې کچه نازل کړ اووچه ځمکه یی پرې ژوند ی کړه (الزخرف ۱۱)

نورمعلومات په قرآن کې په تاکلی کچه دباران کوزیدل دی لکه په پورتنی آیت کې.

دغه تاکلی اورښت دنویو څیړنو په پایله کې ومونډل شو. اتکل شوی چې په یوه ثانیه کې نړدې شپاړس میلیونه ټنه اوبه دځمکې له سره تبخیریږی. دغه اندازه په یوه کال کې پنځوسوودیارلسو میلیاردو ټنو ته رسیږي چې دغه شمېره معادله ده له هغو اوبو سره چې هرکال دباران له لارې اوریږي ، مانا داچې اوبه دیوه اندول له مخې دځمکې اوهوا په مینځ کې دځرخېدو په حال کې دی . اوژوند په ځمکه کې همدې دوران پورې تړلی دی. که د اوسنۍ وخت ټوله ټکنالوژی په لاره واچول شی دغه ډول منظم دوران په مصنوعی توګه نشی جوړولای. له دغه تعادل نه ډیر کوچنی انحراف به داورښت په کچه او دژوندانه چاپیریال کی ژور بدلون رامینځته کړی اودژوند دختمیدو سبب به شی. خوداسې نه دی شوی اوباران په تاکلی کچه څه ډول چی په قرآن کې راغلی راکوزیږی.

تاکلی کچه یواځی دهغه شمیر نه وی بلکې دکوزیدو چټکتیا یی هم ده ، دباران دکوزید چټکتیا له یو تاکلی حد نه تیری نه کوی.

ketabton.com - The Digital Library

یو آلمانی فزیکپوه فلیپ لینارد چې په کال ۱۹۰۵ کې یی دنوبل جایزه هم ترلاسه کړې ومونده چې دباران دځاځکی دحجم په ډیریدو سره دهغه چټکتیا هم ډیریږی ترهغو چې ځلورنیم ملی مترو ته ورسیږی. اوکه له دې نه دباران دځاځکی دحجم کچه ډیره شی چټکتیا یی په ثانیه کې له اتومتروډیریږی. دلیل دادی چې دسترو ځاځکو شکل دهوا دبهیر له کبله بدلون مومی اودا بدلون دهوا دمقاومت شکل بدلوی اوهغه زیاتوی اوپه پایله کې دځاځکی دلویدو چټکتیا راکموی.

د باران جوړښت

داچې باران څه ډول جوړیږی یوه ستره پوښتنه وه چې پیړۍ پیړۍ بی ځوابه پاتې وه . کله چې دهواپیژندنې رادار جوړشو انسانان دباران دجوړیدو په پراوونو پوه شول.
دباران جوړښت درې پراووکې صورت نیسی : لومړی اومه ماده (اوبه) تبخیرږی اوهواته پورته کیږی بیا وریځې جوړیږی اودریم دباران ځاځکی جوړیږی. په قرآن کې دغه موضوع په دقیقه توګه روښانه شوی:

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ
فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَالِهِ

الله [ج] هغه ذات دی چې بادونه رالیږی څو چې وریځې پورته کړی اوهرډول چې وغواړی په آسمانونو کې یی منبسطوی اوټړی یی اوبیایی سره بیلوی اوباران به ووینی چې څاځکی څاځکی له هغه تویږی. (الروم ۴۸).

راځی چې وګورو دغه درې پراوونه څه ډول له پورتنی آیت سره اړیکې مومی:

لومړی پراو: الله [ج] هغه څوک دی چې بادونه رالیږی:

ډیر شمېر حبابونه دسمندرونو دمخې له ځکۍ نه جوړیږی چاودی اودهغه ذرې پورته هواته ځی . دغه زرې چې دمالکې درلودونکی وی دباد په واسطه پورته کیږی اووریځې جوړوی ، وربځې داوبو دوړوځاځکواودسمندر دمخ داوبودتبخیر څخه جوړیږی.

دوهم پراو: څوچې وربځې راپورته کړی :

وریځې داوبو دبخارنه چې دمالکې دټوټو شاوخوا راغونډیږی (یو پرسلو ملی مترو قطر لری) وریځې په آسمان کې معلقې پاتې کیږی اوبیا خوریږی. اوپه دې توګه آسمان له وریځو پوښل کیږی.

دریم پراو: اوباران وینی

داوبو هغه ذرې چې دمالکې دوړو ټوټو په شاوخوا کې په هو اکې ځای نیسی یوبل سره یو ځای کیږی ، پندیږی اودباران ځاځکی جوړوی . اوهغه ځاځکی چې نظر وهواته درنیږی وربځې پرېږدی اولاندې راتویږی.
څه ډول مو چې ولیدل دباران دجوړیدو هرپراو په دې مبارک آیت کې یادشوی. په یوه بل آیت کې دباران دجوړیدو په هلکه داسې معلومات ورکړشوی:

ketabton.com - The Digital Library

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزْجِى سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُۥ ثُمَّ يَجْعَلُهُۥ رُكَامًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِنۢ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ وَيَصْرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِۦ يَذْهَبُ بِٱلْأَبْصَٰرِ

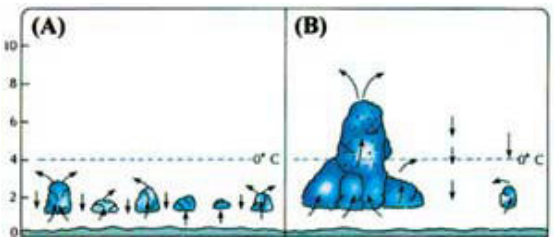
آیا ودی نه لیدل چې الله وربځي له هرلوری نه وشړی څو چې یوبل سره یی وتړی ، راتولي اومتراکمي یی کړی ، هغه وخت به ووینی چې دباران څاڅکی دوریځو له مینځ نه لاندې توی شی اودآسمان له غرونو نه ږلی راتوی کړی څوچې هرچاته خدای وغواړی ولږیږی اوپر هرچا یی چې وغواړی ونه لږیږی اودبربښنا روښنایی داسې ولږیږی چې سترګې یوسی (النور ۴۳).

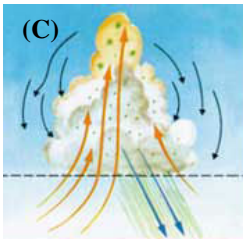
دپوهانو څېړنې دوریځو ددولونو په برخه کې حیرانوونکی پایلې درلودې ، باراني وربځي دتاکلی سیستم اوپراوونو پربنسټ جوړیږی چې عبارت دی له :

۱.دیو بل په لور دراتولیدو پراو: کوچنۍ وربځي یوځای کیږی یوه ستره وربځ جوړوی.

۲. دتویبدوپراو: کله چې کوچنۍ وربځي سرپه سرشی اوستړي وربځي جوړې کړی ، دهغه تراکم په منځنی برخه کې له څلورخواووځخه ډیر وی ، چې دغه سرپه سرکیدل په عمودی ډول دوریځو دکتلې دلویدو لامل ګرځی لکه (غر) . دغه عمودی لویدل دوریځي له خوا دکتلې دستریدو لامل دځمکې سړې برخی ته کېږی . سړه سیمه کې داوبو څاڅکی جوړیږی اوکرارکرالاندې توپږی. کله چې دغه څاڅکی دومره لوی اودرانه شول چې دوریځو کتله هغه معلقه ونه شی ساتلی دځمکې لورته دباران اورلۍ په څیر راکوزیږی.

باید په یاد ولرو چې هواپېژندونکی په دې وروستیو کې دټکنالوژی لکه کمپیوتر ، الوتکې ، مصنوعی سپوږمکی اونورو له لارې ددې خبرې په پوهیدوبریالی شوی دی په داسې حال کې چې دغه موضوع څوارلس پېړۍ مخکې په قرآن کې روښانه شوې.

باران مړه ځمکه راژوندی کوی

وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً طَهُورًا لِّنُحْيِىَ بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُۥ مِمَّا خَلَقْنَآ أَنْعَٰمًا وَأَنَاسِىَّ كَثِيرًا

اوله آسمانه مو پاکې اوبه راولېږلې څو په هغه باندې مړه ځمکه راژوندی کړو اوهغه څه چې له څارویو اوانسانانو مو پیداکړی ، هغوی پرې اوبه کړو (الفرقان ۴۹-۴۸).

باران نه یواځی داچې دژوو بنسټیزه اړتیا ده دسړې په څیر دشنه کیدو اوتقویه کیدو ځانګړتیا هم لری. باران چې دسمندر له سطحې نه تبخیریږی اووربځو ته رسېږی دداسې موادو درولودونکی دی چې ځمکه پرې ددوهم ځل لپاره ژوندی کیږی. دغه څاڅکی دداسې یوډول سړې له ځانګړنې نه برخمن دی چې دسطحی راکښل کیدونکو وروځاڅکو په نامه یادیږی . دغه څاڅکی دسمندر

ketabton.com - The Digital Library

دپورتنۍ سطحې څخه جوړيږي چې بيولوجيستان ورته ميکروسکوپي پور وايي . دغه پور دملی متر له لسمې برخی نه هم کوچنی پرېږوالی لری ، ددیرو عضوی موادو چې دالجی اونورو ژوندیو میکروسکوپی موجودواتو څخه په لاس راتلای شی جوړيږی. دغه مواد سره یوځای کیږی اوفاسفورس ، مګنیزیم اوپوتاشیم چې دسمندرپه اوبو کې ډیر لږوی اودغه راز داسی فلزونه لکه مس ، جست ، کوبالت اوسرب هم ځان ته جذبوی. په دې توګه دځمکی نباتات ډیرهغه مواد چې دخپلې ودی لپاره ورته اړتیا لری دباران له ځاځکو څخه په لاس راوړی.

هغه مالګې چې دباران له ځاځکو سره راځی دسړې دجوړیدو لپاره یی یوه بیلکه ګڼلی شو چې حاصل پرې زیاتېږی. په Aerosol ایرسول کې شته درانه فلزات دنبات وده زیاتوی. لنډه داچې باران یودول سره هم ده . یوه پېړۍ دباران په اوریدوسره یوه شاړه ځمکه کیدای شی دکښت وروګرځی . ځنګلونه هم په همدې توګه خپل دارتیا ورتوکی له سمندرونو څخه په لاس راوړی.

په دې توګه هرکال یوسلو پنځوس میلیونه ټنه دسړې ذرې پرځمکه اوریږی. که دباران دغه ځانګړنه نه وای دځمکې پر سر دنباتاتو کچه به ډیره لږ ه وای ، اودځمکې پرسربه دژوند امکان له مینځه تللی وای. په قرآن کریم کې دباران ددغې ځانګړتیا په اړه معلوما ت ددې کتاب له یې شمېره معجزو څخه یوه معجزه ده.

د ږلې ، تالندې اوبرښنا جوړیدل

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزْجِي
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُۥ ثُمَّ يَجْعَلُهُۥ رُكَامًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِنۢ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ
وَيَصْرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِۦ يَذْهَبُ بِٱلْأَبْصَٰرِ

آیا ودی نه لیدل چې الله ورېځې له هرلوری نه وشړی څو چې یوبل سره یی وتړی ، راټولې اومتراکمې یی کړی ، هغه وخت به ووینی چې دباران ځاځکی دوریځو له مینځ نه لاندې توی شی اودآسمان له غرونو نه ږلې راتوی کړی څوچې هرچاته خدای وغواړی ولږیږی اوپر هرچا یی چې وغواړی ونه لږیږی اودبرښنا روښنایی داسې ولږیږی چې سترګې یووسی (ویی برښنوی) (النور ۴۳).

په دغه آیت کې ږلې اوبرښنا ته اشاره شوې. او دهواپېژندنې له اړخه هم موضوع په همدې توګه روښانه شوې ده. کله چې ږلې دیوې ډیرې سړې اوکنګل شوی برخې نه توپږی ، ورېځې برښنایی کیږی . اوبلن ځاځکی په دغه برخه کې کنګل کیږی اوکله چې دږلې دانه یا کنډرکی جوړیږی ، پټه تودوخه ترې آزادیږی . دغه تودوخه دږلې سطح له دهغو کنګلونو نه چې دږلې په شاوخواکې شته توده ساتی . کله چې دږلې دانه دکنګلونو سره تماس مومی یوه مهمه پېښه مینځته راځی . الکترونونه دیوه ساړه شی نه دتاوده شی په لوری ځی . په دې توګه دږلې دانه منفی چارج نیسی . دغه اغیزه دسړو ځاځکو اوږلې ددانو له تماس څخه پېښېږی او دکنګل توتې چې مثبت چارج لری پرې ماتېږی. دغه مثبتې توتې چې سپکې دی دهوا دېهیر له لارې هوا ته پورته کیږی. اوس چې ږلې منفی چارج لری دورېځی لاندینی برخې ته لوپږی نو له همدې امله دوریځو لاندینی برخه منفی چارج اخلی اودغه بهیر دبرښنا دجوړید لامل کرځی نو له دې څخه څرګندیږی چې ږلې دبرښنا دجوړیدو لامل دی.

لاندینی آیت دبارانی وریځیو اوبرښنا په مینځ کې دارېکو ،اود برښنا دجوړیدو څرنګوالی روښانوی .

أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ ظُلُمَٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ

لکه دتوپان په څیر ورېځې په آسمان کې چې په هغو کې تیاره اوتالنده اوبرښنا وی. (البقره ۱۹).

بارانی ورېځې دډیر حجم اووزن درلودونکی وی چې پراخوالی یی ترددوسوو شپېتو کیلومترو پورې اوجګوالی یی تر دولسو کیلومترو پورې رسېږی. له دې کبله یی لاندینی برخه تیاره وی او داوبو اوکنګل دزیاتوالی له کبله دلمر وړانګې نه شی کولای له هغو تېرې شی . نو له همدی کبله دلمر لږه انرژی ځمکې ته رسېږی.

په دغه آیت کې دتالندې اوبرښنا دجوړیدو پراوونه دورېځې دتیارې نه وروسته یاد شوی. په وریځو کې یو بریښنایی چارج جوړیږی ، کله چې هوا ونه شی کولای دعایق په څیر عمل وکړی ددغو چارجونو تولیدل دیوی شارټی اولمبې لامل کرځی چې دمثبتو اومنفی چارجونو دیوځای کیدلو له کبله مینځته راځی او دبریښنا ولتاژ ان تر یو میلیاردو ولټو ته رسیږی . دغه لمبه یا چې مور ورته برښنا وایو ددوو وریځو دکتلی یاهم دوریځو دمثبتو چارجونو اودځمکې دمنفی چارجونو دټکر له امله مینځ ته راځی. (کله چې دوریځو مثبت چارجونه دځمکې له منفی چارج سره یوځای شی نو په ځمکه کې دتندر دلویدولامل همداوی) " ژباړن.

ketabton.com - The Digital Library

ددغو چارجونو نابېره زياتيدل دبرښنا دخط په تګلوری کې تر لسوزرو سانتی کږيدو پورې د تودوخې لامل کږځی چې په پايله کې بې هوا په چټکۍ سره پرسيږی چې دتالندې دغږ لامل کږځی.

وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعْدُ بِحَمْدِهِۦ

اوتالنده دده تسبيح وايی (الرعد ۱۳).

بار(حمل) ورکوونکی بادونه

دقرآن کريم په يوه آيت کې دباروركوونکو بادونو اودباران جوړيدل يادشوی :

وَأَرْسَلْنَا ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَسْقَيْنَٰكُمُوهُ

مور بار(حمل) ورکوونکی بادونه راولېږل اودهغو په اثر مو باران له آسمانه واوراوه څوچې تولوته اوبه ورکړی (الحجر ۲۲).

دغه آيت څرګندوی چې دباران دجوړيدو لومړی پړاو باد دی . له شلمې زيږديزې پېړۍ څخه مخکې داسې انګيرل کيده چې دباد يواځينې دنده دوربڅو راوړل دی. په داسې حال کې چې دهوا پېژندنې موندنو دباد ونډه دبارانونو په باروركونه کې روښانه کړه.

څه ډول چې مو مخکې وويل دسمندر په سطح کې بې شمېره حبابونه جوړيږی کله چې دغه حبابونه وچوی ببشمېره دملی متر په سلمه برخه کوچنۍ ذرې هواته پورته کيږی. دغه ايرسولونه Aerosol چې له ځمکې نه پورته شويودوړو اولړو سره له باد سره يوځای راځی اوسره کډيږی دځمکې پورتنۍ برخې ته اوچتيږی اوخوښت کوی ، په پای کې دبادونو له لارې پورته اوپورته وړل کيږی خوچې دابودبخارونو سره تماس مومی . داوبو بخار ددغو ذروپه شاوخوا تراکم کوی اوداوبو څاڅکی جوړوی چې تول يوځای وربڅې جوړوی اوپرځمکه دباران په څېر اورېږی. نو وينو چې څه ډول باد تبخير شوې اوبه دهغو ذروله لارې چې دسمندر له مخې څخه يی اخلی باروركوی اودورښو اوباران په جوړيدو کې مرسته کوی.

دباد له لاری دباران اووريځو په جوړيدو کې دغه ارزښتنا ک ټکی سلګونه کاله مخکې کله چې دطبيعی پديدو په هکله پوهې ډير لږ پرمختګ کړی و په قرآن کې بيان شوی.

بله مهمه مسأله په دې آيت کې دګلانو په تلقيح اوباروركونه کې دباد ونډه ده.

ډير ګلان خپل ګردونه يا Pollen دباد له لارې شېندې اودخپل ډول بقا ته ادامه ورکوی. ډير نباتات له پرانستو(دخپريدوړ) تخمونو سره لکه دصبردونو ، دکجورو دونو ، هغه هګې لرونکی نباتات چې ګل کوی اودشې ګياه په څيرنباتات تول دباد له لارې القاح کيږی. باد د نبات له يوه بوټی نه بل همغه ډول بوټی ته ګرد لېږدوی اودالقاح عمليه ترسه کيږی.

تردې وروستيو پورې دغه حمل ورکونکی ميکانيزم څرګند نه وو ، کله چې څرګند شوچې نباتات هم دنارينه اوښځينه جنس درلودونکی دی دباد دغه عمل هم ومونډل شو . په داسې حال کې چې قرآن له مخکې دا مسأله څرګنده کړې وه.

دباد دجوړېدو پراوونه

يَعْقِلُونَ

ketabton.com - The Digital Library

وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ ءَايَٰتٞ لِّقَوۡمٖ

اوباد ته په لوری ورکولو کې دعقل دخاوندانو لپاره نښانې دی (الجاثیه ۵).

باد ددوو مرکزونو په مینځ کې دبډلابډلې تودوخې دخوځښت څخه عبارت دی. توپیر لرونکې دتودوخې درجې ، دهوا توپیر لرونکی فشارونه جوړوی اوتل له پورته نه له لورفشار څخه ښکته ټیټ فشار خواته جاری وی. هرځومره چې دتودوخې ددرجې توپیر اوپه پایله کې یی دفشار توپیر زیات وی ځواکمن بادونه جوړوی. حیرانوونکی مسأله داده چې دځمکې کړدچاپېره دتودوخې ددرجې اوفشار دډیر توپیر سره سره لکه داستوا دکرښې تودوخه او دقطبونو سړه هوا بیا دخدای په فضل ډیر وژونکی اوورانوونکی بادونه نه جوړیږی. اوکه چېرې داستوا او قطبونو په مینځ کې بادونه کرار نه وای دځمکې پر سربه دژوند امکان موجود نه وای. اوتل به ځواکمنو برېښوکښو اوتوپانونو دوام درلود.

دتصریف لغت یعنی څوواره راتاوول ، لوری ورکول ، بڼه ورکول تنظیمول او اوخپرول دی . ددغه لغت انتخاب دباد لپاره په خپله دهغه دبهیر ډول څرکندوی.اوهمدا رنکه دا رسوی چې بادونه تصادفی نه دی بلکې تل داسې دالله (ج) له خوا تنظیمېږی چې دژوند بقا په ځمکه کې تأمینېږی.

فوتو سنتیزشه ډول سهار مهال پیلېږی

وَٱلَّيۡلِ إِذَا عَسۡعَسَ وَٱلصُّبۡحِ إِذَآ أَسۡفَرَ

قسم په شپه چې تیاره کېږی اوپه سهار چې سا اخلی. (التکویر ۱۸-۱۷).

د نباتاتو فوتو ستنېز Photosynthesis هغه کاربن دای اکساید چې دانسانانو لپاره زیان لری جذبوی اوپرځای یی اکسیجن آزادوی. دیرش په سلوکې دځمکې دسر اکسیجن دځمکې دوچې دنباتاتو او اویا په سلوکې دسمندرونو لاندې نباتاتو له لاری جوړیږی . فوتو سنتیز یوه مغلقه عملیه ده چې تراوسه په سمه توګه څوک پرې نه دی پوهیدلی . ځکه چې تعاملونه دمالیکولونو ، اتومونو اوالکترونونو په سطح صورت نیسی . نو دغه عملیه په سترګو نه شو لیدلای . خواغېزه او پایلې یی داکسیجن اوهغو خوراکی توکو کې چې مورِ ترې ګټه اخلو وینو.

د فوتو سنتیز ګټه دهغه اکسیجن له مخې چې جوړوی یی اندازه کېږی. سهارمهال کله چې دلمر وړانګې ډیرې متراکمې وی ډیرې تولیدېږی . دلمرختو په وخت پانې په خوله کولو پیل کوی اوپه همغه اندول دفوتو سنتنېز عملیه ګړندی کېږی. ماسپښین مهال فوتو سنتېز ورو کېږی اوسااخستنه زیاتېږی ځکه تودوخه ډېرېږی اوخوله هم زیاتېږی . دشپې مهال کله چې تودوخه کمېږی نو خوله هم کمېږی اونبات ارام کوی.

د اذاتنفس کلمه په سهار کې اوړدې سا اخستلو ته اشاره ده . ځکه چې داکسیجن تولید چې دسااخستنې اساسی توکی دی پیلېږی اوډیره کچه یی په همدې وخت کې وی . کله چې الله (ج) په هغه سوګند یادوی ، دموضوع پر اهمیت ټینګار کوی. دغه مسأله چې په قرآن کې یاده شوی دشلمې پېړۍ مهمه موندنه بلل کېږی.

شپږ مالیکوله اکسیجن + شپږ مالیکوله قند → فوتو سنتیز → شپږ مالیکوله کاربن دای اکساید + شپږ مالیکوله اوبه

$$6H_2O + 6CO_2 - Photosynthesis \rightarrow C_6H_{12}O_6 + 6O_2$$

ketabton.com - The Digital Library

سمندرونه یو له بله سره نه کډېږی

دسمندرونو یوه ځانګړنه چې اوس اوس خلک پرې پوه شوی دي آیت پورې تړاولری:

دوه سمندرونه یی یوبل ته نږدې اومخامخ کړی خو ددوی په مینځ کې یو حد شته چې یو پر بل تیری مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ نه کوی (الرحمن ۱۹-۲۰).

سمندرپېژندونکی په نږدې وختو کې پوه شوی چې دسمندرونو اوبه سره له دې چې یو بل ته ډېرې نږدی دی اویو له بله سره تماس لری خو سره نه مخلوطېږی . ددغو اوبو دکثافت توپیر اودسطحې راکښې توپیر یی داسې عمل کوی چې کواګې ددوې په مینځ کې یو نری دیوال شته دی.
دبېلګې په ډول دمدیترانې سمندرګې اوداطلس سمندرګې تل جذر اومدونه پېښېږی اوځواکمنې څپې لری او اوبه یی یو په بل کې ننوځی خو هېڅکله هم دهریوه دتودوخې درجه ، کثافت او دمالګې اندازه بدلون نه مومی. ځکه چې داسې یوه مانع شته چې دوی یوله بله ببل ساتی.

وَهُوَ ٱلَّذِى مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا

اوهغه دی چې دوه سیندونه یی یوپه بل کې ننویستل یو یی خوندور اوخوږ کړ اوبل یی تریو اوتریخ اوددوی په مینځ کې یی داسې یوه پرده ونیوه چې یوله بله ببل واوسی(الفرقان 53).

ددغې موضوع شرح په قرآن کې خپله یوه ستره معجزه دی اوهغه وخت بیان شوې چې دفزیک علم دسطحې راکښې په هکله په څه نه ؤ خبر.

په سمندرونه کې تیاره اوکورنۍ څپې

أَوْ كَظُلُمَٰتٍ فِى بَحْرٍ لُّجِّىٍّ يَغْشَىٰهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ سَحَابٌ

یا لکه د ژورسمندر تیارې چې دځپو له لارې پوښل شوی چې برسېره یی بله څپه وی اوپرسریې ورېځې دی (النور 40).

په ژوروسمندرونو کې ددوسومترو په ژورتیا تیاره وی . اودزرومترو په ژورتیا کې هېڅ رنا نشته.
نن مورِ دسمندرونو دځېرې ، په هغو کې دژوو ، دمالګې دکچې دلورې اوژورې په هلکه یی معلومات لرو ، داوبتلونو اونورو وسیلوله لارې پوهانو زیات معلومات لاسته راوړی . په داسې حال کې چې انسان دځانګړو وسایلو نه پرته نه شی کولای تر اویا مترو ژورو اوبو کې ولامبی اوددوسوومترونه ژور ځای کې خو ژوندی نه پاتې کېدو له دې کبله دا قرآنی معجزه ده چې څوارلس سوه کاله مخکې دسمندرونو په ژورتیا کې یی تیاره بیان کړې وه چې پوهان ایله اوس پرې پوه شوی.
برسېره پرتیارې یوه بله موضوع هم په دې آیت کې یاده شوی: اوس پوهانو موندلې چې ترسطحې لاندې څپې (sub-surface waves) هم په سمندرونو کې شته چې دسمندر دژورو پورونو اوبه چې لور کثافت لری په ځان کې رانغاړی. دغه څپې کټ مټ دسطحی څپو په څېر وی اوپه همغه توګه له مېنځه ځی . دغه کورنی څپې په هېڅ توګه نه لیدل کېږی بلکې دډېرې مطالعې اوځېرنې نه وروسته پر هغه پوهیدلای شو چې دادقرآن عظیم الشأن بله معجزه کښل کیدای شی.

هغه ځای چې زمورِ خوځښت کنټرولوی

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًۢا بِٱلنَّاصِيَةِ نَاصِيَةٍ كَٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ

ketabton.com - The Digital Library

نه ، که هغه ونه درید ، موږ به یی دټنډې له وېښتو ونیسو ، یوه دروغجنه خطاکاره وچولی. (العلق ۱۵-۱۴)

د"ناصية كاذبة خاطئة" کلمه په دې آیت کې ډیر عجیب دی . ننیوځېرنو ښوولی چې دماغ دوچولی په برخه کې دځانګړو دندو دتنظیم مسؤلیت لری . دغه دندې چې ځوارلس سوه کاله مخکې په قرآن کې ورته اشاره شوې یواځې شپېته کاله مخکې پوهان پرې پوه شوی. یو کتاب چې داناتومی اوفیزیولوژی بنسټونه نوم لری داسې لیکی:

"دیوه هوډ لپاره وړاندوینه اوهڅونه ددماغ په مخکینی برخه کې چې په انګرېزی کې ورته (Prefrontal area, frontal lobe) وایی صورت نیسی اوددماغ په همدغه ځای کې دیرغل کوونکو کړونو مرکز هم قرار لری. نو همدا وچولی دی چې دښې یا بدې کړنې یا دریښتیا اودروغو ویلو دپلان جوړونې ځای دی.

په ډاډ سره ویلو شو چې پورتنی آیت ددماغ همدغې برخی ته اشاره کوی چې په دې وروستیو شپېتو کلونو کې موندل شوی دی.

ketabton.com - The Digital Library

دالله (ج) په یاد سره زړونه آرام مومی

د امریکې د څېړونو په ملی مرکز کې د داوید لارسن څېړنې دملحدو اومؤمنو خلکوترمېنځ په پرتله کولوکې حیرانوونکی پایلې ترلاسه کړی: دېښلګې په توګه باایمانه اودینداره خلک شپېته په سلو کې تر بی دینه خلکو لږ دزړه په ناروغی اخته شوی وو ، دوینې لوړفشار اودځان وژنی پېښې هم په مؤمنو کسانو کې ترملحدیینو اوبی دینو خلکو ډېرې لږې وی .

دعقلی طب یوه نړیواله مجله رپوټ ورکوی چې بې عقیدې خلک زیات ناروغه کېږی اودژوند اوږدوالی بی کم دی. دمعدې اوتنفسی سیستم ناروغی شپېته په سلو کې ترپرخدای باورلرونکو خلکو نه په هغوی کې ډېره ده.

اروابپژندونکې هم ورته پایلو ته رسېدلی ، یعنې چې عقیده دانسان اروا ځواکمنوی اوروغتیا ښه کوی. دغه توضیح به کفایت وکړی خو مسأله هغه وخت لا روښانه کېږی چې عملی تجربه سرته ورسېږی .

ایمان په الله (ج) له هرې بلې روانې انګېزې نه ځواکمن وی. دهربرت هنس دځېړنو مرکز چې دامرېکې دهارواد پوهنتون کې دی په دې هکله په زړه پورې اوحیرانوونکی څېړنې اوپایلې لری. سره له دې چې ډاکتر هربرت خپله عقیده نه لری اویو ملحد دی ،خو دې پایلې ته رسېدلی چې دالله (ج) عبادت دانسان په روغیتا کې له هربل څه نه ډیره اغېزه لری. ده ثابته کړه چې هېڅ عقیده دومره اروابی آرامښت انسان ته نه ورپه برخه کوی لکه پر الله (ج) ایمان یی چې ورپه برخه کوی.

دانسان دجسم اوروح اوایمان په مېنځ کې داړیکوپه هکله څه دلیل موجود دې؟ دی وایی: چې جسم اوروح داسې تنظیم شوی چې باید پرالله (ج) عقیده ولری.

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

اودغه حقیقت چې دطب ننی پوهه پرهغه اعتراف کوی په قرآن کې یاد شوی :

پوه شی چې یواځې دالله (ج) یاد زړونو ته ډاډ وربښی(الرعد ۲۸).

ولې هغه کسان چې پرالله ایمان لری اودهغه عبادت کوی جسماً اوروحاً روغ دی. ځکه چې هغوی دخلقت دموخې مطابق عمل کوی. هغه فلسفې اوسیستمونه چې دخلقت دحقیقت خلاف وی تل درد لرونکی اوغم راوړونکی وی.

معاصر طب نوی پرمختګونه په دې هکله لری . څه ډول چې پاتریک ګلاین وایی: "په وروستیو پنځه ویشتو کلونو کې علمی څېړنې اوارواپوهنه څرګندوی چې دینی اعتقاد ددماغی روغتیا لپاره منطقی اوجوړونکې عامله اړتیا ده.

په اسلام کې بخښنه اودهغه روغتیایی ګټه

خُذِ الْعَفْوَ

په قرآن کې یادشوی یو اخلاقی صفت عفواوبخښنه ده.

عفو ونیسه(وکړه)(الاعراف ۱۹۹).

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ

اودبدی جزا دهغه په مثل بدی ده خو که چا عفو وکړه هغه اصلاح وکړه. اجریی الله(ج) ورکوی (الشوری ۴۰).

څوک چې دغه اللهی امر ونه منی عفو به ورته ستونزمنه وی ځکه چې دیر ژر به عصبی شی اوپه خطا به اخته شی. په داسې حال کې چې قرآن وایی: چې عفوه له انتقام یا کساد نه بهتره ده. ځکه باایمانه کسان بخښونکی اوصبرناکه وی.

وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ

ketabton.com - The Digital Library

خپله غوصه کراروی اوخلک بخښی (آل عمران ۱۳۴).

په ایمان لرونکو کې دبخښنې خصلت له بې ایمانو څخه ډیر توپیر لری . ځکه که یو څوک ادعا وکړی چې یو څوک یی بخښلی خو بیاهم تریو خته پوری غصه ناک اوخپه وی اوزیار باسی چې خپل قار کښنوی. په داسې حال کې چې د باایمانه اومسلمان بخښنه مخلصانه وی ، ځکه هغوی پوهیږی چې انسانان په دې نړۍ کې تل زیار باسی اوله خپلو تېروتنو څخه زده کړه کوی ځکه هغوی بخښونکی او صبرناکه وی. اوایمان لرونکی کله چې عفو کوی نو مقابل لوری یی خطا کاروی اودی په حقه وی اوکیدای شی چې ستر زیان هم دمقابل لور له ګناه نه ورته رسیدلی وی خو دی دخدای لپاره بخښنه کوی اووایی چې هرڅه دالله له لوری وی.

دنویو څېړنو پربنسټ چې امریکاییانو تره سره کړی ، هغه کسان چې دبخښنې قدرت لری له روحی اوجسمی اړخه له روغتیا څخه برخمن وی.

داکتر فریدریک لوسکین چې خپله دوکتورایی دارواپوهنې په څانګه کې داستانفورد له پوهنتون څخه تراسه کړې په سانفرانسېسکو کې یی په دووسوو تنو باندې څېړنه کړې. ده دغه خلک شپږومجلسونو ته چې هریو یی یونیم ساعت وخت درلود وغوښتل اوعفو اوبخښنه یی ورته توصیه کړه. دغوکسانو وروسته له بخښنې دیر لږزیان ولید اوهم له جسمی اړخه ښه ول. دېلګې په ډول پردوی باندې روحی فشار دملادردونه ، بې خوبی ، دسردرد ، دګېدې درد ترپخوا لږ وو.

د فریدریک لوسکن د ((ښه توب لپاره عفو)) کتاب کې بخښنه دخوښۍ اوروغتیا لپاره ډېره ښه نخسه ګڼل شوې. دی په دې کتاب کې لیکی چې عفو پر هیله ، صبر اوپرځان باوروباندې ډېره مثبته اغېزه کوی ، هغه زیاتوی چې غصه پرجسم باندې ښکاره اغېزه لری ، پرله پسې غصه دوجود دتودوخې پرناظم یا Thermostat باندې ناوړه اغېزه کوی. کله چې یو څوک په لږخپګان یا غصې سره هم چې دوامداره وی عادت وکړی دنارمل اوغیرنارمل سم توپیر نه شی کولای. په دې حالت کې دادرنالین کچه تل لوړه وی اوله هغه سره دی عادت کوی . دوجود اضافه ادرنالین سوزوی اومنطقی فکر کول ستونزوسره مخ کوی ، چې داپه خپله دوضعې دخرابېدو لامل ګرځی.

برسېره پردې داکتر لوسکن وایی چې دقار اوغصې په وخت کې دځښنو انزایمونو لوریدل دوني فشار لوړوی.

په یوه بله څېړنه کې چې په یوزرو پنځه سوو کسانو کې معلومه شوې په دینداره اوباایمانه کسانو کې روانې ستونزې اوارواییی ناروغی لږې دی. داکتر هربرت هنسن چې دغه څېړنې بې سرته رسولی وایی: عفو دفیزیولوژی یوه برخه ده ... که عفوه ونه کړې هغه مسأله به تا وخوری. دهاروارد په مجله کې یوه خپره شوې مقاله کې لیکل شوی چې قار اوغصه دزړه لپاره ډېره زیان رسوونکې ده .

ایچر کواچې دغه موضوع علماً جوته کړې. دده څېړنو ښوولې چې دډېرعمر بدخویه اوقارجن سړی له خپلو معادل عمر لرونکو سړو څخه ډېر ژر زړیږي اودزړه په ناروغی درې برابره له هغوی څخه ډېر اخته کېږی. کواچی وایی چې دغه درې برابره دزړه دناروغۍ خطر نبغ په نبغه اړیکه لری له ډېر قار ،کسات غوښتنې ، دجګړې غوښتنې اوسزاورکولو له حس سره.

څېړونکې پردې باور دی چې دروحی فشارونو له کبله داکسیجن مصرف دزړه عضلې غټوی ، دوینې دټینګیدواوپه پای کې دزړه دحملې لامل ګرځی.

دغه راز قار اوغصه ببرحمی رامښځته کوی اوپه وینه کې دپروټینونو دپړسوب سبب ګرځی. دغه پروټینونه درګونو دیوالونه کلکوی دزړه دناروغیو امکان ډیروی.

تولې څېړنې ښیی چې قار اوغصه دانسان روغتیا ته زیان رسوی. په داسې حال کې چې عفو اوبخښنه خوندوره اودروغتیا لپاره ګټوره ده. دعفوې اساسی موخه باید دالله (ج) رضا وی. دغه علمی حقیقت په قرآن کې له زرګونو ښلکو څخه یوه ښلکه ده چې په قران کې نغښتې حکمت راسپړی.

عبادت شفا موندنه چتکوی

الله [ج] وویل ما وغواړی څو ستاسو دعا قبوله کړم (غافر ۶۰).

وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِيٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ

دقرآن له نظره صلوة یعنی غږ کول ، غوښتل ښکارول اومرسته غوښتل دی. نو دعا اوعبادت عبارت دی له الله [ج] ته رجوع کول ګرځېدنه ، دعا اوله هغه نه مرسته غوښتنه ده . ناروغی یوه هغه ښلکه ده چې څوک ځان اړ وبولی اوهغه د الله [ج] لورته راکاږی. له بل لوری ناروغی د الله [ج] له لوری یوه آزمېښت دی چې انسان خپلو تېروتنوته متوجه کوی اوداچې نړۍ کې ژوند فانی ښه لری. چې دابیا داجراوثواب لپاره یوه لاره اودګناه لپاره دبخښنې یوه وسیله کیدای شی.

هغوی چې سم ایمان نه لری داسې فکر کوی چې شفا دطبیب اومعاصرې طبی تکنالوژی په لاس کې ده . هغوی فکر نه کوی چې الله [ج] ددوی دجسم سیستمونه روغ پیداکړی اوهغه دی چې درمل اوطبیب یی پیداکړی دی. ډیر کسان هغه وخت الله [ج] ته راګرځی چې له طبیب اودرملو ځنې ناهیلی شی. په دې وخت کې یواځې له الله نه مرسته غواړی. څه ډول چې په لاندې مبارک آیت کې بیان شوې:

ketabton.com - The Digital Library

وَإِذَا مَسَّ
ٱلْإِنسَٰنَ ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَآئِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَآ إِلَىٰ ضُرٍّ مَّسَّهُۥ

کله چې انسان په زیان کې شی په هرحالت کې چې وی ، ناست ، ولاړ ، یا غزېدلی موږ ته دعا کوی اوهغه وخت چې رنځ یی لرې شی داسې دغفلت په لور ځی چې گواکې موږ یی هیڅ دخپل زیان ددفعې لپاره نه ووغوښتی. (یونس ۱۲).

یعنی په هرحال کې حتی دروغتیا اود ستونزو د نه لرولو په حالت کې هم باید انسان لمونځ وکړی اوله الله (ج) نه دهغې هوسایني لپاره چې ورکړې یی ده مننه وکړی.
ددعا اولمانځه ډیر مهم ارخ عبارت له دې نه دی چې شخص باید زیار وباسې چې دده دعا له عمله سره یوځای وی. دعا اولمونځ له عمل سره یعنی دهرڅه سرته رسول چې دسرته رسېدو امکان یی وی. لکه ناروغ چې دعا کوی برسېره پردې چې دعا کوی باید طبیب ته هم ورشی اودرمل هم باید واخلی. ځکه الله (ج) هرڅه په دنیا کې یوله بل سره تړلی اودهرڅه لپاره یی سببونه پیداکړی اوهرڅه دټاکلو اسبابو له لارې واقع کېږی. نو هرڅوک له الله نه باید په داسې حال کې چې صبر اومتانت به لری دښوپایلو انتظاردې ولری.
ډاکټران ددعا اولمانځه په مثبتو اغېزو اوله دې لارې چټکې روغتیا موندنې ته موجه شوی دی اوهغه ټولو ته توصیه کوی.
د نیوزویک Newsweek مجلې د "الله (ج) اوروغتیا ترسرلیک لاندې ، چې په کې لیکل شوی آیا دین سمه درملنه ده اوولې ساینس ایمان راوړی؟ د۲۰۰۳ کال دنومبر په لسمه گڼه کې یو شمېر مقالې خپرې کړی.په هغو کې ویل شوی چې عقیده دناروغ مورال اوچتوی اودروغتیاموندنې دگړندیتوب لامل یی گرځی.سانیس منلې چې ایمان دچټکې اوآسانه شفا موندنې لامل کېږی.
د مچیگن پوهنتون څېړنو هم ښودلې چې روانی فشارونه اوروحی انحطاط په ایمانداره خلکو کې لږ دی . دشیکاگو پوهنتون په څېړنو کې ښوول شوی چې بې وخته مړینه په هغو خلکو کې چې لمونځ کوی ترنورو ۲۵په سلوکې لږه ده په هغو نورو اوه سوه پنځوسو تنوکې چې دزړه رګونه یی معاینه شوی وو دلمانځه اودعا اغېزه کې علماً ثابته شوې.اوخرګنده شوه دهغو کسانو مړینه چې لمونځ یی کاوه په کال کې دیرش په سلوکې لږه وه.لمونځ نباید یواځې ددې لپاره وی چې ناروغی اوستونزې له چا لری شی. یوباایمانه اومخلص مسلمان باید تل لمونځ وکړی اویواځی د الله (ج)

وَإِذَا سَأَلَكَ
عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ
فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

درضا غوښتونکی دی وی.
اوکله چې بنده ګان له مانه وپوښتی ، ووایه چې زه هغوی ته نږدې یم اودهردعاکوونکی دعاقبلوم. نو باید زما دعوت ومنی اوایمان راوړی څوچې نېکمرغۍ ته ورسېږی (البقره ۱۸۶).

د دین دنه مراعات له کبله روانی فشار اوخپګان

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِى فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةً ضَنكًا
وَنَحْشُرُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ أَعْمَىٰ ۝ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِىٓ أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا ۝ قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلْيَوْمَ تُنسَىٰ ۝ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ۚ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰٓ ۝ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِى ٱلنُّهَىٰ ۝ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ۝ فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ ءَانَآئِ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ۝ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۝ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ۝ وَقَالُوا۟ لَوْلَا يَأْتِينَا بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ۝ وَلَوْ أَنَّآ أَهْلَكْنَٰهُم بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِۦ لَقَالُوا۟ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ۝ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا۟ ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِىِّ وَمَنِ ٱهْتَدَىٰ ۝

هرڅوک چې زما له یاده غافله شی معیشت به یی تنک شی اوهر چاته چې وغواړی لاروکی یی کړی دهغه زړه تنک اوکلکوی(طه ۱۲۴).

ketabton.com - The Digital Library

فَمَن يُرِدِ اللّهُ أَن يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلإِسْلاَمِ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاء كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ

اوهرڅوک که وغواړي چې لارورکی یی کړی دهغه زړه به تنک اوکلک وکړځوی(الانعام ۱۲۵).

هغه ځوک چې په الله [ج] ایمان نه راوړی تل به داندېښني ، ډار اوارواپی ناروغیو لپاره زمینه مساعدوی چې په پای کې جسمی ناروغی هم رامېنځته کوی اوژر زړېږی .
ایمان لرونکی خلک داچې له ارواپی پلوه ځواکمن دی نو له همدې کبله لږ په ارواپی ستونزو اخته کېږی . د الله [ج] رضا ، ایمان اودخوشبینی مثبتی اغېزی اوددې قبلول چې هرڅه پېښېږی هغه د الله [ج] له لوری دی ددوی په روحی اوجسمی روغتیا کې ځرګند وی. البته دغه یواځې دهغو کسانو په هکله صدق کوی چې له قرآنی احکامو پیروی کوی اوپه ریښتیا هم په خپل دین باندی کلک دی نه داچې یواځې دمسلمانی ادعا ولری . پرته له شک ځخه ایمان لرونکی هم ناروغه کېږی اوزړېږی خو زړښت یی هېڅکله هم ددوی دارواپی ځپلتیا اومړاویتوب لامل نه ګرځی .
ارواپی ستونزی یا مړاویتوب زموږ دزمانې له ډیرو خپروشوو ناروغیو ځخه ګڼل کېږی چې جسمی اوارواپی ضررونه لر ی اوجسمی ناروغی هم رامېنځته کوی . دمړاویتوب عامې ستونزی عبارت دی له عقلی ناروغۍ ، اعتیاد ، بی خوبی ، دپوستکی ناروغی ، دکېدې ناروغۍ ،دوینی لوړفشار ، حساسیت یا الرژی ،نیم سری ، دهډوکو ناروغۍ ، دپښتورګو ناروغۍ ، دزړه حملې اوتنفسی ستونزې.
داڅابته شوې چې دټولو دغوناروغیو عامل روانی ستونزې دی.
روانی فشار Stress دعقل یو اضطرابی حالت دی چې احساسات لکه ډار ، ناامنی ، ګبنۍ ، اندېښنه اونور چې دعضویت دتوازن دګډوډیدو لامل ګرځی مېنځته راوړی. دادرنالین کچه لوړېږی ، دانرژۍ مصرف اوغبرګونونه لوړې کچې ته رسېږی ، شکر کلسټرول اودوینې غوړ ډېږی اودوینی فشار هم اوچتېږی اونبض چټکېږی. دکورتېزول زیاتېدل دشکر ، دزړه ، لوړفشار ، سرطان ، ټپونو ، تنفسی ، اودپوستکو دناروغیو لامل ګرځی اوان چې ددماغ دحجرو دله مېنځه تلو زمینه براوبری.
ددرد اوارواپی فشار ترمېنځ یوه نېغ په نېغه اړیکه شته ، چې دغه فشار درګونو دتنکیدو او ددماغ ځېنو برخو ته دنه رسیدولامل ګرځی. دجسم یوې برخې ته دوینې نه رسیدل په هغه ځای کې ددرد لامل ګرځی ، په عین وخت کې دادرنالین کچه لوړېږی چې خپله درګونو دانقباض اودعضلو دتقلص لامل ګرځی. نو دغه درد مېنځته راځی داضطراب سبب ګرځی اودغه اضطراب درد لاپسې زیاتوی.
ځېرنو ښوولی چې مضطرب ،نارآمه ، عصبی ، بې صبره اوبې رحمه کسان زیات دزړه دحملولاندې راځی . ځکه چې سمپاتیک اعصاب تحریکېږی اوپه زیاته کچه انسولین تولیدوی چې دانسولینو زیاتېدل دزړه لپاره ډیر زیان ښونکی وی.
.
هرڅومره چې دناروغ اروایی حالت بد وی دوینو دسروکروياتو فعالیت لږوی. دغه راز لېندانایلر داکسفورد پوهنتون دټکنالوژی دلېږدولو دکمپنۍ رییس دمعافیت په سیستم باندې هم دهغه بده اغېزه ثابته کړی ده. دمړاوېتوب (افسرده کې یادېپریشن) په وخت کې دماغ زیات کورتېزول آزادوی چې دا په خپله دوجود دمعافیت سیستم له کمزوری سره مخامخ کوی. ثابته شوې چې دډېرو ناروغیواړیکه لکه سرطان له آروایی فشارونو سره شته . لنډه داچې مړاوېتوب ، زړه تنکی اوارواپی فشارونه دعضویت نورمال توازن له مېنځه وړی روغتیا خرابوی اوبېلابېلې ستونزی مېنځته راوستلای شی.
پاک رب په یوه بل آیت کې داسې فرمایی:

حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَرۡضُ بِمَا رَحُبَتۡ وَضَاقَتۡ عَلَيۡهِمۡ أَنفُسُهُمۡ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلۡجَأَ مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيۡهِ

ترهغو چې ځمکه پرهغو تنکه شوه او ان چې له ځانه زړه تنګی شول اوپوه شول چې پرته له الله [ج] نه هېڅ پناه ځای ددوی لپاره نشته .(التوبه ۱۱۸).

دزړه تنکوالی اوداروایی فشارونو دغه حالت دبې عقیدې اوضعیف الایمانه خلکو په برخه وی . اوبله هیڅ چاره پرته له دې چې الله [ج] ته پناه یووسی نه لری . نن ډاکتران عقیده لری چې ددغو حالاتو یواځینۍ درملنه دزړه کرار والی اوآرام چاپېریال دی .اودغه حالت یواځې دقرآنی ارشاداتو ځخه په پیروی کې لاسته راوړلای شو.

فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

هرچا چې دهدایتونو پیروی وکړه دده لپاره ډارنشته اوخپکان به پرې رانه شی(البقره ۳۸).

ketabton.com - The Digital Library

د انسان پیدایښت

پرالله [ج] باندې ایمان دانسان پام په قرآن کې دخلقت بیلابېلو بېلګو ته راګرځوی لکه آسمانونه ، ژوی ، نباتات ، انسان اونور اوله انسان نه غوښتل شوی چې په دې هلکه ځیرنه وکړی.

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ

موږتاسو پیداکړی، بیا ولی تصدیق نه کوی ؟ (الواقعه ۵۷)

دقرآن اعجاز په بېلابېلو آیتونو کې ښکاره دی ځینو آیتونو داسې شیان یاد کړی چې په اوومه میلادی پیړۍ کې ناممکن ووځو چې انسان پرهغو پوه شی. لکه :انسان له ټولې منی څخه نه بلکه له یوې برخې نه پې جوړشوی.

۱.دنرنطفه دماشوم دجنسیت ټاکونکی دی.

۲- دماشوم رشیم دیوې غواړی، (حلزون) په څېر دمور پررحم نښلی.

۳-جنین په رحم کې دننه په درې تیاروکې وده کوی.

د منی څاښکی :

منی د مور دوجود په دننه کې خوښښت لری څو تخمې ته ورسېږی. ددوسووپنځوس میلیونو سپرمونو له ډلی څخه چې په منی کې شته یواځی یوزریی دښځې تخمې ته چې دنښمی مالکې په کچه وی ځان رسوی. دغه موضوع دقیامت په سورې کې یاده شوې ده.

آیا یوه نطفه له انزال شوی منی څخه نه وه (القیامه ۳۷).

په دې ځای کې وینو چې الله [ج] روښانوی چې انسان له ټولې منی څخه نه بلکې دمنی له یوې لړې برخی نه جوړشوی. اودا هغه موضوع ده چې په شلمه پیړۍ کې روښانه شوې.

أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ

<u>دمنی مخلوط:</u>

دمنی مایع یواځې دسپرمو درلودونکی نه وی بلکې دښلابېلو مایعاتو یو مخلوط وی چې په خصیو اودپروستات دغدې په منوی کیسواودبولی مجرا په نورغدو کې موجود وی. چې تجزیه یی جوتوی چی هغو کې سپرم ، ویتامین سی ، کلسټرول ، فلاوین ، شکر ، دلیموجوهر ، پروستاکلادین ، فاسفولیپید فاسفیت ، جست ، هیالورنیدیز اونورې اجزاوی وی. دغه مایع بیلابېلې دندې لکه سپرموته دانرژۍ جوړول ، درحم دخولې دسیمې دتیزابی چاپیریال خنثی کول ، دسپرم دحرکت لپاره دیوه ښویدونکې تکلوری جوړول اونورې لری.چې دغه موضوع په سلګونه کاله مخکې قرآن یاده کړې.

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ

موږ انسان دمختلطې نطفې له اوبو نه خلق کړ (الانسان ۲).

اوپه یوه بل آیت کې دمخلوط جوهر نه دانسان پرخلقت ټینکار کوی:

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِن سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ

هغه وخت مو دهغه نسل د یوې بیقدرې مایع له لنډیز یا جوهر څخه جوړکړ (السجده ۸).

ketabton.com - The Digital Library

دسلالې کلمه یعنې دیوه شی اساسی اومهمه برخه یعنی دهغه جوهر.

دماشوم جنسیت:

تردې نژدی وختو پوری خلکو فکر کاوه چې دماشوم جنس دښځې له لوری ټاکل کېږی (اوزمورېیوشمېرخلک اوس هم په همدې باوردی) اوکله هم فکر کیده چې دواړه هم مور هم پلار دماشوم په جنسیت اغېزه لری. خو قرآن مجید روښانه کړې چې جنسیت دنارینه دمنی له ځاځکی نه نشأت کوی.

وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰ مِن نُّطۡفَةٍ إِذَا تُمۡنَىٰ

اوهغه دنارینه اوښځینه جفتونه پیداکړل دنارینه له نطفې نه چې توېږی. (النجم ۴۶-۴۵).

أَلَمۡ يَكُ نُطۡفَةٗ مِّن مَّنِيّٖ يُمۡنَىٰ ثُمَّ كَانَ عَلَقٗا فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ فَجَعَلَ مِنۡهُ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰٓ

آیا په لومړی سر کې یوه نطفه دمنی له جنسه نه وه . بیا هغه نطفه ټرلې وینه شوه اوبه پای کې یی جوړه اوپیداکړه اوله هغه نه یی دوه جنسه نر اوښځه مېنځته راوړل (القیامه ۳۹-۳۷).

دمالیکولیر بیولوژی اوجنتیک علم پرمختک ددغو معلوماتو پرېښتینوالی داعتراف جوګه شوی دی . په شمله پېړۍ کې دا پوهه لاسته راغله چې دماشوم جنسیت دنر دسپرمو د حجرو له مخې ټاکل کېږی . دجنسیت دټاکلو عامل کروزمونه وی . شپږ څلویښت کروزمونه دانسان دجوړښت ټاکونکی وی چې له هغو ډلې نه یی دوه عدده دجنسی کروزمونو په نامه یادېږی. دغه جنسی کروموزمونه په نارینه وو کې Yاو X او په ښځوکې Xاو X دی (چې دشکل دورته والی په خاطر په دې حرفونو نومول شوی) د X کروموزوم ښځینه او د Y کروموزم دنارینه ځانګړتیاوې لېږدوی.
دیوه انسان یا یوه ماشوم نوی جوړیدل ددغو کروموزمونو ددوو دانو له یوځای کیدو نه چې په نارینه اوښځوکې دجوړې په توګه وجود لری صورت نیسی .دښځې جنسی حجره په دووحجروویشل شوې چې هریوه یی یواځې ښځینه ځانګړنې لری. په داسې حال کې چې د نارینه جنسی حجره کله چې ویشل کېږی دوه ډوله بېلابېل سپرمونه جوړوی چې یو یی د X کروموزوم اوبل یی د Y کروموزم لری.کله چې دښځې هګې چې د X کروموزوم لری د X کروموزم درلودونکی سپرم سره یوځای شی ماشوم د XX کروموزومونه لری یعنې چې نجلی به وی . اوکله چې دښځې تخمه چې یواځې د X کروموزوم لری کولای شی د Y کروموزم درلودونکی سپرم سره یوځای شی چې ماشوم په دې توګه YX کروموزومونه وی یعنی هلک به وی.
نو دماشوم جنسیت دنارینه دسپرموله لارې ټاکل کېږی. په داسې حال کې چې په زیاتو ټولنو کې فکر کېده چې دجنسیت ټاکل دښځه له لوری وی .اوښځې دنجونو په زېږولو ملامتېدلې.
څوارلس سوه کاله مخکې قرآن دغه ناوړه دود رد کړی اوداسې موضوع یی بیان کړه چې موږ یی ایله اوس په حقیقت باندې پوه شوی یو.

ketabton.com - The Digital Library

هغه عقله چې په رحم پورې نښلي:

که هغو موضوعاتو ته چې په قرآن کې یادشوی ښه ځیر شو ډیرو مهمو موضوګانو باندې به پوه شو. کله چې دنارینه سپرم دښځې له تخمې سره یوځای شی دیوه ماشوم دجوړیدو بنسټ اینښودل کېږی . دغه واحده حجره دزایګوټ Zygote په نامه یادېږی چې په دوام داره توګه تکثر کوی اودغوښې په یوه ټوټه چې درشیم Embryo په نامه یادېږی بدلېږی چې دغه پراوونه دمایکروسکوپ له لارې لیدل کېږی. دغه رشیم آزاده نه پاتې کېږی بلکې ځان درحم پردیوال نښلوی اوپه هغه کې رېښې ځغلوی چې ښه کلک شی. اودهمدغو ریښوله لارې خوراکې مواد چې د ودې لپاره ډیرارین وی دمور له وینې نه اخلی.

بیا نو دا دقرآن یوه بله معجزه ده چې په رحم باندې د رشیم سرېښېدوته اشاره کوی.

خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ عَلَقٍ.

انسان یی له علق (ټرل شوې وینې)نه جوړکړ. (العلق ۲).

د"علق" کلمه کله چې یو شی په بل شی ونښلی مانا لری دغه کلمه غواګی یا حلزون چې په نورو ژوو ځان نښلوی اودهغو وینه زېښې په مانا هم راغلې.

په ډاډمنه توګه د مور د رحم دتوضیح لپاره ددې کلمې کارونه یواځې دالله کلام کیدلای شی چې خالق دټولو کلمو دی.

پرهډوکو دعضلو پوښونه:

هغه مهم معلومات چې قرآن برابر کړی ، دمورپه رحم کې دودې پراوونه دی.

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ

بیا مو نطفه علقه کړه اوله علقې نه مو شلېدلې غوښه جوړه کړه اوله هغې شلېدلې غوښې مو هډوکی اوبیا مو پرهډوکو عضلی وپوښلې اوبیا مو یو بل خلقت رامښځ ته کړ(المؤمنون ۱۴).

امبریولوژی Embryology داسې علم دی چې دمورپه رحم کې دماشوم دودې پراوونه ترځېړنې لاندې نیسی. تردې نړدې وختو پورې دامبریولوژی پوهانو فکر کاوه چې هډوکی اوعضلې یوځای جوړېږی ، په داسې حال کې چې میکروسکوپیکوځېړنو وښودله چې په قرآن کې شرح شوی پراوونه بشپړدقیق اوسم ویل شوی اووروسته له ډېرې مودې پوهه وتوانیده چې دقرآن دا ویل شوی حقیقت درک کړی.لومړی له غوښې نه چې دټولو نسجونو یو مخلوط وی یو غضروف جوړېږی چې وروسته بیا په هډوکې بدلېږی ، بیا وروسته دعضلو حجرې جوړېږی اوپه هډوکو خوړېږی اوهغه پوښوی.

یوه پوهنېزه خېرونه دانسان دتکامل په نامه داسې وایی:

"درشیم عمومی اسکلیت په اوومه اوونۍ کې دهډوکو په جوړښت سره څېره مومې اوبیا وروسته ډېر ژر دعضلو جوړښت پیلېږی .عضلې بیا خپل سم حالت غوره کوی . دعضلو جوړیدل په اتمه اوونۍ کې واقع کېږی " . لنډه داچې دانسان د ودې پراوونه څه ډول چې په قرآن کې روښانه شوی د ننی امبریولوژی موندنو باندی دتایید مهر ږدی.

د مورپه رحم کې پراوونه اوتیارې:

قرآن وایی چې ماشوم ددرې ګونو تیارو په پراوونوکې پیداکېږی.

يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّن بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ

تاسو یی پراوپه پراو دمور په رحم کې پیداکړی په درې ګونو تیاروکې (الزمر 6).

درې ګونې تیارې یا(ظلمات ثلث) درشیم دودې په بهیر کې عبارت دی له : دبطن یا نس په جوف کې تیاره

1. درحم دننه تیاره

ketabton.com - The Digital Library

ننې بیولوژۍ ښکاره کړه چې درشیم اوماشوم وده څه ډول چې په مبارک آیت کې یاد ه شوې په درې پوښونو کې کېږی. برسېره پردې پوهې جوته کړې چې هریو له هغو نه له درې پورونو پوښونو نه جوړشوی.د بطن یا نس پوښ دپوستکی ، دپوستکی لاندې اوعضلو پوښونه دی .

1. درحم پوښ دیهرنې برخې دعضلاتی برخې اودرحم دکورنې برخی چې رشیم په کې ځای په ځای کېږی جوړشوی دی. هغه پوښ چې ماشوم درحم په مېنځ کې په کې ځای په ځای شوی هم درې پوړه لری چې د Amnion، Chorion و Decidua په نومونو سره یادېږی.

برسېره پردې پورتنی آیت کولای شی درحم په مېنځ کې دژوندانه درې پړاونوته اشاره ولری. چې دغه درې پړاوونه عبارت دی له : دوه نیمی لومړنې اونې یا درشیم دجوړیدو نه مخکینی پړاو ، تراتو اوونیوپوری درشیم پړاو اویا تر زېږیدنې پورې جنینی پړاو.

۱- درشیم نه مخکې پړاوPre-embryonic : چې دزایګوت په لومړی پړاو کې تقسیمېږی اودحجروپه یوه ځانګه بدلېږی چې ځان درحم دیوال باندې نښلوی چې داحجرې په تدریجی توګه درې پوړه جوړوی.

۲- رشیمی پړاو Embryonic: دغه پړاو پېنځه نیمی اوونې وی چې انساج اودعضویت بېلابېل غړی په مېنځته راتلو پیل کوی.

۳- جنینی پړاوFoetal: وروسته له اتمې اوونې نه وی چې په بشپړه توګه دیوه انسان له شکل سره ورته وی په داسې حال کې چې لومړی سر کې یواځې درې سانتی متره اوږدوالی لری دغه پړاو تر درې اوونیو پوری او دولادت تروخته پورې دوام مومی.

دمورپه نس کې دماشوم دودې په اړوند معلومات یواځې دمدرنو وسایلو له لارې په څېړونو امکان وموند خو قرآن لکه نورې په سلګونه موضوع کانې دغه معلومات ډیروړاندې روښانه کړی.

ketabton.com - The Digital Library

د نطفې د صدور لومړنی موقعیت:

اوپه بل آیت کې دنطفې دجوړیدو په هلکه فرمایی:

خُلِقَ مِن مَّآءٍ دَافِقٍ يَخۡرُجُ مِنۢ بَيۡنِ ٱلصُّلۡبِ وَٱلتَّرَآئِبِ

له خوځېدونکواوبو څخه خلق شوی چې دملاتیراوپوښتیو له مېنځ نه راوځی(الطارق ۷-۶).

څوارلس پېړۍ مخکې دامبریولوژی علم نه وو اوددغو آیتونو په هدف سم څوک نه پوهېدل . کله چې ماشوم دمورپه رحم کې وی خصیې دهلک په جنین کې اوتخمدان دنجلۍ په جنین کې هلته چې پښتورکې موقیعت لری ځای پرځای وی یعنی د ملا د تیر اود پوښتیو په تقاطع کې چې وروسته بیا خپل اصلی موقیعت ته یعنې لږځه لاندې راځی .

خصیی د ملا د تیر اوپوښتیو له مېنځ نه درحم په دریمه میاشت لاندې خواته خوځښت کوی اوپه حوصله کی ځای نیسی. بیا له اوومې میاشتې وروسته لاندې راځی اودنس لاندینی جدار ته رسېږی اوپه نهمه میاشت دزېږېدنې وخت ته نږدې له نس نه دباندې په خپل اصلی ځای کی ځای نیسی. دقرآن دغه حکمت بله یوه معجزه ده.

له اوبونه د انسان پیدایښت

وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٖ مِّن مَّآءٖۖ

وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ مِنَ ٱلۡمَآءِ بَشَرٗا

الله (ج) ټول ژوی له اوبو نه خلق کړی (النور ۴۵).

هغه داسې ذات دی چې بشر یی له اوبو پیداکړ (الفرقان ۵۴).

کله چې په دې آیت کې دانسان اونورژوو د پیدایښت ډول ګورو د قرآن په اعجاز به اعتراف وکړو. انسانان سلګونه کاله وروسته دمیکروسکوپ دجوړیدوله لارې پر دې پوه شول چې هرژوندی موجود له اوبو نه پیداشوی.

دژوندیو موجوداتو له پنځوسو نه تر نوی په سلوکې جوړښت له ابوشوی دی. بیولوژی روښانوی چې اتیا په سلو کې سایتوپلازم چې د هرحیوان دحجرې اساسی جز دی له اوبو جوړشوی اوسایتوپلازم په سلګونه کاله وروسته د قرآن له نزول څخه پېژندل شوی دی.

له ختې نه جوړښت

الله (ج) په قرآن کې فرمایی چې انسان یی له ختې جوړکړی اوروح یی په هغه کې پو کړی دی.

مونږ داله سریښناکې ختې څخه پیداکړل(الصافات ۱۱).

إِنَّا خَلَقۡنَٰهُم مِّن طِينٖ لَّازِبِۭ

کله چې دانسان جسم ترمطالعې لاندې ونیول شی دا روښانېږی چې ټول عنصرونه چې په خاوره کې شته دانسان په بدن کې هم شته.ژوندی انساج پنځه نوی په سلوکې له کاربن ، هایدروجن ، اکسیجن ، نایتروجن ، فاسفورس اوشپږویشت نوروعنصرونو نه جوړشوی.

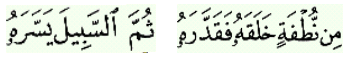
وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِن سُلَٰلَةٖ مِّن طِينٖ

انسان مو دختې له جوهر یا خلاصی څخه پیداکړ (المومنون ۱۲).

ketabton.com - The Digital Library

د"سلالة" کلمه یعنې دیوشی بنسټېزه یا خلاصه برخه یعنی دهغه جوهر.دغه معلومات ځوارلس پیړۍ مخکی قرآن کې ویل شوی چی اوسنۍ پوهه ایله اوس پرې پوه شوی ده.

د جنینو تنظیم Gene

له نطفې نه مو پیداکړ اواندول مو ورته سم کړ. بیامو تکلوری ورته آسان کړ (عبس ۲۰-۱۹).

د "قدره" کلمه چې متناسب ژبارل شوی دی د قدر له فعل څخه اخستل شوی . دغه کلمه دتنظیمولو ، پلانولو ، طرحې اچولو ، وراندوینې اوپه پای کې دهرڅه لیکل په تقدیر کې دی.
کله چې سپرم دتخمې پلار مور القاح کړه دواړه جینونه یوځای کېږی اود ماشوم د جسم ټولې ځانګړنې جوتېږی . هریو د دې زرګونو جینو څخه ځانته ځانګړې دنده لری . دسترګو درنګ ، دویښتو ، وني ، څېرې اونورو جین ټاکل کېږی. برسېره پردې دعضویت په دننه کې د زرګونو بېلابېلو فعالیتونو فزیکی ځانګړنې مشخصېږی چې کنټرول یی په جینو کې لیکل شوی دی. لکه دوینی دفشار لوړیدل چې به جینو کې حک کېږی .
هغه لومړنی جین چې دسپرم اوورم له یوځای کیدو څخه مېنځته راځی د دی .ان.ای DNA مالیکول جوړوی چې دیوه چا ټولې نښې له لومړی سرنه ترمړینې پورې دکودنو په توګه کې ځایول کېږی.
دغه مالیکول د داسې جینونو درلودونکی وی چې دحجرو په هسته کې ځای لری. لومړنۍ حجره دیادوشویو معلوماتو له مخې د DNA په ویشل کیدو پیل کوی. په دې توګه یو انسان جوړېږی.
دیوه انسان د جوړښت تنظیم دیوه مالیکول یا DNA له لارې صورت نیسی. دغه مالیکول له کاربن ، هایدروجن ، نایتروجن او فاسفورس نه جوړشوی دی.
دمعلوماتو هغه ظرفیت چې په DNA کې ثبت وی ، پوهان یی حیران کړی . په یوه مالیکول کې شته معلومات دومره پراخ دی چې کولای شی یو میلیون دایرة المعارفونه چې هریو یی په زرګونه مخه ولری ډک کړی.
دپرتلې لپاره کولای شو ووایو چې دنړۍ ستر اودیر معلومات لرونکی دایرة المعارف بریتانیکیا Britannica دی چې درویشت ټوکه اوپنځه ویشت زره مخه دی .په داسې حال کې چې یو مالیکول چې دحجرې په هسته کې له خپله حجرې نه هم کوچنۍ وی دنړۍ له ستر دایرة المعارف Encyclopedia نه ځلویښت برابره دیر معلومات په کې ځای شوی. یعنې چې دغه دایرة المعارف به زر ټوکه ولری چې تراوسه ددنیا په هېڅ ځای کې نشته دا دانسانی بدن یوه بله معجزه ده چې ماتریالیستان اوهغه کسان چې دکایناتو خالق نه منی دروغجن غلط اودیرنادانه ثابتوی.
دDNA جوړښت په کال ۱۹۵۳ میلادی کې د فرانسیس کریک له خواکشف شوی په داسې حال کې چې په سلوګونه کاله مخکې قرآن هغه ته اشاره کړې وه .

ketabton.com - The Digital Library

حیض Menstruation

دحیض دوران هغه وخت وی چې دیوې ښځې له عضویت نه القاح شوې تخمه او له مېنځه تللی نسج درحم له مېنځه دباندې وشړل شی. دغه پېښه دوینې درګونو له ځېریدو سره ملګری وی چی له پای ته رسیدو وروسته یی د تخمې د پخیدو لپاره یوه بله دوره پیلېږی. دهرې ښځې لپاره ځانګړی وخت یوه میاشت ټاکل کېږی . هره میاشت ټاکل شوی هورمونونه آزادېږی اویوه پخه شوی تخمه آزادېږی . نو دښځې وجود په هره میاشت کې یوځل دالقاح لپاره چمتوکېږی. خو دسپرم مداخله یا عدم مداخله وروستی بدلونونه ټاکی. په دې پراوکې درحم په جوف کې بدلونونه یواځې کیدلای شی چې داناتومی اونسایی کتنو له لاری ښکاره شی.په داسې حال کې مخکې له دې چې پوهان په دې بهیر پوه شی قرآن یادکړی:

ٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تَحۡمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ وَمَا تَغِيضُ ٱلۡأَرۡحَامُ وَمَا تَزۡدَادُۖ وَكُلُّ شَيۡءٍ عِندَهُۥ بِمِقۡدَارٍ

الله [ج] پوهېږی چې دهرې ښځې دحمل بار څه دی اوهرکمی اوزیاتی په رحم کې . اوهرڅه په مناسبه کچه ټاکل شوی دی. (الرعد ۸).

دحیض دبهیر په پیل کې درحم دکورنۍ غشأ پندوالۍ نړدې نیم ملی متره وی . دتخمدان له لارې دآزادو شوو هورمونونو تراغېزې لاندې دغه غشأ نوره هم پندېږی تر پنځو اوشپږو ملی مترو پورې رسېږی اودزایګوت دخښیدولپاره چمتوکېږی. دعدم القأ په صورت کې دغه پوردباندې توپږی . بیانو په هره میاشت کې په رحم کې زیاتوالی اوکموالی راځی.

وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ قُلۡ هُوَ أَذٗى فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي ٱلۡمَحِيضِ وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ

اوپوښتنه کوې له تانه دحیض له دورې نه ،ووایه په هغه کې دښځو لپاره درد شته نو په دې حال کې له هغوی سره مه یوځای کېږی اوترې لرې والی وکړی ترهغو چې له حیضه پاکې نه شی له هغو سره مقاربت مه کوی (البقره ۲۲۲).

دطب ننۍ پوهې ثابته کړې چې دحیض په دوره کې جنسی مقاربت دمیکروبی ناروغیو اودرحم دسرطان لامل ګرځی.

د ماشوم د غړو د ودې ترتیب

انسان مو له مختلطې نطفې څخه پیداکړ اوترآزموینې لاندې مو راووست اوبیامو هغه اوریدونکی اولیدونکی وګرځاوه (الانسان ۲).

إِنَّا خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِن نُّطۡفَةٍ أَمۡشَاجٖ نَّبۡتَلِيهِ فَجَعَلۡنَٰهُ سَمِيعَۢا بَصِيرًا

د قرآن په ټولو آیتونو کې د انسان دحواسو د یادښت یو ترتیب شته تل لومړی اورېدل ، بیا لیدل اوبیا حس کول یاد شوی دی .

ډاکتر کیت مور وایی: په دوه ویشتمه ورځ د رحم په دننه کې لومړی د غوږنو جوړښت پیلېږی بیا سترګې جوړېږی اوبیا دفاعی مرکزونه چې د درک اوحس کولو توان لری جوړېږی . ماشوم په خلورمه میاشت کولای شی ټول غږونه واوری. چې د دادول وضاحت ذکر په قرآن کې خپله یوه معجزه ده.

د شېدو جوړښت

وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗۖ نُّسۡقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِۦ مِنۢ بَيۡنِ فَرۡثٖ وَدَمٖ لَّبَنًا خَالِصٗا سَآئِغٗا لِّلشَّٰرِبِينَ

ستاسو لپاره په څارویوکې هم یوعبرت دی چې تاسوته ددوی دنس نه له هضم شویوخورونه اوله وینو نه پاکې شېدې درکووچې دتولو څښونکو لپاره خوندورې وی (النحل ۶۶).

لومړنی غذایی مواد دپراوونو له وهلو اوکیماوی تعاملاتونه وروسته دهضم په جهاز کې بدلون مومی اودوینو بهیر ته ننوځی ، بیا دوینې دبهیر له لارې بیلابیلو نسجونو اوغړوته رسېږی.

ketabton.com - The Digital Library

د نوروامساجوغوندې د شېدوغدې هم لومړنی خوراکی توکی د وینو له دوران څخه لاسته راوړی. جوړې شوې شیدې د شیدود غدوله لارې افرازېږی چې ډیر لوړخوراکی ارزښت لری. ځکه چې د تولو خوراکی توکو له خلاصې نه چې هضم شوی وی اود وینو د بهیر له لارې لېږدول کېږی لاسته راځی. نوشېدې له وینو اونیم هضم شویو موادوچې دواړه دخوړو وړنه دی جوړېږی.
هغه ډول چې وینو ددغې موضوح بیان هغه وخت چې د تی لرونکوژوو د اناتومی اوفېزیولوژی په هکله پوره معلومات لانه وویوه فوق العاده امر دی.

د مورشېدې یوه معجزه زېږونکی مخلوط

وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ

اوانسان ته مو وصیت وکړ په نیکۍ دخپلو والدینو په حق کې په تېره بیا مور چې د حمل باربی پورته کړی اوله دوو کلو وروسته یی ماشوم له شیدو بېل کړ(القمان 14).

د مور شېدې د ماشوم لپاره نه بدلېدونکی غذا وی چې د ماشوم د ودې لامل ګرځی اوهم ماشوم د ناروغیونه ژغوری . د مورپه شېدوکې غذایی اندول په بشپړه توګه د ماشوم د اړتیا مطابق وی . د مورشېدې دکافی غذایی موادودرلودونکی وی چې د عصبی سیستم د ودې لپاره کافی وی. مصنوعی خوراکونه د شېدې خوړونکو ماشومانو لپاره هیڅ وخت هم د مور د شېدو ځای نه شی نیولی.
د مور د شېدو دګټو لست د انسانی پوهې په پراختیا او زیاتیدو سره لاهم اوږدېږی. څېړنو ښودلې هغه ماشومان چې د مور د شېدو له لاری تغذیه کېږی د انتاناتو اوهضمی اوتنفسی مکروبی ناروغیو په وړاندې مقاومت لری. ځکه هغه انتی بادی چې د مور په شېدو کې شته ماشوم د میکروبونو په وړاندې ساتی. د مورشېدې دګټورو مکروبونو دتکثر لپاره ښه زمینه مساعدوی ، چې دا په خپله د ناروغیو د باکتریا ، ویروسونو اوپارازیتونو په وړاندې مجادله کوی.
د مور شېدی په آسانۍ سره هضمېږی اوځکه چې د شېدې خوړنکې ماشوم مصرف لږ وی نو په دغو شېدو کې دقوی غذایی موادو دشته والی له کبله دغه مواد دماشوم ودې ته ډیر ګټور وی .
د هغو میندو شېدې چې له مودې مخکې یی ماشوم دنیا ته راوړای وی یعنی مخکې له نهو میاشتو نو د دغو مېندو شېدې د غوړو ، پروټینو ، سودیم کلورایدو اواوسپنې درلودونکی وی . ځوچې دهغه ماشوم اړتیا پوره کړی چې له مودې مخکې زېږېدلی وی. کله چې دغه ماشومان د مور په شېدو لوی شی نو د بنې پوهې درلودونکی به وی.
د مور د شېدو بله ځانګړنه د اومیګا ۳ ماده وی. دغه شېدې دغه راز د دماغ اوسترګود پراختیا لپاره ښه ماده وی. Omega-3 اومیګا ۳ دشېدې خوړونکې ماشوم دژوند په لومړیو پړاوونو کې ځانګړی اهمیت لری خو چې دماغ اوعصبی رشتې په نورماله توګه وده وکړی . پوهانو د مور شېدې د اومیګا ۳ د ډېرې بنې سرچېنې په توګه پېژندلی.
دېریستول پوهنتون څېړنو ثابته کړه چې دمور شېدې د وینی په فشار باندې اوږد مهالې اغېزې لری . هغه ماشومان چې د مور له شېدو څخه یی ګټه اخستې وی د زړه په ناروغۍ لږ اخته کېږی ځکه چې د هغو نامشبوع شحمی تېزابو موجودیت دمور په شېدو کې د رګونو جدار پوست ساتی. دغه راز هغه ماشومان چې د مورشېدې خوری په لږه کچه سودیم اخلی اولږ پندېږی چې دا دوینې دفشار په لږیدوکې ډیر اهمیت لری.
داکتر لیزا مارتین اوهمکاران یی د امریکا د سینسناتی روغتون کې زیات پروټینی هورمونونه د ادیپونکتین Adiponectin په نامه په شېدو کې ومومندل. چې دا هورمونونه دزړه له حملو نه مخنیوی کوی . ددغو هورمونونو لږوالی په پندوکسانو کې لیدل شوی چې دزړه په ناروغیو اخته شوی . نوځکه څرګنده شوی چې ماشومانو کې دلږپندوالی عامل همدغه هورمونونه دی .
دغه راز یو بل هورمون دلپتین په نامه کشف شوی چې دشحمو په میتابولیسم کې بنسټیز رول لری. لپتین ددماغ دخبرداری لپاره غبرګون ښیی کله چې دشحمو کچه ډیره شی. دغه هورمون دمور دشېدو له لارې ماشوم ته لېږدول کېږی اوهغه له بې ګټې پندوالی ، د دیابت له ناروغی اود زړه درګونو له ناروغی څخه ساتی.
.

د تل تازه خوړو په هکله حقیقتونه:

یوشمېر نورې ګټې هم د مور په شېدو کې شته . ماشوم دخپلې ودې په بهلابهلوپړاوونو کې بهلابهلو موادو ته اړتیا لری ، اود مورشېدې تل د دغو اړتیاوو پربنسټ خپل مواد بدلوی. د مور شېدی تل د خوړلو لپاره چمتووی اود تودوخې مناسبه درجه لری. په دغو شیدو کې شته غوړ اوشکر د دماغ دپراخیتا لپاره ښه زمینه برابروی اوکلسیم یی دماشوم دودې لپاره بنسټیز رول لری.
سره له دې چې دشېدو په نامه یادېږی خو ددغو بې ساری خوړو په جوړښت کې تر ډېره بریده اوبه ونډه لری ، اودغه ټکی ډیر مهم دی ځکه چې شېدې خوړونکی هم له شېدو پرته اوبو ته اړتیا لری. هغه روغتیاساتنه چې دمور په شېدو کې شته په اوبو اونورو خوړوکې نه شی مراعاتیدلی.

ketabton.com - The Digital Library

د مور شېدې او ذکاوت:

څېړنو ښوولې چې د ذکاوت پراختیا په هغو ماشومانو کې چې دمور له شېدونه کټه اخلی له نوروماشومانو نه ډیره وی . جیمز اندرسن دکنتوکی له پوهنتون څخه دا تجربه وکړه چې دمور دشېدو خوړونکو د ذکاوت ضریب IQ دهغو ماشومانو څخه چې پوډری شېدې خوری ۵ نمرې زیات دی .تجربې ښوولې چه دغه اغېزی په هغو ماشومانو کې شته چې لږترلږه شپږ میاشتې یی دمور شېدې رودلې وی. اوهغو کسانو چې له اتو اونیو لږ دمور شېدې رودلې دهغوی په ذکاوت کې کوم ځانګری بدلون نه لیدل کېږی.

آیا د مور شېدې له سرطان سره مقابله کولای شی؟

د هغو څېړنو په پایله کې چې ترسره شوی دا ثابته شوې چې د مور شېدې ماشوم له سرطان څخه ژغوری. پروفیسر لوند کاترینا سونبورګ دسویدن له پوهنتون نه دمور په شېدوکې یوه معجزه لرونکې اغېزه ومونده . دمور په شېدو کې یو پروتین شته چې سرطانی حجرې وژنی ، په داسې حال کې چې نارملو حجروته کوم ضرر نه رسوی . ددې پروتین داغېزې په میکانیزم تراوسه څوک نه دی پوه شوی.

پوهانود نوې زېرېدلی ماشوم کولمې چې دمور شودې یی رودلې ترمطالعې لاندې ونیولې . په دې پوه شول چې دمورشېدې دپنوموکوک میکروب چې په ماشوم کې دسېنې دناروغۍ لامل کړځې له مېنځه وړی . برسېره پردې هغه ماشومان چې دمور له شېدو نه کټه اخلی ډیر لږ داورېدوپه ستونزو اوسېنې په انتاناتو اخته کېږی. دمورشېدی ماشوم دسرطان په وړاندې حمایه کوی اوپوهان دی ته هم متوجه شول هغه ماشومان چې له پوډری شېدونه کټه پورته کوی نهه ځلې ډېر له نورونه دسرطان په ناروغی اخته کېږی. دمور په شېدو کې پروتین په دقیقه توګه سرطانی حجره مومی اوهغه له مېنځه وړی. دغه پروتین د Alphalactalbumin یا Alpha- Lac په نامه یادېږی. الفالک دداسې پروتینو له لارې تولیدېږی چی په شیدو کې د قند لکتوز په جوړیدوکې مرسته کوی.

دا د الله (ج) یوه لورېنه ده :

دمورد شېدو دکټو یوه بل اړخ دادی چې ماشوم باید له هغه نه دوه کاله کټه واخلی . دغه معلومات چې په دا وروستیو وختو کې پوهان پرې پوه شوی ځوارلس پېړۍ مخکې قرآن تبلیغ کړی.

وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۖ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَ ۚ

مېندې باید ماشومانوته پوره دوه کاله شېدې ورکړی که غواړی چې د شېدې ورکولو وخت بشپړکړی(البقره ۲۳۳).

مورکله هم دشېدوجوړولو لپاره هوډ نه کوی اونه هم په شېدو کې دموجودومغذی موادو دجوړیدو لپاره هوډ کولای شی چې ماشوم ته ډېرارین دی.. الله (ج) دهرچا په ارتیا پوهېږی اوله خپل رحمت نه یی برخمن کوی اود مورشېدې هم دماشوم دارتیا مطابق په مور کې پیداکوی.

دګوتې د نښې له مخې پېژندنه

په قرآن کې راغلی چې الله (ج) انسانان له مړېنې وروسته بیا ژوندی کوی اوتینکار شوی چې ګوتې به یی بیا تنظیم کړی.

بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُۥ

هوکې مور کولای شو چې دګوتو سرونه په منظم ډول جوړکړو (القیامه ۴).

دګوتو پرسرونو دغه ټینکاردیر مهم دی ځکه چې دهرشخص دګوتی دسر نښې اوتفصیلات ځانګړی وی . ان دوه ګونی چې DNA یی یوله بل سره مشابه وی خو دګوتې نښې یی یوله بله سره توپیر لری.

دګوتې نښه چې مخکې له زېرېدلو بشپړېږی اوپه ټول ژوند کې له بدلون پرته پاتې کېږی له همدې کبله دکسانو دهویت پېژندنې مهم مدرک ګڼل کېږی. اوپه هغه کې هېڅ ډول تېروتنه نه کېږی.

دګوتې دنښې اهمیت دنولسمې پېړۍ په پای کې ومومندل شو په داسې حال کې چې قرآن ډیر مخکې زمور پام هغه ته راګرځولی ؤ.

ketabton.com - The Digital Library

حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيۡهِمۡ سَمۡعُهُمۡ وَأَبۡصَٰرُهُمۡ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ

کله چې داسې وخت راشی چې غوږونه ، سترګې اوپوستکی یی پرهغه څه چې کړی یی دی شهادت ورکړی(فصلت ۲۰).

د انګبېنو موچۍ

وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ
أَنِ ٱتَّخِذِي مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتٗا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ ثُمَّ كُلِي
مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسۡلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلٗاۚ يَخۡرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا
شَرَابٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٞ لِّلنَّاسِۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ
يَتَفَكَّرُونَ

اوستا رب دشاتو ښځینه موچۍ ته وحی وکړه چې په لوړو غرونوونو کې کورونه جوړکړی له ټولو میوونه وخوری اودالله (ج) پرلار روان شی . دهغوی له مېنځه به دځښولو دېلابېلو رنګو درلودونکی توکی راووځی چې په هغو کې به د انسانانو لپاره شفأ وی اوپه هغو کې د هغو لپاره هم نښې شته چی فکرکوی. (النحل ۶۹-۶۸).

دشاتو دموچیو په ټولنه کې دهریوه دنده ځانګړې ده . نارینه موچۍ دملکې دالقاح پرته بل کارنه کوی . اوښځینه موچۍ ټول کارونه لکه دکوراود انګبینو دکندوجوړول پاکونه ، دخوړو دتوکو راټولول ،دانګبینو جوړول اونورې چارې په غاړه لری . دغه موچۍ سره له دې چې ښځې دی خو زېړول نه کوی یعنې دتخمې دپخېدو ضرفیت نه لری اویواځی یوه یی داتوان لری چې هغه ملکه ده.

د "نحل" کلمه یا دشاتو موچۍ په دې آیت کې ورته دښځینه موچۍ خطاب شوی ځکه د"ان تخذي" فعل مؤنثې صیغې لپاره کارول شوی بیا نو قرآن داروښانه کوی چې دشاتو جوړونکې ښځینه موچۍ دی.

ددغې موضوع وضاحت په داسې حال کې چې دپوهې کچه ډېره ټیټه په خپله دقرآن یوه معجزه ده.

د انګبینو معجزه

بیاهم پورته یادوشویو آیتونو ته پام اړوو (شات دانسانانو لپاره شفأ ده) په ننۍ ساینس کې دانګبینو دخواصو مطالعې یوه نوې علمی شعبه پرانستی ده.

دشاتو یو شمېرځانګړنې یاددو:

داچې کاربوهایدرونه یا په شاتو کې موجود قند سره له دې چې دتېزابو ډېره کچه لری په آسانی سره ګلوکوز ته اوړیدلای شی ، خو په ډیرو حساسو معدو کې هم په آسانۍ سره هضمېدلای شی . شات دپښتورګو او کولمو دندې ښې کولای شی.

کله چې شات له شېدو اواوبو سره وخوړل شی د دوو دقیقو په ترڅ کې یعنی په ډېرې چټکۍ سره دوینې بهیر ته ننوځی. دشاتو قند ددماغ دندې ښې کوی ، اوشات دګلوکوز اوقندونو ښه طبیعی فرکتوزشمېرل کېږی. نوې څېړنې جوتوی چې دغه ماده دستړیا دله مېنځه وړلو اودسپورتی ځواکمنۍ لپاره ښه مخلوط دی.

شات دوینې دجوړیدولپاره ښه غذایی مواد برابروی ، برسېره پردې دوینې په تصفیه کې هم مرسته کوی . اودوښی پردوران یی مثبتې اغېزی جوتې شوی . درګونو دکلکوالی مخنیوی کوی. شات دمکروبونو دوژلو ځانګړتیا لری اودلیل یی هم دادی چې شات ډیر قند لری اودغه قند دهغو اوبو دله مېنځه تلو لامل دی چې دمکروبونو وده مساعدوی ، دشاتو تیزابیت اودنایتروجنو نه درلودل چې دمکروبونو دتکثر لپاره مهم عنصر دی دهغو بله ځانګړنه ده . په شاتو کې دهایدروجن پراکساید شتون هم دمکروبونو له تکثر نه مخنیوی کوی.

ketabton.com - The Digital Library

.

انتی اوکسیدانت Antioxidan مواد دروغ ژوندانه لپاره ډیر اړین دی . هغه زیان لرونکی مواد چې دحجرو په میتابولیزم که شته له مینځه وړی . انتی اکسیدانتونه دخوسا خوړو له تخریبی اغیزی نه مخنیوی کوی اوله مزمنوناروغیونه هم مخنیوی کوی .

شات د بی او سی له ویټامینونو برسېره مګنیزیم , کلسیم , سودیم , کلورین , سلفر , اوسپنه , فاسفورس, آیودین او جست هم په ډیره کچه لری.

په شاتو کې د تېونو شفا بخښونکې اغیزې:

کله چې په تېونو باندې شات کېښودل شی ، د هوا لمبدبل ځان ته راکاږی دجوړیدو بهیر چټکوی ، ځکه چې شات دپوستکی دمخ دحجروتکثر تحریکوی چې دټپ دپوښ لامل ګرځی اوان چې په سترو تېونو کې هم ګټور ثابت شوی .

– شات دانساجو بیا وده چې دروغتیا لپاره اړینه ده خوځوی

– شات د التهاب ضد ځانګرتیا لری یعنی چې د ټپ دشاوخوا پرسوب کموی ، د وینی بهیر یی سموی او رغونه چټکوی.

– شات دټپ په ځای کې پرانساجو نه نښلی ، له همدې کبله دپانسمان دبدلېدوپه وخت کې ناروغ درد نه احساسوی اونوی انساج جوړېږی اوبیا نه تخریبېږی.

– شات دټپ له منتن یا میکروبی کیدونه نه مخنیوی کوی . اوټپ په ریم کی له شته مکروبونو نه ژر پاکوی . ان پر هغو مکروبونو چې دانتی بیوتیک په وړاندې یی مقاومت موندلی وی هم اغېزه کوی.

– داکتر پیتر مولن دنیوزیلاند دپوهنتون دبیوشیمی پوهاند وایی: تجربو ښودلې چې شات دسپینوزرو دمرکباتو نه چې دسوزیدو په درملنه کې ګټور وی هم اغیزمن وی .

نووینو چې شات داسې ګټورې ځانګړې لری چې له شک پرته ویلای شو ډېرې عجیبې دی اودالله دصنعت داعجاز یوه بېلګه ده.

کجوره(خرما) اوکتې ېې

دقران آیتونو کجوره دجنت له بنونونه یوه ډالۍ ګڼلې. کله چې دغه میوه مطالعه شوه په هغه کې ډیرې مهمې ځانګړنې ومومندل شوی اوهره ورځ یی نوې ځانګړنې مومندل کېږی. له کجورو نه هم دخوړو اوهم ددرملو په ځای ګټه اخستل کېږی.

(مریمه) دماشوم راوړلو د درد له زوره دکجورې دونې لاندې ولاړه وه اوویی ویل کشکې مخکې له دې نه مړه شوې وای اوپوره هېره شوې وای . دهغې دپښو لاندې غړ وشو چې مه غمجنه کېږه چې الله ستا له پښو لاندې داوبو یوه چینه روانه کړې. اود ونې شاخ دخان لورته وخنډه چې تاته تازه کجورې راتوې شی. (مریم 23 – 25).

په دې توګه الله مریمې ته توصیه وکړه څوچې کجورې وخوری ، ننې پوهې داثابته کړې چې کجوره د امیندوارو میندو لپاره ښه خواړه دی دغه راز دمېندو لپاره وروسته له ماشوم راوړلو هم ښه

فَأَجَآءَهَا ٱلْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ قَالَتْ يَٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾
فَنَادَىٰهَا مِن تَحْتِهَآ أَلَّا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾
وَهُزِّىٓ إِلَيْكِ بِجِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ تُسَٰقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾

ketabton.com - The Digital Library

خواړه ګټل کېږی . مریمې ته دا هدایت وشو څوچې ماشوم راوړنه ورته آسانه شی. کجوره دشکر ډیره کچه لری (له شپېتو تر پنځه شپېتو په سلوکې) د امېندوار ښځو لپاره ددې خوړوتوصیه ددوی به وجود کې ددېږی انرژی دجوړیدو اودمور دشېدو دهورمونونو دتحریک لپاره شوې.

کجورې دهغو مېندولپاره چې دناروغې اوویني بهیدو له کبله کمزورې شوی وی ډیره انرژی جوړوی.

په کجوره کې ددېږو ډولونو بنسټیز دخوړو توکی شته ، پوهان په دې باوردی چې یو انسان کولای شی یواځې داوبو اوکجورو په خوړلو سره کلونه ژوند وکړی. داوسنۍ دخوړو یو پوه وایی چی دروځی دیوې کجورې خوړل اودیوې پیالې اوبوځښل دشخص ټوله غذای ارتیاه پوره کوی.

Oxytocin ماده چې په کجورو کې شته په طبابت کې ددرملوپه توګه دماشوم راوړلو دبهیر دچټکتیا لپاره کارول کېږی . برسېره پردې دغه ماده دمورشېدې هم ډیروی. اوکسی توسین داسې یو هورمون دی چې دنخامیه په نامه ددماغ له منځنۍ برخې څخه افرازېږی. دغه ماده دمور په رحم کې دتقلصونو دجوړیدو لامل ګرځی چې ماشوم دزېږېدو په وخت کې دباندې لورته خوځوی. په کجورو کې ددغې مادې شتون په یواځی توګه دقرآن اعجاز اوددغې مادې ارزښت څرګندوی. برسېره پردې په کجورو کې دشکر شته والی ګلوکوز نه دی بلکې فرکتوز دی ، له همدې کبله دهغو ناروغانو په وینه کې چې شکر شته په چټکۍ سره هغه نه اوچتوی.

کجوره د ډیرو ویټامینونو ، منرالونو ،غوړو ، پروټینو ، دنه جذبېدونکو قندو اوفایبرودرلودونکې ده . سودیم , پتاشیم , کلسیم , مګنیزم, اوسپنه , سلفر , فاسفورس, کلورین, د A او B ویټامینونه په کجوروکې شته.

کجوره دوینې جوړیدل په عضویت کې زیاتوی دحمل په دوران کې له زړه بدوالی مخنیوی کوی. دوجود له ودې سره مرسته کوی ، دسترګود لیدلوځواک اواعصاب ځواکمنه کوی .

کجوره یواځېنی میوه ده چې پروټین لری ، غوښه هم یوه بشپړه غذاده خو دغوښې زیات خوړل دحمل په بهیر کې دمسمومیدو اویا زهرجنېدو لامل ګرځی .

دکجورپه اړوند دا ټولې خبرې چې په دې وروستیو کې موندل شوی دانسان په وړاندې دالله(ج) حکمت اومهربانی څرګندوی.

ketabton.com - The Digital Library

اینځر یوه فوق العاده مېوه

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ

قسم په اینځر اوزیتون(التین 1)

په دغو ددو میوو قسم دهغوی دخوړلو ارزښت ښکاروی. اینځر ترنورو میوو او سبو ډیر فایبر لری . یو دانه وچ اینځر دیوتن دفایبرو ورځنی اړتیا شل په سلو کې بشپړوی. څېړنو ښودلې چې فایبر دهضم لپاره ډیره مرسته کوی. اوهم له یو شمېر سرطانونو څخه مخنیوی کوی . فایبرونه دوه ډوله دی یو په اوبو کې ګډ اونوریی ناګډ . په اوبو کې ګډ فایبردکولموله له لاری دفضله موادو له دفعی سره مرسته کوی اوناګډشوی فایبر غټی کولمې دسرطان د ناروغی په وړاندې وقایه کوی. برسېره پردې فایبر لرونکی خواړه دوینې کلسټرول ټیټوی اوپه پایله کې دزړه دحملو خطر کموی اوهمدارنکه په وینه کې دقند دیوځلی لوړیدو مخنیوی هم کوی.

په اینځروکې دغه دواړه ډوله فایبر شته . دامریکا دکلفرنیا داینځرومشورتی بورډ په دې اند دی چې اینځر له نورو مېوو نه ډیر انتی اوکسیدانتونه Anti-oxidant لری. انتی اوکسیدانتونه مورِ ددیرو ناروغیو په وړاندې وقایه کوی هغه زیان لرونکی مواد چې زمورِ په بدن دکیمیاوی تعاملاتو له لاری جوړیږی هغه ځنځی کوی اودحجرو دتخریب مخنیوی کوی. دسکرانټول پوهنتون په ډیره کچه فینول Phenol چې یو انتی اوکسیدانت دی په اینځروکې تثبیت کړی. فینول دغه راز دجراثیمو په وژنه کی هم پکارپږی.

په نیو جرسی کې دروتګر پوهنتون څرګنده کړې چې داومیکا ۳ اواومېګاه ۶ اوفیتوسترول په وچو اینځرو کې شته . دغه هم دکلسټرول کچه راټیټوی .

دکالیفرنیا داینځرومشورتی بورد دغه دطبیعت یوه مکمله مېوه بولی اووایی چې ددغې میوې روغتیایی اوغذایی ارزښت ډیر زیات دی.ځکه اینځر غوړ ، سودیم اوکلسټرول نه لری اودډیرو فایبرو درلودونکی دی اوله نورو میوونه په ډیره کچه منرالونه لری . ځلویښت ګرامه اینځر دوجود شپږ په سلوکې دکلسیمو ، پوتاشیمو اواوسپنې اړتیا پوره کوی.

اینځر دناروغانو لپاره دانرژی یوه ښه منبع ده په دی میوه کې شکر له نورمیوو ډیر دی ، اینځر دکمزورې تبې ، ټوخی اوسالنډی ددرملنې لپاره هم پکارپږی.

داینځرو دغه ټولې ګټې دالله (ج) یوه مهربانی ده چې داوسنی ټکنالوژی په مټ څرګنده شوې په داسې حال کې چې قرآن دهغه اهمیت په سل ګونو کاله وړاندې بیان کړی.

کب دخوړو یوه ښه منبع

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ ٱلْبَحْرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ

ستاسو لپاره دسیند ښکار او دهغه طعام حلال وګرځول شوځو چې تاسو اومسافران له هغو نه ګټه واخلی (المائده 96).

کارپوهان توصیه کوی چې کب دزړه دفعالیت لپاره اودزړه دناروغیو دمخنیوی لپاره ښه دی.چې. دکب ارزښت په دې کې دی چې هم دانسان دبدن لپاره دارینو غذایی موادو درلودونکی دی اوهم دناروغیو خطر کموی دبېلکې په توګه اومیکاه ۳ چې په کب کې شته دزړه دناروغیونه مخنیوی کوی اودمعافیت سیستم تقویه کوی.

وَهُوَ ٱلَّذِى سَخَّرَ ٱلْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا۟ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا

اوهغه دی چې سیند یی ستاسو لپاره مسخر کړ څو چې دکبانو له تازه غوښې نه ګټه واخلی (النحل 14).

دغه راز دکهف دسورې له ۶۰ نه تر ۶۳ آیتونه هم په اوږدوسفرونو کې زمورږپام دکب دغوښې خوړولو ته راګرځوی.

کله چې موسی (ع) له خپل همسفر سره کب دخپلو خوړو لپاره له ځان سره اخستی ؤ ، نو الله پاک دکب دخوړو ارزښت مورِ ته څرګندوی . کله چې دکب غذایی خواص مطالعه کړو ډیر عجیب حقیقتونه راته څرګندږی کب چې یو الهی عطیه ده یوه بشپړه غذا ده دپروټینو اویټامین دی اودلړو میکرونوترینټونو (Micro-nutrients) څخه چې دژوندانه دبهیر لپاره اړین وی برخمن دی. دمنرالونو موجودیت لکه فاسفورس ،سلفراواناډیم دچټکې ودې اورغیدو لامل ګرځی. دماهی غوښه غاښونه او اوری ساتی اووینښتانو ته ځواک وربښی اودمیکروبونو پروړاندې مبارزه کوی. دوینې کلسټرول تنظیموی اود زړه ناروغیو څخه مخنیوی کوی . عضویت په دې توانوی څو چې نشایسته اووازده تجزیه کړی اودلوړې انرژی مواد ترې جوړوی . دکب غوښه دماغې دندې ښې کوی اوهډوکی ځواکمنوی.

ketabton.com - The Digital Library

یوه خبره له پخوا شته چې وایی:کب ددماغ لپاره ګټور دی اودا دکب په غوړو کې داومیګاه ۳د شتون له کبله دی .
د امریکې روغتیایی ټولنې څېړنې جوتوی چې د زړه حملې په هغو ښځو کې چې په اونۍ کې یو ځل دکب غوښه خوری یو پردې لږوی. اومهم عامل یی همغه اومیګاه ۳ دی چې کلسټرول اوترای ګلیسراید تنظیموی اوهم په رګونو کې دوینی له ټینګیدو څخه مخنیوی کوی . په وریدونو کې دوینې دبهیر چټکتیا ۶۰ کیلومتره پر ساعت ده اودغه چټکتیا هغه وخت نارمل وی چې غلظت ، لزوجیت اودوینې کچه هم نورمالوی.
اومیګا ۳ دهیمو ګلوبینو په جوړیدو کې چې ټول بدن ته داکسیجن دلېږد دنده په غاړه لری هم مهم رول لری.
دغه راز اومیګا ۳ دمورپه رحم کې دماشوم ودې ته په تیره بیا دهغه اعصابو اودماغ ته ډیر ګټور دی.
ثابته شوې چې اومیګا ۳ د مفصلونو د پرسوب مخنیوی هم کوی.
دغه راز دعصبی او عقلی ناروغیو ، خپګان ، اروایی دباو ،دار ، بې خوبی لېونتوب اودالزهایمرناروغۍ لپاره هم ګټور ګډای شی.
جاپانیان اودهغو هیوادو خلک چې ډیره دکب غوښه خوری لږ درزه اوپوستکی په ناروغیو اخته کېږی.
دکب دغوښې ګټې لانورې هم موندل کېږی اوله دې نه جوتېږې چې ولې پاک قرآن دهغه خوړل ښه ګڼلی ، اودا الله (ج) دی چې داسې خواړه یی پیداکړی دی.

د خوک د غوښې روغتیایی زیانونه

دمړه شوی (مردار) غوښه ، دخوک وینه اوغوښه یی پرتاسو حرامه کړه (البقره 173).

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ

دخوک غوښه ډیر زیانونه لری ، سره له دی چې نوې ټکنالوژی کولای شی ډیر څه سرته ورسوی خو په دی نه ده توانیدلې چې دخوک دغوښې زیان راکم کړی . خوک طبیعتا" یو مردارحیوان دی. تل له خپلوغایطه موادوسره لوبې کوی اوهغه خوری نوله همدې کبله خوک دنوروڅارویو په پرتله په خپل بدن کې ډیرې انتی بادی ګانې تولیدوی . دغه راز دودې لپاره ډیرهورمونونه دخوک په عضویت کې جوړېږی اوبیا دغه انتی بادیانې اوهورمونونه دخوک په عضلاتو کې جوړېږی. برسېره پردې دخوک دغوښې دکلسټرول اوغوړو کچه ډیره لوړه ده چې دانسان دروغتیا لپاره ډیرزیان رسوونکی وی.طب داثابته کړې چې په دخوک په غوښه کې دهورمونونو ، انتی بادیانو اوکلسټرول شتون دروغتیا لپاره ډیر زیان رسونکی دی.
دهغوناوړه اغېزی په امریکا اوجرمنی کې چې خلک هلته ډیر دخوک له غوښې ګټه اخلی ښې پېژندل شوی.
دخوک په غوښه کې بل خطر دتریچینا Trichina دچنجې شته والی دی چې دانسان په عضلو اوزړه کې ځای نیسی اودزړه ناروغی اومړینه مېنځته راولی ګرځه اوس کیدلای شی دغه ډول خوک وپېژندل شی خوپخوا ناشونی وو.
دغه ټول دالله دکتاب دحکمت ښوونکی دی چې دخوک غوښه یی مسلمان ته حرامه ګرځولې اودخوک دغوښې زیانونه یواځې په شلمه پېړۍ کې دپوهې په مټ موندل شوی حال داچې قران په اوومه پېړۍ کې همغه ښوولی وو.

زیتون یوروغتیا بخښونکی نبات

زیتون داسې خواړه دی چې په قرآن کې یادشوی . نني پوهې ثابته کړې چې نه یواځې یوخوندور خواړه دی بلکې دروغتیا لپاره هم یوه ګټوره منبع ده.

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ

قسم په اېنځرو اوزیتونو(التین 1).

دنور دسورې په ۳۵ آیت کې دزیتون غوړو ته مبارک خطاب شوی:

يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ

ketabton.com - The Digital Library

دزیتون له مبارکې ونې نه روښانه شوی .

د "مبارک" کلمه زیتون یو سپېڅلی اومبارک شی معرفی کوی.دزیتونو غوری دخورلو دډیرو ښوغوریو څخه حسابېږی ددغو غورو ګټې دادی:

دزړه اونورو رګونو لپاره یی ګټې :

دزیتونو غوری کلسټرول نه لری دغه غوری نه یواځی چې کلسټرول نه لوړوی دهغه کنټرول هم کوی . زیتون اومیګا ۶ هم لری . څېړنو ښودلې کله چې یو څوک دورځې یواځې دوه کاچوغې دزیتونو غور وخوری نو په وجود کې به یی زیان رسوونکی کلسټرول کم وی اوانتی اوکسیدایتونه به ډیروی.

زیتون داومیګا ۳ اواومیګاه ۶ تناسب ساتی اودا ډیره مهمه خبره چې ددې دواړو ترمنځ اندول وساتل شی. چې له هغه پرته به دزړه ، سرطان اونورې ناروغۍ رامینځته شی.
دامریکې دزړه انجمن توصیه کوی چې دزیتونو دغورو خوړل داسې دی لکه چې په خورو کې دغورو کچه راټیټه کړی اودزړه ناروغی هم لرې کړی.

د سرطان وقایه:

دداخلې طب څېړنو ښودلې هغه مېرمنی چې زیتون خوری لږ دسرطان په ناروغۍ اخته کېږی .دغه راز په زیتونو کې داسې ماده شته چې دپروستات له سرطان څخه مخنیوی کوی.
داکسفور دپوهنتون څېړنو ښودلی چې زیتون دکولمو دسرطان مخنیوی هم کولای شی. زیتون دمعدې داسیدونو سره تعامل کوی اودسرطان مخنیوی په لومړی وخت کې کولای شی. دغه راز دامووندل شوی چې زیتون صفرا لږوی اوددای امین اوکسیدیز انزایم ډیروی چې دا په ښه توګه دسرطانی حجرو مخنیوی کوی.

د مفصلونو دپړسوب وقایه :

هغه څوک چې دزیتونو غور خوری دمفصلونو دالتهاب په ناروغیو نه اخته کېږی.

د هډوکو وده:

په شحمو کې دګډو شوبو ویټامینونو لکه A ,D ,E وK د هډوکو دودې لپاره اړین دی. دزیتونو غوری په ډیر عمرلرونکو کسانو کې ژر جذبېږی اودهډوکې دکلسیم دضایع کیدو مخنیوی کوی نو زیتون داسکلیټ په کلکوالی هم ښه اغېزه کولای شی.

د ژر بوډاکیدو مخنیوی کوی:

داچې په زیتونو کې شته ویټامینونه دحجرو په بیا جوړیدو کې مثبته اغېزه لری نو پوستکی تازه ساتی اودزړښت مخنیوی کوی. په زیتونو کې دډیر انتی اوکسیدانت دشته والی له کبله هم دخورو دموادو داستقلاب مخنیوی کیږی اود بدن دانساجو دزړښت مخنیوی کوی . په زیتونو کې دویتامین E دشته والی له کبله دبدن دحجرو خرابیدو مخینوی کېږی.

د ماشومانو وده:

اومیګا 6 دماشومانو دروغتیا اوودې لپاره ډیر ښه خواړه دی . دزیتون انتی اوکسیدانتونه کټوروی په زیتونو کې دشحمی اسیدونو شته والی دحجروی غشا په جوړیدو کې مرسته کوی.
دزیتون غوری ډیر متوازن شحم چې نامشبوع وی لکه شیدی په ځان کې لری له همدې کبله دشېدې خوړونکو لپاره ډیره ښه خواړه ګڼل کېږی. دامیدواری په بهیر کې دماشوم داعصابو دودې لامل ګرځی ، دامیندواره میندو لپاره یی دخورو توصیه کېږی . که چېرې دزیتونو غوری دغواله شیدوسره چې پېروی یی ټول شوی وی یوځای شی دمور دشېدوپه ځای ترې ګټه اخستلای شو.

د وینې دفشارتنقیص:

دداخلې طب آرشیف په ۲۰۰۰ میلادی کال کې دزیتونو پردې اغېزو پوه شو اوهغه یی مطالعه کړی دی.

د بدن دننه غړو لپاره یی ګټې:

دزیتونو غوری دګډې دپړسوب ، ټپ اوتیزابی کیدو مخنیوی کوی . دصفرا کیفیت ښه کوی ، دصفرا بهروتل آسانوی اودصفرا ډبرې مخنیوی کوی . په هغه کې دموجودو کلورایدو له امله ځیکر سره مرسته کوی چې له بدن څخه زیان لرونکی مواد دفع کړی . پردماغی شریانونو هم مثبته اغېزه کوی دکلوګوز له کنټرول سره مرسته کوی اودشکرې ناروغی مخنیوی کوی.
څه ډول مو چې ولیدل پوهان په خورو کې دزیتونو دخورو دزیاتولو توصیه کوی. زیتون باید دهروخورو اساسی برخه وی .

ketabton.com - The Digital Library

د زړه د رګونو عملیات

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ ظَهْرَكَ

آیا ستا سینه مو شرح نه کړه اوهغه بار چې ستا شایی درنه کړې وه اوچت مونه کړ (الشرح 1-3).

دژوند ددوام لپاره وینه اړین مواد دی اووینه دزړه عضلو ته درګونو له لارې چې Coronary نومېږی رسېږی. درګونو دجدار دکلکیدو په صورت کې په رګونو کې دوینې دغوندیدواوتینکېدو لامل ګرځی اوپه پایله کې په سینه کې ددرد لامل ګرځی اودزړه حملې مینځته راوړی.
"الم نشرح لک صدرک" ممکنه ده چې درګونو دپاکولو دعملیاتو په ماناوی (والله اعلم). ځکه "نشرح" یعنی دغوښې یا دمشاپې شیانو پرې کول یا پراخول. دزړه په عملیاتو کې هم سینه څیرې کېږی اودرګونو بندښت لرې کېږی اوپراخېږی ځوچې وینه په آسانی سره وبهېږی . اومهمه داده چې دالشرح دسروې په تعقیب بیا دالتین سوره راغلې. دالتین په سوره کې دزیتونو په اهمیت ټینګار شوی چې هغه ددزړه اورګونو لپاره ډیر اهمیت لری.

د خوځښت ، وینځلو اوځښلو روغتیایی ګټې

په قرانکریم کې مودې ته پام کېږی چې ایوب (ع) ته دناروغی په وخت کې داسې توصیه کېږی:

وَٱذْكُرْ عَبْدَنَآ أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلشَّيْطَٰنُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۝ ٱرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۖ هَٰذَا مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَشَرَابٌ

اویاد کړه زما بنده ایوب کله چې یی درب دربارته عرض وکړ چې شیطان زه په کلک زحمت اوعذاب کې اچولی یم .(هغه ته مو وویل) پښه پرځمکه ووهه دا سړې اوبه د غسل اودځښلو لپاره دی. (ص 41-42).

الله (ج) ایوب (ع) ته دناروغی په وخت کې توصیه کوی چې پښې ووهه چې اشاره همغه ورزش یا سپورت ته ده . دسپورت له کبله په تیره بیا دپښو دخوځښت له کبله دوینی بهیر ښه کېږی اوپه کافی کچه اکسیجن دوجود حجراتو ته رسېږی . نو شخص ځواکمنېږی اوآسانی سره مضره مواد له خپله ځان څخه لرې کوی. دمیکروبونو په وړاندې مقاومت زیاتېږی . هغه خلک چې سپورت کوی پاک اوپراخ رګونه لری چې دا درګونو دبندیدو مخنیوی کوی اودزړه اونورو ناروغیو مخنیوی کوی.
منظم سپورت دشکر ، ځیګر ، دوینو دغوړو ، اسکلیتی ناروغیو اودنوروناروغیو دوقایی لپاره ډیر ګټوروی . په لوڅو پښو تک لکه دبرښنایی توکو(Earth line) دآرت کرښه دبرښنا بهیر چې په وجود کې ذخیره شوی وی آزادوی. دځان وینځل هم په بدن کې دذخیره شوې برښنا دآزادولو لامل ګرځی چې وروسته بیا دارواپی دباو دپوستکو دناروغیو زړه تنګوالی اوتبې دله مېنځه تلو لامل ګرځی.
داوبو ځښل دټول ځان لپاره ګټور وی دبدن دنورو غړو فعالیت لکه ګېډه ،کولمې ، پښتورګی اوپوستکی نیغه په نیغه دهغو اوبو سره اړیکه لری چې مورِ یی دورځی ځښو. دغو غړو پوری اړونده ناروغی له ورځنی عادت نه ډیر داوبو ځښلو ته اړتیا لری . برسیره پردې ستومانی اوکنګس توب هم داوبو په ځښلو رفع کېږی.
ددغو دریو توصیو عملی کول زمورِ دروغتیا لپاره ډیر ګټور دی . الله (ج) فرمایی:

وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

هغه څه مو چې په قرآن کې راولېږل هغه رحمت اوشفا ده لپاره دمؤمنانو(الاسراء 83).

مکروسکوپیک ژوند

هغه څه یی پیدا کړل چې نه پوهېږی (النحل 8).

وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

سُبْحَٰنَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ

ketabton.com - The Digital Library

پاک دی هغه چې هرڅه یې جفت پیدا کړل ، څه نبات ، انسان اوڅه هغه څه چې نه پوهېږی(یس 36).

دغه آیتونه هغو ژووته اشاره کوی چې خلکو دقران دنزول په وخت کې نه پېژاندل . کله چې میکروسکوپ جوړ شو انسانان دډیرو وړو موجوداتو په لیدو بریالی شول چې مخکې یی هغه نه پېژندل .په داسې حال کې چې الله (ج) په سلګونو کاله مخکې دهغوی پام ورته راګرځولی وو.

دمیکروسکوپیکو ژوو شمېره شل ځلې دهغو ژوو څخه زیاته ده چې د ځمکې پرمخ شته. داعبارت دی له باکتریاګانو ، ویروسونو ،الجی اوفنجی ، پرازیتونو ، ریکتسیا ، اکارینا اونوروڅخه. ددغو موجودیت نه یواځی داچې دناروغیو لامل ګرځی بلکې دژوندانه دتوازن دساتنې لپاره هم ارزښتاک وی . لکه فنجی ګان چې له خاورونه دمنرالودلېږد په برخه کې دنباتاتو په ریښه کې مهمه دنده لری . زمونږ په ژبه کې موجودې باکتریاوی په غوښه اونورو سبوکې دزهرجنو موادو مخنیوی کوی . ځینې باکتریاوی اوفنجی دفوتو سنتېز په عملیه کې چې دځمکې دژوند لپاره اړین وی مرسته کوی . ځینې اکاریناوی عضوی مواد تجزیه کوی دنباتاتو لپاره یی په غذایی موادو بدلوی. اوپه دې ټولو خبرو موږ اوس اوس پوه شوی یو حال داچې قرآن کریم په سلګونه کاله مخکې هغو ته اشاره کړې ده.

د حیواناتو(ژوو) ټولنې

وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا طَٰٓئِرٖ يَطِيرُ بِجَنَاحَيۡهِ إِلَّآ أُمَمٌ أَمۡثَالُكُم

په ځمکه کې نشته هېڅ یو خوځیدونکی اونه هم الوتونکی چې والوزی په وزرنومګر لکه ستاسو د ټولنو په شان
(الانعام 38).

د حیوان پېژندنې دنوې پوهې په رڼاکې پوهېږو چې ټول ځاروی اوالوتونکی په ټولنو کې ژوند کوی .ډیرو مطالعو ښودلې چې دحیواناتو په مېنځ کې ځانګړی نظام شتون لری.

لکه دشاتو موچۍ چې دهغو ټولنیز ژوند پوهان حیران کړی دی ، خپله ځاله داسې دونو په سوریو اونورو ځایو کې پټوی چې ډیره ځانګړې بڼه لری . دمچیو ټولنه له ملکې څو سوه نارینه مچیو اوله څوسوو نه تر اتیا زره کارکوونکو پورې جوړه شوی وی. دملکې دنده هګۍ اچونه اوددې مواد افراز وی چې دټولنې یووالی ساتی . دنارېنه وو دنده یواځې دملکې القاح کول وی نورکارونه لکه دکورجوړول ، دکندو جوړول ، ځای پاکونه ، دخوړو ټولونه ، له ځالې دفاع اونور دکارکونکودنده وی.

مېړیان هم دمنظمو ټولنو درلودنکی وی : لکه ټکنالوژی ، حشر یا ګډکار ، پوځی ستراتیژی ، پرمختللی ارتباطی اړیکې یا کمونېکیشن Communication, دمراتبو سلسله, مقررات او پلان جوړونه. مېړیان په ټولنه یا Colony کې ژوند کوی اودانسانانو په څېر مشابه مدنیت لری.

مېړیان خواړه مومی ، توښه کوی یی دماشومانو ساتنه کوی ، اوددښمن په وړاندې جګړه کوی . ددوی ځېنې ټولنې کالی ګنډی ، کرنه کوی داړیکو ډیره ځواکمنه شبکه لری . دمېړیانو ټولنیز نظام د نورو ژووپه پرتله ډیر اوچت دی. دالوتونکو ټولنې هم دخطر په وخت کې ګډ عمل سرته رسوی . کله چې یوه ډله الوتونکی ځنګله ته ننوځی هلته کوچنی الوتونکی یو ډول غږ کوی چې دسیمې نورو الوتونکی پرې خبرېږی .

دالوتونکو ډله ییزه الوتنه هم ددوی دامن لپاره وی ، لکه یوه ډله الوتونکی چې په خپاره ډول الوځی دباز په لیدو سره یوبل ته نږدې کېږی. شبدې لرونکی هم دخطر دلیدو په وخت کې په ډله ییزه توګه په داسې حال کې چې خپل کوچنی یی په مینځ کې ساتلی وی تک کوی . دولفین هم له دښمن نه دتښتې په وخت ډله ییز عمل کوی.

دځارویو اوالوتونکو ښېښمېره ښېلګې شته چې لاهم پېژندل شوی نه دی . اودغه موضوع ګانې وروسته له ډېرو څېړنو څرګندې شوی خو بیاهم وینی چې قرآن عظیم الشان هغه ډېر پخوا بیان کړی .

له حیات نه تقلید: د طرحو لپاره د ژوو له جوړښت نه الهام اخستل

وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗ

اوستاسو لپاره په اهلی حیواناتو کې عبرت دی (النمل 66 و المؤمنون 21).

ketabton.com - The Digital Library

پوهان مخکې له دی چې څه شی جوړکړی په نړۍ کې شتو موجوداتو ته ګوری دهغوی ځانګړنی ځېړی اوله هغو څخه په تقلید خپل دنظروړشیان جوړوی اوله دې لاری خپله ټکنالوژی دښردچوپړ لپاره کاروی. په پورتنی آیت کې دعبرت کلمه دزده کړې ، پند مشورې اهمیت اونمونې په مانا ده . بیو متریک هغه اصطلاح ده چې له طبیعت نه دتقلید پربنسټ جوړه شوې. پوهان اړتیا لری چې د Robot یامصنوعی خوځیدونکی دجوړیدو لپاره له طبیعی جوړښت نه تقلید وکړی.

جنین بنیوس په مونتانا کې دلومړی ځل لپاره دبیو متریک نظریی په هکله خبرې وکړې اوبیا نورو پوهانو هغه ته پراختیا ورکړه.

له طبیعی حیات نه تقلید دبیو متری په نامه یادېږی . پوهانو په چټکی سره دغې پوهې ته وده ورکړې اوپه دې توګه یی دیر ښه شیان جوړکړی دی . دحیات دتقلید په هکله یوه ورځپانه داسې لیکی : له طبیعت نه په تقلید سره مور کولای شو له هغه څه نه چې لرو یی هم پایيدونکی ټکنالوژی جوړه کړو. جنین بیوس لاندې بېلګې یادوی:

مچ خوړونکی مرغه دمکسیکو خلیج ددرې ګرامو محروقاتو په مصرف وهی.

بمبیرک څرخ لرونکی ملخ له دیرې ښې څرخی الوتکې نه هم خپل عملیات په

ښه توګه ترسره کوی.

– دوییې (موریانه) دتودوخې اوهوایی تهویی سیستم دانسانانو له لوری دجوړو شوو وسیلو څخه

دیر ښه اودانرژی په لږ مصرف کارکوی.

– دآسمان ځکالی (خفاش) ټرانسمیتر له دیرو ځواکمنو رادارونو نه هم ښه کارکوی.

– جلبک یا درنا چینجې له بېلابېلو کیمیاوی موادوسره یوځای کېږی څو چې ځان روښانه کړی.

– دشمال سمندر کبان اوچونګښې په ژمې کې کنګل کېږی اوپه دوبی کې بیا فعالېږی اوخپل

عضویت له سړو نه ساتی.

– خړتمی یا بوقلمون (فیل مرغ) اویو ډول کب دځان رنګ محیط سره برابروی.

- دشاتو موچې ، شمشتی یا کیشو ، اوالوتونکی پرته له دې چې ځان سره نقشه ولری خپله لاره مومی.

– نهنګان اوپنګوینونه پرته له دې چې ځان سره داکسیجن ماسک ولری داوبو لاندې تک کوی.

مورِ یو څو حیرانوونکی طبیعی بېلګې یادې کړی داهغه بېلګې دی چې دټکنالوژ یکې طرحو لپاره الهام بښونکې وی. اوزمورِ دپوهې دودې اولوړیدو لامل ګرځی.

ټول ځاروی داسې ځانګړنې لری چې انسان په تعجب کې اچوی خپنې داسې وی چې په آسانی سره په اوبو کې تک کوی ، خپنې نورداسې حواس لری چې زمورِ لپاره دباور وړنه دی .په دې ټولو ځانګړنو په دې وروستیو کې پوهان پوه شوی . دکمپیوټر ، انجینری ، برېښنا ، الکترونیک ، ریاضی ، فزیک ، کیمااود بیالوژی ځانګې پوهان سره یوځای شوی څو چې دیو ژوندی بېلګې نه تقلید وکړی.

دهغه څه په هکله چې ورځ په ورځ دژوو په هکله کشفېږی پوهان حیران شوی دی اوغواړی له هغو الهام واخلی او دبشر دخدمت لپاره نوې ټکنالوژی جوړه کړی. دې ته په پام سره چې کارول شوی تخنیکونه په ژوو کې دیربشپړدی په راتلونکی کې به وګوری څو په لږې انرژی اوکارسره نورې پرمختللې ټکنالوژی هم رامېنځته شی.

جنین بینوس وایی: "دطبیعت په څېر عمل کول مورِ په دې توانوی چې دکرنې په تکلاره دناروغیو ددرملنې ، دانرژی دمصرف دمعلوماتو دساتلو اوسوداګری په چاروکې نورې پرمختیاوې ترلاسه کړو.".

په نولسمه پېړۍ کې دهنر ،ښایست او انځورتقلید له طبیعت څخه کیدو خو نورې ځانګړنې یی په شلمه پېړۍ کې څرګندې شوې پوهان اوس له ژوو نه زده کړه کوی خو قرآن څوارلس پېړۍ مخکې ویلی.

د ملخانو ډلې

له کبرونو لکه دخورو وروملخانو په څېر بهر راوځی (القمر 7).

يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ

په دې آیت کې فرمایی چې په قیامت کې خلک داسې سرونه له کبرونو راباسی لکه ملخان چې سرونه روا باسی اوخورېږی.

ketabton.com - The Digital Library

دملخانو په هکله د ډیرو کوچنیو کمروله لارې ډیر معلومات په شلمه پیړۍ کې ترلاسه شول . دملخانو یوه ډله دبښمېره ملخانو نه جوړه وی چې دورېځې دتوتې په څېر ښکاری اوشوکیلومتره سور اواوږدوالی لری. دېبلکې په ډول ددښتو دملخانو خپل یوزرودوه سوه کیلومتره مربع پراخوالی لری اوله ۵۰ نه تر ۹۰ میلیارده ملخان په هرځپل کې وی.

بل مهم تکی دادی چې ملخان دشکو لاندې هګۍ اچوی اولارواکان یې هلته وده کوی . ښځینه ملخ له لس ترپنځلسو سانتی مترو پوری ځمکه کینی اودپنځه نوی نه تر یوسلواتوپنځوسو پورې هګۍ په هغه کې اچوی . ښځینه ملخان درې ځلې په خپل ټول ژوند کې هګۍ اچوی . دځمکې دتودوخې په پام کې نیولو سره لاروا له لسو نه ترپنځه شپېتوورځو پوری پخېږی اوبیا وروسته ټول یوځای له ځمکې سر راپورته کوی. چې هرمترمربع زر ملخه لری . اوداچې دملخانو یوخیل ډیره ځای نیسی نو له دې کبله یې دهکې اچولو ساحه هم ډیره پراخه وی . اوپه یوه وار دومره ملخان له ځمکې سرراپورته کوی اوپه هواکې خورېږی چې عجیب ښکاری او دا پېښه مشابه له همغې پېښې سره ده چې دقیامت په ورځ انسانان له کبرونو سرراپورته کړی.

دملخانو په هکله دغه څېړنې یواځې دنوې ټکنالوژی په مټ ترسره شوی اودامرېکې دخلایی څېړنو مرکز ناسا هم په دې اړوند ډیرې څېړنې کړې خو قران ۱۴ پیړی مخکې دابلکه یاد ه کړې . آیا داپه خپله دقرآن یوه معجزه نه ده؟

د مېړیانو د اړیکو سیستم

قرآن فرمایی کله چې حضرت سلیمان (ع) له خپل لښکر سره له یوځای نه تېریده مېړیانو یو له بل سره خبرې کولې اوحضرت سلیمان په هغه پوه شو:

کله چې دمېړیانو سېمې ته ورسېدل یو مېړی وویل: ای مېړیانو ټول کورونو ته ولاړشی داسې نه چې سلیمان اولښکریی په ناپوهی سره تاسو ترپښولاندې کړی. (النمل 18).

حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوۡاْ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمۡلِ قَالَتۡ نَمۡلَةٞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمۡلُ ٱدۡخُلُواْ مَسَٰكِنَكُمۡ لَا يَحۡطِمَنَّكُمۡ سُلَيۡمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ

دمېړیو اوسنۍ څېړنې داجوتوی چې دغه ژوی ډیر منظم ټولنیز ژوند لری اویوه ډیره مغلقه دارېکو شبکه لری ، دېبلکې په توګه ملی جغرافیه داسې رپوټ ورکوی: " یو مېړی په خپل غټ سر کې ببلابېل حواس لری چې بصری اوسمعی انګېزې اخلی اودمېړیو ټولې ټولنې ته چې په هغه کې په میلیونونو مېړیان شته هغه لېږدوی. چې داټول ښځینه مېړیان دی ".

دمېړی دماغ نیم میلیون عصبی حجرې لری ، دمېړی سترګې مرکبې دی ، دمېړی ښاخ یا آنتن دیزې ، دګوتو دسر اودلامسې دحس پرځای کارکوی ، دخولې لاندی وتلې برخه خوند حس کوی ، ویښتان هم کله چې ورسره تماس ونیول شی له ځانه غبرګون ښیی.

مېړیان دخپلو اړیکو لپاره بیلابیلې لارې لری دوی خپل غړی تل کاروی : لکه دخوړو موندلو ، دښکارموندلو ، دکورجوړولو اودله ییزو جګړو لپاره . ددوی په دوونه تر دریو ملی مترو پورې جسامت کې پنځه سوه زره عصبی حجرې شته چې دحیرانوونکی دارېکو دسیستم لارښوونه کوی. غبرګون دهغوی په اړیکو کې بېلابېلې ځانګې لری: آلارمونه یا خبرداری ، په کارتوظیفول ، ساتنه ، دلاړو اودمقعد په مېنځ کې راکړه ورکړه ، تولنېز کار ، پېژندنه ، دموقف ټاکل اونور. مېړیان چې دخپلې ټولنې له دغو غبرګونونو سره ځان تنظیموی په خپل مینځ کې دخبرونو په راکړې ورکړی سره ګډ ژوند کوی. دمعلوماتو دراکړې ورکړی لپاره کله هم داسې دقیقې اړیکې کاروی چې انسان یې په خبرو کولو نشی کولای . لکه دټولید و لپاره ، ګډولو لپاره ، پاکولو اودفاع لپاره. دمېړیانو اړیکې دکیماوی موادو له لارې تامینېږی ، دغه نیمه کیمیاوی مواد دفرومون په نامه یادېږی چې دافرازشوو غدو اوداوریدو اوبوی کولو دحس له لارې اخستل کېږی. اودا دمېړیانو دژوند دتنظیم په برخه کې دېر مهم رول لری ، کله چې یو مېړی یو فرومون افراز کړی بل مېړی هغه دپوزې اوخولې له لارې اخلی اودهغه مطابق غبرګون څرګندوی.

دفرومون ډول داچې څه ډول پیغام استوی توپیر لری. دغه راز دفرومون ټېټکوالی دپیغام په مهم والی پورې اړه پیداکوی . له دې نه ښکارې چې مېړی باید دکیمیا دپوهې په اړوند کره معلومات ولری څوچې یو دبل په منظورپوه شی اودادقرآن عظیم الشان بله معجزه ده چې په سل کونه کاله مخکې یې بیان کړې خو ساینس اوس پرې پوه شوی دی.

د خوړو دوران

إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلۡحَبِّ وَٱلنَّوَىٰۖ يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَمُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتِ مِنَ ٱلۡحَيِّۚ

الله دانه اوهسته سوری کوی اوله مړې نه ژوندی اوله ژوندی نه مړی پیداکوی.

ketabton.com - The Digital Library

(الانعام 95).

په دې آیت کې زمونږ پاملرنه دخورو دوران ته راړول کېږی چې دقرآن دنزول په وخت کې خلک پرې نه پوهېدل. کله چې یو ژوند ی جسم مری میکروبونه په چټکۍ سره هغه تجزیه کوی ، بیا دغه مړجسم په عضوی مالیکولونو اوخاورو بدلېږی. دغه لومړنی غذایی مواد لومړی نبات بیا ژوی اوانسانان جوړوی ، که چېرې دغه دوران نه وای دځمکې په سره به ژوند ناممکنه وای.
باکتریا دمنرالونو دجوړولو اودتولو ژوو اړین غذایی موادبرابروی .هغه حیوانات اونباتات چې په ژمی کې کنکل کېږی په تول ژمی کې دباکتریاوو له لاری خپل دخورو توکی برابروی. دژمی په بهیر کې باکتریاوې فضله مواد له حیواناتو اوانسانانو ببلوی اوهغه په منرالونو بدلوی. نوژووی ویده اوکنکل کېږی اوکله چې په پسرلی کې راویښ شی ، ډیرشمیر خوارکی توکی تیارشوی وی . نوځرنګه چې موولیدل مړه جسمونه دژوو دتغذیی لپاره اړین دی. نو داآیت هم بل قرآنی علمی اعجاز ګنل کېږی.

په خوب کې د غوړونو فعالیت

فَضَرَبْنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمْ فِى ٱلْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا

بیا دځو کلونو لپاره مو ددوی غوړونه بند کړل (الکهف 11).

ددې آیت مفهوم دادی چې هرکله دکهف اصحاب ویده شول ددوی غوړونه دالله (ج) له لوری وترل شول څو چې غږ وانه وری . له دې نه چې دلته یواځې داوریدو حس باندې ټینکار شوی له ځانګړی اهمیت ځخه برخمن دی .
نویو څېړنو ښودلې چې دغوړو آخذه دخوب په وخت کې هم فعاله وی له همدې کبله دویښېدو لپاره له زنک لرونکی ګړۍ څخه کاراخلو.
ددوی غوړونه یی بند کړل چې په کلوکلوهم له خوبه اوچت نه شی.

د خوب په وخت کې د خوځښت اهمیت

وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ ۖ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ ٱلْيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِ ۖ

هغوی مو ویښ وګڼل په داسې حال کې چې هغوی تول ویده وواوموږ هغوی پر ښی اړخ اوکښې اړخ اړول رااړول(الکهف 18).

دغه آیت د اصحب کهف په هکله دی چې درې سوه کاله دغره په یوه سوری کې ویده شوی وو. الله (ج) فرمایی چې هغوی یی ښی لوراوکین لورته اړول راړول ، ددې موضوع اهمیت په دې وروستیو کې موندل شوی دی.
څوک چې دډیر وخت لپاره په همدې وضیعت کې پاتې کېږی ډیری روغتیایی ستونزی به یی په برخه شی . لکه دوینی ددوران ناسموالی ، دبستر تپ ، دوینې ټینګېدل ، اونور . کله چې یو څوک په دوامداره توګه په یوه حال پاتې شی هغه برخه رګونه یی چې بستر سره اړیکه لری کېښودل کېږی اوکیدای شی وترل شی ، چې په پایله کې اکسیجن اونور غذایی توکی نسج اوپوستکی ته نه رسېږی اودنسجونو دمړینې لامل ګرځی . لومړی به پوستکی له مېنځه ځی اوهرځورمره چې دوام ومومی دپوستکی لاندې وازدې اوعضلې هم له مېنځه ځی . که چېر ې ددغو ټپونو درملنه ونه شی مکروب نیسی اودیرې خطری رامینځته کوی اوآن چې دمړینې لامل ګرځی .
دهغو لپاره ډیره ښه روغتیایی وقایه دوضیعت بدلون ورکول دی . هغه ناروغان چې خپله خوځښت نه شی کولای باید دمرستندوی شخص له خوایی مرسته وشی اووروسته له هرو ددو ساعتونو له یوه اړخ نه بل اړخ ته واړول شی .

ketabton.com - The Digital Library

په شپه کې د خوځښت کمښت

وَجَعَلَ ٱلَّيۡلَ سَكَنٗا

اوشپه یی دسکون لپاره جوړه کړه(الانعام 96).

د "سکنا" عربی کلمه یعنی استراحت ، دوقفې ،وخت, دشاته تک اوآرامښت په مانا ده . څه ډول چې الله (ج) فرمایی شپه یی دآرام اواستراحت لپاره پیداکړې . په شپه کې د ډمیلاتونین Melatonin هورمون افرازېږی چې دبدن خوځښت دکراریدو ، دستومانی داعصابو دآرامښت اوخوب لامل ګرځی . دخوب په وخت کې دزړه خوځښت اوسا کښل کرارېږی دوینی فشار کمېږی . سهار مهال ددغه هورمون افراز درېږی اودانسان بدن ته وښېدل تنبیه کېږی.

دخوب په وخت کې دبدن عضلې خپلې مړې حجرې ترمیموی داځکه چې دخوب په وخت کې دانرژی مصرف لږ وی ، بدن انرژی ذخیره کوی . دمعافیتی سیستم اودبدن دودې ډیر شمېرهورمونونه هم په شپه کې افرازېږی .

دښځوبی له کبله دمعافیت سیستم کمزوری کېږی اوشخص په آسانی سره ناروغه کېږی . که څوک پرله پسې دوه شپې ویده نه شی ښه تمرکز نه شی کولای اودېږې تیروتنې کوی ، که څوک درې شپې پرله پسې ویده نه شی ښه فکر نه شی کولای اوخیالاتی کېږی.

(Hallucination یعنی داسې څه وینی اواوری چې اصلاًشتون نه لری).

شپه دانسانانو اونورو ژوو لپاره داستراحت وخت وی . الله (ج) داچې شپه دآرامښت لپاره پیداکړې ده اودیر فعالیتونه په دې وخت کې کمېږی نو ځکه دې مسالې ته اشاره کوی. په داسې حال کې چې مور په سترګو ډیر داسې بدلون نه شو لیدلای ، دښلګې په ډول دفوتو سنتېز عملیه په نباتاتو کې چې دلمر په راوتو سره پیلېږی . دشپې له خوا تودوخه کمېږی نباتات خولې نه کوی اواستراحت کوی . که شپه نه شی ډیر نباتات به ومری یعنی داچې شپه دنباتاتولپاره هم داستراحت اودخواک دنوی کولو وخت وی.

دمالیکولونو فعالیت هم دشپې له خوا کمېږی ، دلمر وړانګې دروځې دمالیکولونو اواتومونو دفعالیت لامل ګرځی. په تیاره کې مالیکول اواتوم لږه انرژی لری اودوړانکو په له لاسه ورکولو پیل کوی.

.

په لوړو سیموکې د سینې انقباض

انسانان دژوند لپاره داکسیجن اودهوا فشارته اړتیا لری. له هوانه داکسیجن اخستل اودهغه رسول هوایی کېسوته په سرو کې صورت نیسی . ځومره چې دیوې سیمې لوړوالی ډیر وی دهوا فشار هلته کمېږی ، له همدې کبله ساه ایستل ستونزمن کېږی اوینې ته داکسیجن رسېدل کمېږی. دسړو هوایی کېسې انقباض کوی اوتنګېږی اومور داسې فکر کوو چې سا نه شو اخستلای . که چېرې دبدن دارتیا لپاره دوینې داکسیجن کچه لږه وی بېلابېلې نښې په انسان کې لکه ستومانتیا ، دسردرد ، ګنګستوب ، زړه بدوالی پیداکېږی اوناسم قضاوت له انسان نه سروهی . کله چې یوتاکلی لوړوالی ته ورسېرو په دې صورت کې دسا اخستل ناممکنه کېږی له همدې کبله په ډیرو لوړو ځایو کې داکسیجن کڅوړې اوماسک ته اړتیالرو. دسمندر له سطحې نه پنځو نه تر

وَمَن يُرِدۡ أَن يُضِلَّهُۥ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجٗا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي ٱلسَّمَآءِ

اووه نیم مترو پوری که څوک پورته ولاړشی دساایستلو دستونزو له کبله کیدای شی دکوما حالت پرې راشی. له همدې کبله په الوتکو کې داکسیجن کڅوری وی دغه راز په الوتوکو کې داسې وسیلې شته چې فشار کنټرولوی .کله چې انساجو ته اکسیجن ونه رسېږی دې حالت ته انوکسیا Anoxia وایی. د اکسیجن کموالی له درې زره نه تر څلورنیم زره مترہ لوړوالی نه پیلېږی ، ویل کېږی چې په دې لوړوالی کې انسان شعور له لاسه ورکوی. پوهانو دغه حقیقتونه اوس موندلی چې په لاندې آیت کې روښانه شوی.

هرڅوک چې وغواړی لاروکی یی کړی دهغه سینه تنګوی اونیسی یی داسې لکه چې دآسمان په لوری پورته کېږی(الانعام 125).

-

وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِۖ وَمَا يَعۡقِلُهَآ إِلَّا ٱلۡعَٰلِمُونَ

ketabton.com - The Digital Library

اومورِ دابېلکې ددې لپاره خلکوته وايو خو پرته له پوهانو نورڅوک په هغه کې فکر نه کوی (العنکبوت 43).

د قرآن وړاندوېنې

دقرآن بل اعجاز دهغو پېښو وړاندوينه ده چې کتِ متِ پېښې شوی دی چې ببلکې يی دادی:

د روم بری

دقرآن کريم په دوهم سورت کې دختيز روم بری ددې کتاب يوه وړاندوينه ده.

روم ماته وخوړه په ډيره ټيټه ځمکه کې ، اوهغوی به وروسته له دې ماتې نه له درېو نه تر نهوکلوپه موده کې بريالی شی (الروم 1-4).

دغه آيت په زېږديز ۶۲۰ کال کې نازل شو يعنې وروسته دختيزروم (ننې استانبول يا قسطنطنيه) دعيسويانو له ماتې نه چې دپارسيانو له لورې يی وخوړه. کله چې رومیانو په زېږديز ۶۱۳ کال په انتيوچ کې ماته وخوړه پارسيانو شام, سيليسيا, تارسوس, آرمينه او بيت المقدس ترلاسه کړل. په تيره بيا دبيت المقدس له لاسه ورکول او دصليب له مېنځه تلل رومیانو ته ډير ستونزمن تمام شول. برسېره پردې پارسيانو ، آوارانو ، سلاوانو لمباردانو هم دروم امپراطوری گواښوله ، له وخت نه په گټې آوران دقسطنطنيې ديوالونو ته ورسيدل ، امپراتور هيراکليوس فرمان ورکړ څو چې دکليسا گانو دتولو سرو اوسپينو زرو نه پيسې جوړې کړی چی لښکرته ورکړشی ، له دې نه چې داپيسې کافی نه وی دژېرو پيسې هم جوړې شوی . ډيرو واليانو دهراکليوس پرضد پاڅون وکړ اونږدې وو چې قسطنطنيه سقوط وکړی . عراق, سوريه, مصر, ارمنيه , فلسطين او سليسيا ټول دامپراطوری دله مېنځه وړلو په سوچ کې وو. خو قرآ ن وړاندوېنه وکړه چې له دريو نه ترنهو کلونو پورې به روم بيا بريالی شی. خو دعربو مشرکينو دانه منله چې داوړاندوينه به سمه وی اوحقيقت به شی. په ۶۲۲ز کال کې هيراکليوس دپارس په وړاندې بريالېتوبونه ترلاسه کړل او ارمنيه يی ونيوله د۶۲۷ زېديز کال په وروستيو کې دواړه لښکر ددجلې دسيند په ختيزه برخه کې بغداد ته نږدې په جگړه اخته شول ، داځل هم پارسيانو ماته وخوړه اوخو مياشتی وروسته پارسيانو له رومیانو سره سوله وکړه اوپه زورسره خپل هيواد ته ستانه شول.

په کال ۶۳۰ز کې دپارس دخسروپاچا په ماتې سره اودبيت المقدس په بيانيولو اودصليب په لاسته راوړو سره په پارس باندې دروم برى په حقيقت بدل شواوخه ډول چې قرآن وړاندوينه کړې وه له دريو نه ترنهوکلونوپورى روم په پارس غالب شو.

بل اعجاز لرونکی ټکی په دې آيت کې يو جغرافيايی مثل دی چې دهغه وخت پوهې سره د اټکل ورنه وه . رومیانو دځمکې په ډيره ټيټه برخه کې ماته وخوړه.

"ادنى الارض" په ډيرو تفسيرونو کې نږدې ژبارل شوی په داسې حالی کې چې اصلی مانای يی دځمکې ډيره ټيټه برخه ده . مفسرينو دجگړې دسيمی نږدې والی دعربو دژوندانه له سيمې سره په پام کې نيولی . حقيقت په دې کې دې چې جگړه په بحر ميت کې په کال ۶۱۳ – ۶۱۴ ز کې پېښه شوې . دغه سيمه ۳۳۹ متره دسمندر له سطحې نه ټيټه ده اودځمکې پر سر ډيره ټيټه وچه ده . دبيت المقدس ښار هم دهمدی بحرالميت سره نږدې دی . جگړه دسوريې ، فلسطين او اردن دتقاطع په ځای کی شوې اودځمکې ددې سيمې ډير ټيټ والی يواځې اوس اوس دپرمختللو وسيلو له لارى تثبيت شوی اوهغه وخت يی په قران کې ذکر ددې الهی کلام يوه بله معجزه ده.

ketabton.com - The Digital Library

د فرعون د بدن ساتنه

څه ډول چې پوهېږو دمصر فرعون دخدایی دعوه درلوده ، او حضرت موسی (ع) چې د الله(ج) بنده کې ته یی خلک رابلل ترکواښ اوتیری لاندې ونیو. اودې حال ترهغه وخته دوام وموند چې فرعون ډوبېدوه ته نږدې شوی ؤ. چې په دې وخت کې یی دفعتا" په الله(ج) ایمان راوړ اودخپل خلاصون دعایی وکړه ، خو دده توبه دمړینې په وخت کې قبوله نه شوه الله(ج) ده ته په خطاب کې وویل:

فَٱلۡيَوۡمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنۡ خَلۡفَكَ ءَايَةٗۚ

له نن نه (وروسته له ډوبېدو) ستا بدن دخلکو دعبرت لپاره ساتو (یونس 92).

دغه معلومات چې دفرعون جسد به وساتل شی دې ته اشاره ده چې دده جسد به نه خرابېږی . ددغه ظالم حاکم جسد وروسته له ډوبېدو ساحل ته ورسېد اومصریانو هغه مومیایی کړ دغه جسد اوس هم دقاهرې په موزیم کې دخلکو دعبرت لپاره شته اوساتل کېږی.

د مکې فتحه

لَّقَدۡ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءۡيَا بِٱلۡحَقِّۖ لَتَدۡخُلُنَّ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمۡ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَۖ فَعَلِمَ مَا لَمۡ تَعۡلَمُواْ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتۡحٗا قَرِيبٗا

البته الله(ج) دخپل رسول خوب ریښتیا کړ که الله غوښتې وی مسجدالحرام ته به په امن سره ننوځی په داسې حال کې چې (دحج لپاره) به سرونه وخرییی اویا به یی لند کړی له ډاره پرته. . الله(ج) پوهېږی په هغه څه چې تاسو نه پوهېږی برسېره پردې به ډیره ژر بل بری هم ولری (الفتح 27).

یو شپه حضرت محمد(ص) خوب ولید چې مؤمنان مکې ته ننوځی اودمسجدالحرام په شاوخوا راګرځی . سهار یی خپل دغه خوب مهاجرو ته ووایه. وروسته دغه آیت نازل شو او ډاډ ورکړ شو چې خوب به یی په حقیقت بدل شی . هغه وخت لا مکه نه وه فتح شوې چې وروسته له هغه په لږه موده کې دحدیبیی سوله اودمکې فتح وشوه اومؤمنان مسجدالحرام ته ننوتل . الله (ج) وښوده چې دا دده اراده وه چې رسول دخدای خوب ولید.

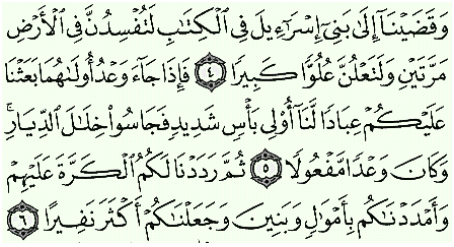
که چېرې ځیر شو دابه ومومو چې په دې آیت کې یوې بلې فتحې ته چې مخکې دمکې له فتح به واقع شی هم اشاره شوې اودا دخیبر فتح ده چې ډیر ژر وروسته دمکې له فتحې وشوه. هغه وخت خیبرکلا دیهودانو په واک کې وه چې ترې آزاده شوه.

حضرت محمد (ص) په زېږدیز ۶۳۰ کال کې مکه فتح کړه اودوه کاله وروسته ټولو کفارو مکه خوشې کړه څه ډول چې الله (ج) فرمایلی وو.

ketabton.com - The Digital Library

مهم ټکی دلته دی چې کله محمد (ص) ددې سوبې زېرې مسلمانانو ته ورکړ ، حالات داسې وو چې هیڅا داباورو نه درلود چې مسلمانان به دومره ژر مکې ته ننوځی اوهغه به فتح کړی اوان ځینې مسلمانان چې مذبذبه ول ددې وړاند وینې په وړاندې یی شک وکړ. خو بیاهم حضرت محمد(ص) هغوی ته کومه پاملرنه ونه کړه اوالهی وحیه یی ټولو ته تبلیغ کړه . الله (ج) خپلې خبرې په عملی توګه تایید کړې اوبری ډیر ژر راغی.

دبنی اسراییلو قوم به ډیر کبرجن شی

وَقَضَيْنَآ إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِى ٱلْأَرْضِ
مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولَىٰهُمَا بَعَثْنَا
عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا۟ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِ ۚ
وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ ٱلْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
وَأَمْدَدْنَٰكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَٰكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾

اوپه کتاب کې موبنی اسراییلوو ته خبرورکړو چې تاسو به دوه ځلې په ځمکه کې فساد ته پاځېږی اوکبر اوسرکښی به کوی . کله چې لومړنی پراو راشی کلک جګړه مار اوځواکمن بنده ګان به تاسو ته راپاځوو څو چې ستاسې کورونه هم ولټوی اوزموږ وعده هرومرو ترسره کیدونکې ده . اوبیا تاسو دهغوی په لور راګرځوو اوپه ډیرو مالونو اواولادونو سره به ستاسو مرسته وکړو اوستاسو شمېر به ډېر کړو. (الاسراء 4-6)

په دې آیتونو کې فرمایی چې بنی اسراییل به دوه ځلې دفساد لامل شی چې هرځل به ډیر متکبره اوسرکښه شی .! والله (ج) به ځواکمنه قوه ددوی پرضد راواستوی . لومړی ځل کله چې یهودانو یحیی (ع) وواژه اوزیار یی وایست چې عیسی (ع) هم ووژنی ډیر کبرجن شول .خو بیا ژر په ۷۰ زیږدیز کال کې رومیانو هغوی له بیت المقدس نه وویستل اووروسته له هغه یهودان په ټوله نړۍ کې تیت اوپرک اوسرګردانه شول .

ددغو آیتونو دنزول په وخت کې یهودان په بېلابېلاو سیمو کې په ډیرې خواری، سره ژوند کاوه له ځانه یی کوم هیواد نه درلود. الله (ج) بنی اسرائیلوته وویل چې یو ځل بیا به خپل ځواک اوتکبر تراسه کړی په هغه وخت کې چا دافکر نه کاوه چې داکار به ترسره شی.

وروسته له څو سوه کلونو په ۱۹۴۸ زېږدیز کال کې یهودان فلسطین ته راوګرځېدل اوداسراییلو دولت یی جوړ کړ . نن اسراییل ډیرپوځی اواقتصادی ځواک لری اوپه ډېر کبر سره یی مسلمانان اوعیسویان ځورولی . دا دبنی اسراییلو دفساد دوهمه دوره ده.

نوهغه وخت کله چې هېڅا هم فکر نه کاوه دبنی اسراییلو قوم په داسې حال کې چې ډیر کبرجن شوی وو اوپه ځمکه کې یی فساد خور کړی وو خدای خوار اوذلیل کړ ، اودادی اوس یی په تیره سلیزه کې بیا ځواک وموند اودځمکی پرسر دفساد دخورلو سرچینه شو.

«خدای پاک قادر دی چی داسراییلو اوسنی کبر اوفساد ته هم داسې قوم راپاځوی څه دول یی چې پخوا راپاځولی وو اودوی به انشاالله بیرته خوار اوذلیل کړی اوځمکه به ددوی له شر څخه پاکه کړی». ژباړن.

ketabton.com - The Digital Library

خلایی څېړنې

دانسانانو له خوا خلایی څېړنو هغه وخت پراختیا وموندله چې دلومړی ځل لپاره روسی پیلوټ یوری ګاګارین دسپوتنیک مصنوعی سپوږمکی له لاری د۱۹۵۷ کال داکتوبر په څلورمه نېټه دځمکې له فضا نه ووت . ورپسې " امریکایی نیل آرمسترانګ لومړی انسان وو چې د۱۹۶۹ز کال دجولای شلمه نېټه یی دسپوږمۍ په کره قدم کېښود. په داسې حال کې چې الله (ج) دغه پرمختګ له وراندی په قرآن کریم کې یادکړی وو.

يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ أَن تَنفُذُواْ مِنۡ أَقۡطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ فَٱنفُذُواْۚ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلۡطَٰنٖ

ای پیریانو اوانسانانو که کولای شی دآسمانونو اوځمکې چاپیریال ته نفوذ وکړی ، نفوذ نه شی کولای مګر په یوه ښکاره صلاحیت سره (الرحمن 33).
دسلطان کلمه چې په ښکاره صلاحیت ژباړل شوی دقوې ، ځواک ، قانون ، تکلوری ، بهروتلو ، استدلال ، ثابتولو ، حاکمیت اوسلطنت په ماناهم دی.
په دقیقی مطالعې سره پردې پوهېږو چې په دې آیت کې دځمکې اوآسمانونو په لور پرمختګ ته اشاره شوې خو په هغه صورت کې چې ښه ځواک به لری. اودغه ځواک همدغه ننی ټکنالوژی ده چې پوهان یی توانولی چې دځمکې په مینځ اوخلاکې نفوذ وکړی.

د سپوږمۍ سفر

وَٱلۡقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٖ

قسم په سپوږمۍ ، کله چې تمامه شی.پراوپه پراو به پورته شی (الانشقاق 18-19).

دسپوږمۍ له یادښت نه وروسته دپراوپه پراو پورته تلو یادونه شوې د "ترکبن" کلمه له مراکبې نه دپورته کیدو ، ګام پورته کولو ، تعقیب ، سورېدو ، یوځای کیدو اوحاکمیت په مانا ده ، ددې ماناو په رنا کې امکان لری چې ددې آیت موخه دسوریدواولېږد واسطه وی.
دخلاوهلو واسطه هم پراو په پراو دځمکې دچاپیریال له پورونو نه تیره شوه او دسپوږمۍ دجاذبې ساحې ته ورسېده. اویا دځو پورونو په وهلو سره سپوږمۍ ته ورسېده.
اوپه سپوږمۍ قسم یادول پردې ټکی ټینکار کوی یعنې چې دا آیتونه کیدای شی دسپوږمۍ پرلورسفر ته اشاره وکړی.

ketabton.com - The Digital Library

پروفیسر آرمسترانګ لومړنی امیریکانی خلاوهونکی چې پرسپوړمی یی پل کښښود وایی: په یقین سره داموضوع دساینس له اړخه ډیره ستونزمنه ده چې بیان شی ، هغه څه چې مور ولیدل له هغه څه نه ډیر اوچت دی چې یو عادی سړی وکولای پرهغه پوه شی اوځه پرې ولیکی.

د لېږد رالېږد عصری وسایل

وَٱلۡخَيۡلَ وَٱلۡبِغَالَ وَٱلۡحَمِيرَ لِتَرۡكَبُوهَا وَزِينَةٗۚ وَيَخۡلُقُ مَا لَا تَعۡلَمُونَ

آس اوکچره اوخر یی تاسوته دتجمل اوسورېدولپاره اونورشیان چې تاسو پرې نه پوهېږی خلق کړی دی. (النحل 8).

دغه آیت جوتوی چې له یادوشوو څارویو برسېره دلېږد رالېږد نوروسایل چې دهغه وخت خلک پرې نه پوهېدل لکه موټر ، الوتکه اونوروته هم اشاره شوې . دغه بل آیت هم کیدای شی مدرنودلېږد رالېږد وسایلو لکه کښتی ته په کې اشاره شوې وی:

وَءَايَةٞ لَّهُمۡ أَنَّا حَمَلۡنَا ذُرِّيَّتَهُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ وَخَلَقۡنَا لَهُم مِّن مِّثۡلِهِۦ مَا يَرۡكَبُونَ

نورې نښې ددوی لپاره دادی چې دانسان نژاد مو په کښتیوکې ولېږداوه اوهم مودهغو غوندې نور دلېږد وسایل پیداکړل (یس 41-42).

ketabton.com - The Digital Library

د الوتکې ټکنالوژی

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا

اوسلیمان ته مو ددې توان ورکړ چې له چټک باد سره چې دده په واکې ده دځمکې لورته حرکت وکړی اوهغه مو مبارک وګرځاوه. (الانبیا 81).

څه دول چې آیت روښانوی الله (ج) سلیمان (ع) ته داتوان ورکړ چې له باد نه په خپل واک کې دلېږد رالېږد دوسیلې په توګه کارواخلی اوپه زیات ګومان له باد څخه دسلیمان (ع) دغه ګټه اخستنه دالوتکې دجوړولو لپاره اشاره ده.

اوباد مو دسلیمان په واک کې ورکړچې دیوې میاشتې سفر په سهارکې اویو یومیاشتنی سفر په مازدیکر کې ووهی (سبا 12).

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ

یو میاشتنی سفر په سهار کې اویو یو میاشتنې سفر مازدیکر مهال دسلمیان (ع) ډیر چټک تک ته اشاره ده ، په همدې توګه دغسې سفرونه نن دالوتکې له لارې چې دباد دقوی پراساس کارکوی په چټکۍ سره ممکن دی (والله اعلم).په ډیره ګومان سره پورتنی آیتونه دانسان له لارې دالوتکې اختراع ته اشاره کوی.

د تصویر لېږد

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ

اوهغه څوک چې په علم اوکتاب باندې پوه ؤ ویې ویل چې زه هغه (دسبادملکې تخت) مخکې له هغه چې ستا سترګې راوګرځی راوړم (النمل 40).

څوک چې پوه ؤ سلیمان (ع) ته یې وویل چې دسبا ملکې تخت ډیر ژر دسترګو په رپ کې راوړم . دغه موضوع کیدای شی دتصویر لېږد ته اشاره وکړی چې پرننیو وسایلو یې کولای شو ترسره کړو. نن هرلیک ، تصویراوفلم کولای شو دانترنت تلویزیون اوفاکس له لارې دځو ثانیو په موده کې ولېږدوو اوددری بعدی تصویر لېږد هم دانترنت له لارې شونی دی.

پوهان په دی اند دی چې په راتلونکې کې به داتومونو ، مالیکولونو اوجسمونو لېږد هم ممکن شی . دا کیداشی داسې وشی چې دجسم ځانګړنې له یو ځای نه بل ځای ته واخستل شی اوبل ځای ته ولېږدول شی اوهلته به بیاوورغول شی . ددغې ټکنالوژی په بری سره به دلېږد لپاره زمان اومکان کومه مانع نه وی اوهرڅه به دځو شېبو په موده کې هرځای ته ولېږدول شی.

په کال ۱۹۹۸ کې اروپایی پوهان اودکالفورنیا دټکنالوژی انستیتوت په دې وتوانېدل چې یو فوتون ولېږدوی . پوهان داتومی جوړښت په مطالعې سره دیو فوتون کاپی جوړه کړه اویو متری واټن ته یې ولېږدوله . دغه راز پنګ کوی لام داسترالیا دپوهنتون غړی وکولای شول چې دلایزر ورانکی ځای ته بدلون ورکړی. اودځو مترو په واټن کې یې تجزیه اوبیایی جوړه کړی. پنګ کوی لام وایی: "تراوسه نه دی توانیدلی چې جسمونه پر اتومونو تجزیه کړی اوبل ځای ته یې ولېږدوی خو دغه کار به په راتلونکې کې شونی شی."

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ

مورِ خپلې نښې په افاق اوانفس کې ددنیا ښکاره کوو څو چې خلکو ته ښکاره شی چې ټول پرحقه دی (فصلت 53).

دغه ټکنالوژی دهغو شیانو یوه برخه ده چې قرآن بیان کړې اودغه ټول دقرآن اعجاز دی.

د بوی لېږد

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تُفَنِّدُونِ

ځکه چې کاروان له (مصرنه) بهرراغی پلاریی یعقوب (ع) وویل: زه دیوسف بوی مومم اوتاسو زما عقل کمزوری ګڼی (یوسف 94).

ketabton.com - The Digital Library

پوهان په دې باوردی چې دتصویر په څېر دبوی لېږد هم لرو ځایو نو ته ممکن دی . دیوسف (ع) پلار وایی چې دیوسف بوی له بل ښارنه ماته رارسېږی ، پوهان وایی لکه دری بعدی تصویر په شان دبوی لېږدول هم امکان لری په همدې خاطر دغه آیت د پرمختللی تکنالوژۍ وړاندوینه کوی.

لکه زموږ نورحواس بوی هم په دماغ کې جوړېږی اوهمدلته یی تشخیص کېږی . دبېلکې په ډول دلیمو دپوستکی مالیکولونه پوزې ته رسېږی اودپوزې آخذه تحریکوی . دغه آخذې معلومات په الکترونیک ډول دماغ ته لېږدوی خو خپله دلیمو مالیکول دماغ ته نه ننوځی .بناپردې پوهان عقیده لری چې دغه ډول الکترونیکی معلومات په مصنوعی ډول هم جوړیدلای شی . یعنی دالکترونیکی پوزې دجوړیدو امکان په نړۍ راتلونکې کې شونی دی.

دمسلکی کسانو پوزې تر لسو زرو ډولونو پورې بویونه احساسوی . مسلکی عطر جوړونکې دیوې کیمیاوی مادې په بویولو سل ډوله جزونه یی پېژندلای شی ، دانسان په پوزه کې دغه ډول خارق العاده جوړښت پوهان دې ته هڅولی دی چې له هغه سره یوه مشابه آله جوړه کړی.

دانسان دپوزې آخذې له پروتینو نه جوړې شوی. الکترونیکه پوزه دکیمیاوی آخذې درولودونکی وی ، هره آخذه یواځې یو ډول بوی اخستلای شی ، نو هرځومره چې ددغې پوزې تشخیصیه قوه ډېره مصنوعی شی ، ډېروآخذوته اړتیا لری اوبیه یی هم کرانېږی. آخذو ته رسیدونکې علامې په الکترونیکی کود بدلېږی اوکمپیوتر ته لېږدول کېږی .

دعصبی تارونو معادل الکترونیک سیستم دپوزې اودماغ ترمنځ وی اوکمپیوتر ددماغ دنده ترسره کوی . کمپیوتر داسې تنظیم شوی چې معلومات اخلی اواخستل شوی کودونه تعبیروی.

الکترونیکه پوزه ددرمل جوړولو ، خوراکی توکو ، عصرونو ، اوکیمیاوی

صنایعو دجوړولو لپاره په کارېږی.

وَأَسَلْنَا لَهُۥ عَيْنَ ٱلْقِطْرِ

له برېښنا نه ګټه

اوددە لپاره مو دویلې شوو مسوچینه جاری کړه (سبا 12).

دالله (ج) یو ستر نعمت دسلیمان (ع) لپاره دویلې شوو مسو چینه وه ، اودا په څو مانا ګانو تعبیریدلای شی . له ویلې شوو مسونه منظور چې روان وی کیدای شی دبرېښنا ټکنالوژی وی ، مس دبرېښنا اوتودوخې ډیر ښه لېږدونکی دی بنا پردې دبریښنایی صنایعو بنسټ جوړوی اودجاری کولو اشاره کیدای شی دبرېښنا په مزو کې دبرېښنا بهیر ته اشاره وی. (والله اعلم).

د ارتیزن څاه

وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ إِذِ ٱسْتَسْقَىٰهُ قَوْمُهُۥٓ أَنِ ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنۢبَجَسَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا

او موسی (ع) ته مووحی وکړه چې په خپله لکړه دېره ووهه بیا دولس چینې تري وبهېدې (الاعراف 160).

دموسی (ع) قوم له ده نه اوبه وغوښتلې اوپه دې توګه دوی ته دڅښاک اوبه تیارې شولې اودا هغه خلک وو چې داوبو له کمښت سره مخامخ ول.

داوبو قحطی اوس هم شته یو میلیارده خلک روغتیایی اوبو ته لاس رسی نه لری. اودوه نیم میلیارده خلک پرته له مناسب تشنابه ژوند تیروی ، داسې اټکل کېږی چې په دوه زره پنځه ویشتم زیږدیز کال کې به پنځه میلیارده خلک داوبو له کمښت سره مخامخ شی. هرکال دولس میلیونه خلک دابو دکمښت له کبله مړه کېږی دهغو له ډلې نه دری میلیونه یی هغه ماشومان دی چې دککړو اوبو دکارونې له کبله خپل ژوند له لاسه ورکوی.

ketabton.com - The Digital Library

دځمکې لاندې اوبه دلویو ذخیرو په توګه ۹۰ په سلوکې داوبو زېرمې جوړوی له دې کبله ډېرې مهمې دی اودنړۍ ددوومیلیاردو انسانانو ارتیاوې پوره کوی . په منځنۍ توګه په امریکا کې پنځوس په سلوکې په ښارونو اوپنځه نوی په سلوکې په کلیو کې دځښاک اوبه دځمکې لاندې سرچینو څخه لاسته راځی ، برسېره پردې ددې اوبو له طبیعی حرارت نه ګټه اخستنه د تودوخې دانرژۍ لګښت راکموی.

کله چې اوبه خاورته جذبېږی داسې ځای ته رسېږی چې نور ښکته نه شی تلای هلته سره ټولېږی اوداوبو زیرمې جوړوی . دغه اوبه د ارتیزین Artesian ځاه له لارې دځمکې سرته رسېږی ، دارتېزن چینې درسوبې ډبرو له لارې چې دځمکې لاندې اوبه زېرمه کوی جوړېږی.

دا حقیقت چې دارتیزن ځاه ګانې له ډبرینو سمیو نه لاسته راځی دقرآن آیت په دې اړوند ورته مطلب بیانوی . کله چې الله (ج) موسی(ع) ته امر وکړ چې خپله لګړه په ډبره ووهه داوبو دلاسته راوړلو دې طریقې ته اشاره ده (و الله اعلم). د اضرب کلمه دوهلو ، پورته کولو اوخلاصولو په ماناده. نو ددې آیت مانا داهم کیدای شی چې اوبه کولای شی دلکړې له لارې دډبرې په اوچتولو سره جاری شوې. اواوبه په فشار سره دباندې راووتې (دانجست کلمه) دانجست دتوییدو ، بهیدو ، جاری کیدو په مانا ده چې دارتېزن ځاه کې هم همدا ډول بهیرسرته رسېږی. کله چې پوره فشاروی اوبه پرته داوبو له پمپه بهیږی.

مهم ټکی دادی چې په اوسنی عصر کې داوبو دکمښت دمخنیوی لپاره دځمکې لاندې اوبو څخه ګټه اخستل کېږی اوګټوره لاره یی همدا دارتیزن ځاه ده یعنی موږ په داسې حال کې چې نه پوهېږو دموسی (ع) په طریقه روان یو.داعراف دسورې ۱۶۰ آیت دارتیزن ځاه ته اشاره لری چې په کال ۱۱۲۶ زېږدیز کې لومړی ځل په فرانسه کې له هغه نه ګټه واخستل شوه.

په ټکنالوژی کې د مېږیانو لښکر

حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوۡاْ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمۡلِ قَالَتۡ نَمۡلَةٞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمۡلُ ٱدۡخُلُواْ مَسَٰكِنَكُمۡ لَا يَحۡطِمَنَّكُمۡ سُلَيۡمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ

څو چې د مېږیو وادی ته ورسېدل ، یو ه مېږی نوروته وویل چې ای مېږیانو ټول خپلو کورونو ته ننوځی داسې نه چې دسلیمان لښکر تاسو په ناپوهی سره ترپښو لاندې کړی. (النمل ۱۸).

دمېږیو وادی دمشخصو مېږیو ځانګړې ځای ته اشاره کوی برسېره پردی دمېږیو پرخبروباندې دسلمیان (ع) پوهیدل په ټکنالوژی کې یوه بله وړاندوینه ده. دنړۍ دټکنالوژی مرکز دسلیکان دوادی Silicon valley په نامه یادېږی . په زړه پوری ده چې دسلیمان (ع) په وخت کې دمېږیو له وادی نه خبرې کېږی ، کیدای شی الله (ج) زموږ پاملرنه په راتلونکې کې دټکنالوژۍ پرمختګ ته راګرځولی وی.

دمېږی اونورو ژوو مادل په مصنوعی روبات Robot کې هم په ډیره کچه کارول کېږی. دمېږی دمادل ښه بېلکه د مصنوعی مېږیودلښکر پروژه ده چې دنړۍ په بېلابېلو هیوادونو کې شته. دامریکې دویرجینیا پوهنتون پوهان په دې هڅه کې دی څو چې دمصنوعی کوچنیوژوو لښکر چې ارزانه اوآسانه وی جوړ کړی ، دغه پروژه چې په رسمی ډول پرمخ بېول کېږی داسې روښانوی: "دغه مصنوعی ژوی په ډلییزه توګه هوډ کوی اوکړنه سرته رسوی.ددغو ژوو برېښنایی اومیخانیکی جوړښت دمېږیو دټولنې دکاردډول له مخې جوړه شوې دغه لښکر دمصنوعی مېږیو Army-Ant Robot په نامه یادېږی".

په لومړی سرکې دغه لښکر دلېږد رالېږد لپاره جوړشوی وو ، هغوی دنده لری څو چې په اتفاق سره یودروند شی له یوه ځای نه بل ځای ته ولېږدوی اووروسته څرګنده شوه چې دنورو دندو لپاره هم کارترې اخستل کیدای شی.دېبلګې په ډول په لاندې کارونو کې کارترې اخستل کیدای شی:

- دهستوی انرژۍ پاکول او له هغه نه دفضله موادو لرې کول.
- ماین اېښودنه
- ماین پاکونه
- دسیارو له سطحې نه څېړنه
- ساتنه یا پهره

ketabton.com - The Digital Library

اسرائیل واګنر په دې هکله داسې وایی: "مصنوعی مېړیان ساده مخلوقات دی چې دیوه کنټرول کوونکی له لارې اوهم مخکې له مخکې دپروګرام ورکولو له لارې نه تنظیمېږی اوورکړشوی دندې سرته رسوی. دریمه لار داده چې دغه مېړیان داسې جوړېږی چې یو له بل سره دهمکاری حس ولری اوپرته له مخکینی پروګرام نه یوله بل سره کاروکړی. په ببلابېلو اړخونو کې په دې اړوند څېړنې دوام لری اودغه مخلوقات ببلابېل کارونه لکه دکورونو ، پاکونه دماین پاکونه او هم نورو سیارو کې څېړنې سرته رسولی شی ".

دېبلکې په ډول مو ولیدل چې دمېړیانو ټولنیز ژوند دننیوډیرو پروژو بنسټ جوړوی . له همدې کبله الله (ج) دمېړیو دوادی موضوع په قرآن کې یاده کړې ده. دمېړیونوم اخستنه کیدای شی دې ته اشاره وی چې انسانان دهغوی ژوندانه ته په پام سره ټکنالوژی جوړه کړی (و الله اعلم).

اتومی انرژی اوانشقاق

إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىِّ

الله (ج) دانه او هسته ببلوی اوژوندی له مړی اومړی له ژوندی نه راباسی. (الانعام ۹۵).

د حب (دانه) ببلول یا سوری کول اود نوی (هسته) کیدای شی داتوم انشقاق ته اشاره وی. دنوی عربی کلمه دهستې مرکز اوداتوم دهستې په ماناده . برسېره پردې دغه موضوع له ژوندی نه دمړی راویستل او دهغه برعکس کیدای شی دې ته اشاره وی چې الله (ج) انرژی له مادې نه اوماده له انرژی نه مینځ ته راوړی. له ژوندی منظور ماده ده او له مړی منظور انرژی ده ځکه دې مادې په مینځ کې اتومونه اواجزاوی یی دی ځکه په خوځښت کې وی اوانرژی خو خپله په خپل مېنځ کې خوځښت نه لری. پوهان انرژی دکارکولو دځواک په مانا پېژنی . ټول مواد له مالیکولونو جوړ دی اومالیکولونه له اتوم نه جوړشوی چې خوځښت یی کولای شو ترالکترونیکی میکروسکوب لاندې ووینو . دشلمې زیدیزې پېړۍ په لومړیو کې البرت اینیشتین نظر ورکړ چې ماده په انرژۍ بدلېدلی شی اووی ویل چې ماده اوانرژی داتوم په سطح یو له بل سره اړېکې لری . نو له مړی نه دژوندی روایستل کیدای شی له مادې نه دانرژی راویستل وی.

اوس پوهان کولای شی چې اتوم اوهسته یی ماته کړی ، دانشتین له فرضیې څخه په الهام اخستلو پوهان وتوانیدل چې هسته شق کړی او له هغه نه ډیره انرژی آزاده کړی . دفالق کلمه دهستې دشق کولوپه مانا ده چی له کبله یی ډیره انرژی لاسته راځی .

دالانعام دسورې د ۹۵ آیت ټاکنه ډیره په پوهې سره شوی اوکیدای شی دا به اتومی چاودونو اودانرژی نه ګټې اخستنې ته اشاره وی. (و الله اعلم).

ketabton.com - The Digital Library

د قرآن تاریخی اعجاز

ketabton.com - The Digital Library

هامان او د مصر اهرام

قرآن د موسی(ع) دژوند په هکله مفصل توضیحات لری ، دفرعون او بنی اسراییلو دښمنیو ته په اشاره سره دمصر په هکله هم معتبر معلومات وړاندې کوی. ددغو معلوماتو ډیری اهمیت په دی وروستیو کې څرګند شوی. دقرآن دحکمت یوه بېلګه په دې کتاب کې دهامان یادښت دی دده نوم شپږ ځلی دفرعون دنېږدې کسانو په توګه یادشوی. دحیرانی ځای دادی چې په تورات کې د موسی(ع) دکیسې په هیڅ ځای کې هم دهامان یادښت نه شو موندلی. یوهامان نومی ډیر وروسته له فرعون نه یعنی دموسی (ع) له زمانې نه یوزروسل کاله وروسته په عهد عتیق کې دبابل دیوه پاچا دمرستیالانو له ډلې نه هم یو څوک دی . خو قرآن له نویو موندنو سره په یوه ژبه له هامان نه دموسی(ع) په عصر کې یادونه کوی. دنامسلمانانو نیوکه پردې ده چې ولې د تورات اوقرآن اوعهد عتیق په مېنځ کې دغه اختلاف شته خو دوه سوه کاله مخکې دهروغلیف دلیکنې په لوستلو سره دغه ادعا ناسمه ثابته شوه ، داځکه چې دهامان نوم په مخکینو کتیبو کې وموندل شو . تر اتلسمې زېږیزې پېړۍ پورې مصری لیک چې له تورو نه بلکې دځېرو له انځورونو جوړشوی ؤ دلوستلو وړ نه ؤ ، دهروغلیف دلیک تصویرونه چې دمهمو تاریخی پېښو ثبتونکی دی په ډبرو باندی کښل شوی . په دویمه اودریمه زیږدیزه پېړۍ کې دعیسویت خپرېدل دپخوانیو عقیدو اودهیروغلیف دلیک دهېرېدو لامل شو. دهیروغلیف دلیک وروستی بېلګې په کال ۳۹۴ زېږیز کې لیکل شوی ، په پایله کې لرغون پېژندونکو ته تر اتلسمې پېړۍ پورې پر تاریخ اولیکل شویو معلوماتوپوهیدل ناشونی وو. په کال ۱۷۹۹ زېږیز کې دروزیتا ستون Rosetta Stone په نامه دیوې ډبرې په موندلو سره دهیروغلیف معما حل شوه .دغه ډبره په ۱۶۹ مخکې له میلاده پورې اړه لری. ددې ډبرې اهمیت په دې کې دی چې په درې ډوله لیک یعنی هیروغلیف ، دموتیک او یونانی باندې اغل شوې. نو دمصردغه پخوانی توری دیونانی تورو په مرسته وپېژندل شول. دهیروغلیف ژباړه دیوه فرانسوی ژیپوه ژان فرانسوا شمپولیون له خوا بشپړه شوه. په دې توګه دتاریخ ، دینونو ، دپخوانیو مصریانو اود ټولنیزژوندانه په هکله ډیر معلومات په لاس راغلل.

لرغون پېژندنکیو دهروغلیف په لوستلو سره دهامان نوم دمصر په پخوانیو کتیبو کې وموند. دغه کتیبه دویانا دهوف په موزیم کې شته چې دفرعون اوهامان ترمېنځ نړدې اړیکې بیانوی . دلغاتو په فرهنګ کې چې «خلک په نوی سلطنت کې» نوم لری هامان دډبرو توکولو(سنګتراشی) دکارکونکو دمشر په توګه یاد شوی. چې دغو څېړنو دقرآن دمخالفینو نظر رد کړ. هامان داسې څوک وو چې په مصر کې یی دموسی (ع) په زمانه کې له فرعون سره یوځای ژوندکاوه اوله فرعون سره نړدې وو اوتعمیراتی کارونو کې دخیل وو.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى فَأَوْقِدْ لِى يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجْعَل لِّى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ

اوفرعون وویل ای زما دقوم مشرانو هیڅوک پرته له ځانه خدای نه کښم ای هامانه اور پرختې بل کړه اوزما لپاره یو لوړبرج جوړ کړه څو چې دموسی له خدایه خبرشم اوزه هغه دروغجن بولم (القصص ۳۸).

په دې آیت کې فرعون له هامان څخه غواړی چې یو لوړ برج جوړ کړی چې تاریخی موندنې د قران له دې وینا سره اړخ لګوی ، او په دې موندنو سره دقرآن د مخالفینو نظر به بشپړه توګه رد شو.

موسی(ع)او د سمندردوه ځایه کول

دمصر پاچایانو ته هغه وخت فرعون ویل کیدل چې خلکو په خپلو عقیدو کې هغوی خدایان کښل. کله چې هغو اوهام پرستیو کې خلک غرق ول ، الله(ج) دخلکو دهدایت اودبنی اسراییلو دخلاصون لپاره موسی(ع) راولېږه. فرعون او دمصر قاضیانو اوټولو خلکو دموسی (ع) نظر رد کړ چې هغوی یی دیوه الله بنده ګې ته رابلل. خو هغوی موسی لیونی ، جادوګر اودروغجن وبالله اوخپل ظلم یی دبنی اسراییلو پرقوم لادیر کړ. د الله (ج) خدایی یی ونه منله او موسی(ع) یی شوم اودمصر دمصیبتونو لامل وګانه ، له همدې کبله یی هوډ وکړ چې هغه یا ووژنی یا یی له مصرڅخه دباندی وباسی.

څه ډول چې قرآن فرمایی دبنی اسراییلو قوم تښتی اودفرعون لښکر یی تعقیبوی اونړدې وو چې له سیند سره ونیول شی. .

فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

ketabton.com - The Digital Library

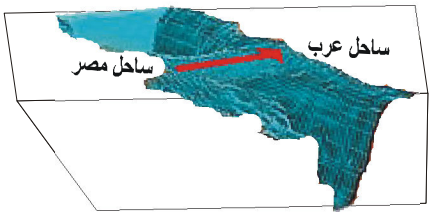
فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱضْرِب
بِّعَصَاكَ ٱلْبَحْرَ ۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَٱلطَّوْدِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ ٱلْـَٔاخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْـَٔاخَرِينَ ﴿٦٦﴾

اوهغوی یی دختیزلوری ته تعقیب کړل . بیا دموسی دوستان ودار شول او وی ویل اوس به
هلاک شو . موسی وویل هیڅکله هم نه بلکې زموږ رب به موږ ته لارښوونه وکړی .بیا مو موسی ته وحی ولېږله چې خپله لکړه په سیند ووهه سیند دوه ځایه شو اواوبه یی دوو خواووته لکه سترغر پورته شوې . اونور مو هم دهغه لورته راوستل نوموسی اوملګروته مو خلاصون ورکړاونورچې دوی یی تعقیبول تول مو غرق کړل (الشعرا 60-66).

په دې اړه دفرعون دزمانې له کتیبې نه لاندې معلومات لاسته راغلی : دامنا مونی دمانی دسپینې کوټې دساتنې دکتابونو دمشر له خوا میرزانپترهورته :
" کله چې دغه لیک تاته ورسېد اوتکی په تکی دې هغه ولوست ، ستا په زړه به زورو درد راشی ، لکه یوه پاڼه چې دتوپان په لاس کې وی ځکه چې په سیند کې به ددوبیدو له ناوړه پېښې خبر شی. پېښې داسې وواهه چې دتېښتې توان یی نه درلود . فکر وکړه چې دالاهې له مېنځه تلل ، دقومونو له مېنځه تلل ، اودختیز اولویدیز دپاچا له مېنځه تلل . خوب په اوبو کې له یو ستر شی نه یو وروکې اوناچاره کس جوړکړ کوم خبر به له دې معلوماتو سره چې تاته دروړسېدل برابروی ".
د الله (ج) دا معجزه چې بنی اسراییل یی سم سلامت له سره سمندرګی څخه تیر کړل تر دیرو څېړنو لاندې راغلې . لرغون پېژندونکی نه یواځی له مصر نه دسره سمندرګی لورته دښی اسراییلو دتېښتې تګلوری بلکې دهغوی دیو ځای کیدو ځای یی هم دفرعون له لښکر سره موندلی چې غرونو راچاپېر کړی . دغه غر دجبل موسی په نامه یادېږی اودسینا په تاپووزمه کې دسره سمندرګی په ساحل کې واقع دی.
پوهانوله دېرو څېړنو وروسته دسره سمندرګی داوبو ددوه ځایه کیدو په هکله عجیب معلومات لاسته راوړل . دخېړنو پایلې هغه دول وې څه دول چې قرآن عظیم الشأن بیان کړی دی.
دوو روسی ریاضی پوهانو نوم ولزنګر او الکسی اندروسوف ثابته کړه چې موسی (ع) په رېښتیا هم وکولای شول چې سمندر دوځایه کړی . نورو پوهانو ددې احتمال په خلاف فکر کاوه خو دغه دوه ریاضی پوهانو هغه شرایط چې ددغې معجزی لپاره یی شرایط مساعد کړی مطالعه کړل اودا بیا دمعجزی دثابتېدو لامل شول.
دروسیی د ساینس اکادمی دخېړونی له نظره په سره سمندرګی کې داسې داوبو مخنیونکې یوه غونډی شته چې چې داوبو له سطحې سره نږدی ده. په دې ځای کې پوهانو دباد لوری اوچتکتیا چې وکولای شی دغه اوبه نیونکی دجذراومد له اغېزې وچ کړی محاسبه کړ ، په پایله کې ځرګنده شوه داسې یو باد چې په ثانیه کې دیرش مترو چټکتیا ولری دغه داوبو غونډی وچولای شی . نوم ولزنګر چې دروسېی دساینس اکادمی دسمندری څېړنو په دیپارتمنت کې یی کارکاوه داسې وویل: "که چېرې سبایی باد توله شپه د ۳۰ مترو په ثانیه کې په چټکوالی په سمندرګی وچلېږی اوبه له اوبه نیونکی نه لرې کېږی اوهغه وچوی. اودښی اسراییلو لپاره چې په دېر کمان شپږلکه تنه به وو ځلورساعته یی ونیول څو چې ددو ساحلونو په مېنځ کې دسمندرګی اووه کیلومتره واټن ووهی ، اووروسته له نیم ساعت نه اوبه بیا بهېږی". ولزنګر او دده ملګری اندروسوف دغه مسأله دنیوتن دقانون له لا رې مطالعه کړه اوبیا یی داسې وویل: " زه ډاډه یم چې الله (ج) دځمکې کره دفزیک دقانون له لارې اداره کوی".
باید پام ووی چې ددادول طبیعی پېښې اټکل هروخت کېدای شی. که الله (ج) وغواړی هروخت چې دباد مناسب ځای ، مناسب وخت اومناسبه چټکتیا سره راټوله شی دغه معجزه تکراریدلای شی. دموضوع اهمیت په دې کې دی چې معجزه هغه وخت پېښه شوې چې موسی (ع) اوملګری یی له سمندرګی نه تیرشول. اوبه هغه وخت ببرته یوله بل سره یوځای شوې کله چې فرعون اولښکر یی دسمندر په مېنځ کې دغه ځای ته رسېدلی وو. اودا دعاقلانو اومؤمنانو لپاره ستر عبرت دی. برسېره پردې په داسې ستونزمن حالت کې د الله (ج) پرحکم باندې د موسی (ع) باور دمعنوی ارزښتونو یوه ښه بېلګه شمیرل کیدای شی.

قَالَ كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ

وې ویل هیڅکله نه ، رب له موږ سره دی اوموږ ته لارښوونه کوی(الشعرا ۶۲).

ketabton.com - The Digital Library

ketabton.com - The Digital Library

هغه ستونزې چې فرعون اود ده ملګری ورسره مخامخ شول

دمصرخلک اوفرعون داسې په اوهامو اودځوخدایانو په عبادت کې غرق ول چې دموسی (ع) حکمت اومعجزو ونه شو کولای ددوی زړونه نرم کړی اوله خرافاتو نه یی لری کړی.

اووی ویل که که داسې آیتونه دې راوړی وی چې موږ جادوکړی ، موږ به هیڅکله هم ایمان رانوړو (الاعراف ۱۳۲).

نظرپه دومره کبر سره الله (ج) دیر مصائب دوی ته راولېږل خوچې دوی تنبیه شی اوکواکې اصلاح وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ به شی . لومړنی ددغو مصایبو وچکالی وه چې دقحطی لامل شوه

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

اوفرعونیان مو په وچکالی اوقحطی اخته کړل خو کواکې پاملرنه وکړی(الاعراف ۱۳۰).

دمصر کرنه چې دنیل په سیند پورې تړاو لری ډیره اغبزمنه شوه ، په داسې حال کې چې چې فرعون اودوستان یی دالله(ج) اوپیغمبر په ردولو سره اغبزمن شول ، خوبیایی هم دغه حالت دموسی(ع) له بد شاګوم نه وکاڼه بیا الله (ج) په نوروآزموېښتنو کې واچول.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ

بیا مو توپان او ملخان او سپرۍ اوچونکښې اووینه چې یو له بله ببلې نښې وې پرهغوی را ولېږل بیا هم هغوی کبر وکړ اوګناه کوونکی قوم ؤ(الاعراف ۱۳۳).

ددغو ټولوطبیعی پېښو تفصیل چې په قرآن کې یادشوی دېپیروس په کتیبو کې راغلی . موږ له دغو پېښو دقرآن له لارې خبر شوی یو. خو دغه معلومات په نولسمه زېږدیزه پیړۍ کې دمصر دتاریخ په موندلو سره نورو پوهانو څرګند کړی. کله چې په ۱۹۰۹کال دایپور پیپروسونه وموندل شول دهالند دلایدن موزیم ته واستول شول ، ګاردینیر یو مصر پېژندونکی دغه لېکنې وژباړلې.
په پیپروس کې دقحطی ، وچکالی ، اوله مصرنه دمریانو دټبښتې پېښې یادې شوی. برسېره پردې دېپیروسونو لیکوال چې یو مصری (Ipuwer) حکیم دی په خپله یی دغه پېښې په سترګو لیدلی اوداسې لیکی:
"طاعون په ځمکه خور شو ، ټول ځایونه وینې ونیول ، سیند وینه دی . الحق هغه چې پرون لیدل شوی له مېنځه تللی . ځمکه داسې ستومانه ده لکه لو چې پرې شوی وی ، کوز مصر ژاړی ... په ټوله مانۍ کې د راتلو څه نشته په هغه پوری غنم ، وربشې ، مولخ اوکبان تړاولری په ریښتیا سره غلې هرچېرې له مېنځه تللی. ټوله ځمکه ډاروونکونارو اولالهاندی نیولې ،... نه له مانۍ نه دورځې څوک وتلی او نه هم چا دخپل ملکری مخ لیدلی ... ښارونه دجزر اومد له لاسه له مېنځه تللې ... پورتنی مصر وران شو...هرلورته وینې ... طاعون په ټول هیواد کې ... هېڅوک دبایبلوس شمال لورته کښتۍ نه لېږی ... خپلو دصبر ونو او موم کړای شووسره څه وکړو؟...طلا نشته . انسانان له انسانیت نه بېزاره دی ، او یو غږ اوبو ته تړی دی. هغه زموږ اوبه دی . نو موږ څه وکړو.هرڅه وران شول . هرڅه وران شول . ښارونه وران شول ، پورتنی مصر وچ شوی . په شبېه کې اوسېدل بل مخ شول ".
ددغولرغونو یادښتونو پربنسټ هغه ناوړه پېښې چې مصر پرې واووښت هغه څه دی چې قرآن یادکړی.
د پیپروس په کتیبو کې موسی(ع) دیوه جادوګر په توګه معرفی شوی. (دغه کتیبې دانګلستان په موزیم کې ساتل کېږی) خو فرعونیان په خپلو ټولو هڅو سره چې ویی کړی پر موسی (ع) اوبنی اسرایېلو بریالی نشول.
دجادوګر تورپه پرموسی (ع) د الاعراف دسورې په ۱۰۹ آیت کې یاد شوی:

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ

دفرعون دقام لویانو وویل چې دایو پوه جادوګر دی .

ketabton.com - The Digital Library

په قرآن کې د فرعون کلمه

په عتیق عهد کې سپېځلی کتاب (انجیل) دمصر پاچایان د ابراهیم (ع) او یوسف (ع)، په وخت کې دفرعون په نامه یادول. په واقیعت کې دفرعون کلمه ددې دووپیغمبرانو له وخته کارول شوې ده. قرآن کریم د یوسف (ع) په وخت کې دملک کلمه کارولې.

ملک وویل هغه ماته راولی. (یوسف ۵۰).

وَقَالَ ٱلْمَلِكُ ٱئْتُونِى

دمصر پاچا دموسی (ع) په وخت کې دفرعون په نامه یادشوی ، دکلمو دغه توپیر چې په قرآن کې شته په عتیق عهد کې په نظر نه راځی . په انجیل کې دفرعون کلمه دمصر ټولو پاچایانوته کارول شوې. په داسې حال کې چې قرآن کلمې ډیرې سمې کارولی دی .

دفرعون لقب دمصرپاچایانو ته کاریده دغه لقب مخکې له میلاده په خوارلسمه پیړۍ کې د څلورم اینهوتپ په واکداری کې کاریده. په داسې حال کې چې یوسف (ع) حد اقل دوه سوه کاله مخکې له دغې واکمنۍ نه ژوند کاوه.

دبریتانیا دایرة المعارف لیکی چې فرعون دنوې واکمنی لپاره یو درووند لقب وو چې داتلسمولړیو پاچایانو (۱۲۹۲ – ۱۵۳۹مخکې له میلاده) اوددوه ویشتمې لړۍ پاچایانو له (۷۳۰ – ۹۴۰ مخکې له میلاده) کاریده اودپاچا دکلمې ځای ناستی شو. دامریکا علمی دایرة المعارف هم ددغې کلمې کارونه په همدغه پراو کې سمه کښی.

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ

دغه راز ستا لپاره دپخوانیو خبرونو نکل کوو (طه ۹۹).

څه ډول چې وینو دفرعون کلمه دمصر دتاریخ په یوه ټاکلی پراوکې دود وه. اوداچې قرآن دمصردپاچایانو لقبونه په بهلابېلو تاریخی پراوونو کې تشخیص کړی ددغه کتاب له عظمت اوبل اعجاز نه پرده پورته کوی.

د نوح(ع) توپان

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ

اونوح مو دخپل قام لپاره ولېږه چې پنځوس کم زرکاله ددوی په مېنځ کې ژ اوهغوی توپان ونیول ځکه چې ظالمان ول (العنکبوت ۱۴).

نوح (ع) دخپل قام دلارښوونې لپاره ولېږل شو. خو دده قام له ده نه لرې والی وکړاوپه خپل شرک باندې ثابت پاتې شول . نوح (ع) په ډیر متانت سره خلک دیوه خدای بنده کې ته راوبلل اوهغوی یې دخدای له نیولو ودارکړل. خوبیاهم خلک له ده نه ببزاره شول. الله (ج) نوح (ع) ته وویل چې دالله (ج) منکران به ډوب کړی اومؤمنان چې دحق دین یې قبول کړی هغوی ته به خلاصون ورکړی اوبه یې ساتی.

وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ

اوهغه کسان چې زمور آیتونه یې دروغ وګڼل ډوب موکړل(الاعراف ۶۴).

اوکله چې دسزا ورکولو وخت راورسېد دځمکې اوبه له سختو بارانونو سره یو ځای شوې اودسېلاولامل شوې ، مخکې له دسېلاو راتلو الله (ج) نوح (ع) ته وویل:

ketabton.com - The Digital Library

فَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ أَنِ ٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ فَٱسْلُكْ فِيهَا مِن
كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ
مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۖ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ

نو وحيه موورته کړه چې زموږ ترنظرلاندې ببړۍ جوړه کړه اوکله چې زموږ فرمان ورسېد او اوبه دځمکې له سوريو راووتلې په هغه (کښتۍ)کې له ځان سره له هرډول نه يوه جوړه اوخپل اهل واخله ،پرته له هغو کسانو چې مخکې دهغو په هکله درته ويل شوی دی اود ظالمانو له شفاعت نه ماته خبرې مه کوه چې هغوی ټول ډوبېږی. (المؤمنون 27).

پرته له هغو چې له نوح (ع) سره په ببړۍ کې ول نورټول ډوب شول ان دنوح (ع) زوی هم غرق شو چې دده اطاعت يی نه ؤ کړی اوغره ته تښتېدلی ؤ .
اوويل شول چې ای ځمکې اوبه لاندې يوسه اوای آسمانه باران بس کړه اواوبه وچې شوې اوامر پايلې ته ونه رسېد اوببړۍ دجودی غره دپاسه ځای ونيو(هود ۴۴).

وَقِيلَ يَٰٓأَرْضُ ٱبْلَعِى مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقْلِعِى وَغِيضَ ٱلْمَآءُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَٱسْتَوَتْ عَلَى ٱلْجُودِىِّ ۖ

ياد شوی معلومات په قرآن کې چې دالله(ج) لاس نه خورلی کلام دی له تورات اونورو سرچينو نه معتبره دی ، تورات چې تحريف شوی دی وايی چې توپان په ټوله نړۍ کې پېښ شوی ؤ ، خو قرآنی آيتونه بيا داپه ډاګه کوی چې دنوح توپان په يوه ځای کې پېښ شوی اويواځې هغه قام چې نوح (ع) يی نه ؤ منلی هغه يی له مېنځه وړی. په قرآن کې هېڅ داسې نښه نشته چې له هغه نه په

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ إِنِّى لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

ټوله نړۍ کې دتوپان پېښېدل جوت شی .

اومور نوح دده دقام دلارښوونې لپاره ولېږه اويی ويل چې زه ستاسو لپاره ښکاره ډاروونکی يم(هود ۲۵).

وَيَٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِىٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثْلُ مَآ أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ

(شعيب وويل) ای زما قامه ستا سو ضد له ما سره ددې لامل نه شی چې تاسو ته هم مصيبت ورسېږی کوم چې دنوح قام ته رسېدلی ؤ(هود ۸۹).

خه ډول چې وينو قرآن وايی چې يواځې د نوح (ع) قام له مېنځه تللی نه دځمکې په سره دهغه وخت ټول خلک .
په هغه ځای کې چې اټکل کېږی دنوح (ع) قام اوسېده ، لرغون پېژندنې داجوته کړې چې يو ځواکمن توپان د عراق دخاورې دډوبېدو لامل کړځېدلی اوتوپان په ټوله نړۍ کې نه دی پېښ شوی.
"کله چې اوبه لږې شوې ببړۍ دجودی پروچه کښناسته ". دجودی کلمه ديوه غره له نامه نه اخستل شوې چې جودی نومېده په داسې حال کې چې جودی په عربی کې دلوړې سطحې يا غونډۍ په مانا ده. نو د توپان اوبه دځمکې ټيټې برخې لاندې کړې اوتريوه ټاکلې کچې لوړې شوی . يعنې دځمکې دسر ټوله وچه اوټول غرونه يی نه وو نيولی.

د نوح(ع) د توپان لرغونې نښې

کله چې طبيعی پېښې ، جګړه اوټولېز مهاجرتونه ديوه مدنيت دله مېنځه تلو لامل کړځېدلی وی ، دهغه مدنيت نښې نښانې ساتل کېږی .ځکه دخلکو کورونه اواسباب يی ژر تر خاورولاندې خښېږی . اوپه هغه صورت کې چې په هغو لاس ونه لګېږی دډيرو مودو لپاره خوندی ساتل کېږی اودغه آثار دلرغون پېژندنې لپاره ښې نښانې وی.

ketabton.com - The Digital Library

په اوسني عصر کې تاریخ پوهانو اولرغون پېژندونکو د نوح د توپان په هکله کره اوبشپړ مدرکونه موندلی . اټکل کېږی چې دغه توپان به درې زره کاله مخکې له میلاده دسیمې ټول مدنیت له مېنځه وړی وی. چې د دغه مدنیت آثار زرګونه کاله ترخاورو لاندې پاتې وو.

د دجلې اوفرات ترمېنځ دښتو کې ددغه توپان دځپرنې لپاره ډیر کارشوی. کیندنې ددغه توپان آثار د عراق په څلورو ښارونو کې ښیی : د ار ښار ، د ارچ ښار ، د کیش اوشورپاک ښارونه. کیندنې جوتوی چې دغه ښارونه درې زره کاله مخکې له میلاده توپان له مېنځه وړی.

د ار د ښار د مدنیت تاریخ چې د تل المقیار په نامه یادېږی اووه زره کاله مخکې له میلاده اټکل کېږی . اودا د بشر د مدنیت له پخوانیو ځایونو څخه دی اونور ډیر مدنیتونه هلته رامېنځته شوی اوله مېنځه تللي .

لرغون پوهانو دخاورو دځپرنې نه پوه شوی چې دلته داسې یو مدنیت وو چې دیوه ستر توپان له کبله له مېنځه تللی اوپرځای یی بیا په پراویز ډول بل مدنیت رامېنځته شوی. لیونارد وولی د انګلستان د موزیم اود پنسلوانیا دپوهنتون دکیندنولارښوونه دبغداد اودفارس دخلیج ددښتو په مېنځ کې په غاړه درلوده ، آلمانی لرغون پېژندونکی ورنرکلر دوولی دځپرنو په هکله لیکی:

"د وولی ځپرنې دسومریانو له معبد نه لری دیوه غونډی لاندې داسې کبرونه ومونډل چې دکبرونو تردېرینو تختو لاندې واقعی خزانې وې لکه ، ګران بیه پیالې ،ښکلی جکونه ، صراحیانې ، دژیړو میزونه ، دمرواریدو تختې لاجورد او سپین زر چې ترځمکې لاندې خښ شوی وو اودسازآلې په دیوالونو کې ځوړندې وی.

وروسته له ځوورځو دوولی کارکونکو غږ وکړچې مور دځمکې پرسطح یو ، وولی هلته کوزشو ترڅو هغې سطحې ته ورشی اوځان ډاډه کړی ،وولی فکر وکړ اوپه پای کې ... دادی: دځمکې سطح کې دسیند شکه وه ، هغوی هود وکړ چې کیندنو ته دوام ورکړی اوځا نوره هم وکینی . بیل یی واهه ، درې فټه ،شپږفټه ، لاهم خاوره اوپه پای له لسوفټولاندې خاوره پای ته ورسېده اوله هغو لاندې یی دانسان داوسېدو ځای وموند...."

د ار دښار په غونډی کې ددومره خاورې اوشکویواځینی لامل ډیرې اوبه کیدلای شی چې ددوو مسکونی پورونو په مېنځ کې حایل شوی. میکروسکوپیکو څېړنو ښوولې چې دغونډی لاندې دغه دخټو پورونه دسېلاو له لارې جور شوی اودومره ستر اوپراخ دی چې دسومریانو مدنیت یی له مېنځه وړی . دکلمکش حماسې اودنوح د داستان نښې دواړه دعراق دصحرا په کیندنو کې وموندل شوی .

مکس مالوان د لیونارد وولی خبره تاییدوی چې دادډول یو رسوبی پور یواځې د ستر اونابېره سېلاو له امله جوړیدلای شی. دغه راز وولی ددغې سیمې په کیندنو کې د ار ښارپاتې شونې دالعبید له ښاره چې اوسېدونکویی رنګین کلالی لوښی کارول تشریح کړی دی.

دغه حقیقتونه داجوتوی چې د ار ښار داسې یو ځای ؤ چې دسېلاو له امله بشپړ وران شوی . آلمانی لرغون پېژندونکی ورنر کلر هم ددغو کیندنو اهمیت بیان کړی . دی وایی چې دلرغون پېژندونکوځپرنې ښیې چې دعراق په دغه سیمه کې یو ستر سیلاو پیښ شوی دی.

دعراق بل ښار چې دسېلاو له کبله له مېنځه تللی دسومریانو دکیش سیمه ده ، چې اوس دطال الاحمر په نامه یادېږی . دسومریانو پخوانی لیکنې دغه ځای وروسته له توپانه دباچاهی ځای ثبت کړی دی. د شورو پاک ښار چې دعراق په سویل یا بین النهرین کې موقیعت لری اونن دطال الفرح په نامه یادېږی ، هم دیوه پخوانی سېلاونښې لری. دلرغون پېژندنې ځپرنې چې په کال ۱۹۲۰ – ۱۹۳۰ز کې د پنسلوانیا پوهنتون داریک شمید له خواسرته رسېدلی دغه کیندنې دخلکو داوسیدودرې پورونه وښودل چې دماقبل تاریخ په وروستیو پړاوونو کې د پاچایانو تر دریمې لړۍ پورې (۲۱۱۳ نه تر ۲۰۰۴ مخکې له میلاده) وې. ډیرروښانه موندنې دکوردجوړښت دادارې اسنادو په مخروطی لوحوباندې لیکل شوې کلمې وې چې دډیر پرمختللی مدنیت ښکارندویی کوی چې څه ناڅه درې زره کاله مخکې له میلاده لرغون توب لری.

کله چې ددغو پوهانو نظرې مطالعه شی روښانه کېږی چې یو ځواکمن توپان د ۲۹۰۰ نه تر ۳۰۰۰ مخکې له میلاده لګیدلی دی. دشمېرنو پربنسټ کله چې مالوان له څلورونه ترپنځو مترو شمید نومی ځای ورسېد نوهلته یی دیوې ژېړې ختې چې شکو اوخاورو پورې رسېدله دیوه سېلاو نښه وموندە . دغه پور دغونډې سطحې ته نږدې اوچارچاپېره لیدل کېږی چې دشمید دنظر مطابق دسمدت دپاچاهی دورته رسېږی . بل ځای چې دسېلاو له لارې اغېزمن شوی د ارک ښاردی چې دشورباک جنوب کې موقیعت لری . نن دغه ښار دطال الور په نامه پېژندل کېږی . لکه دنورو ښارونو په شان دلته هم ۲۹۰۰ نه تر ۳۰۰۰ کاله مخکې پورې دسېلاو نښې موندل شوی.

ددجلې اوفرات سیندونه عراق له یوه سرنه تربل سره پوری ویشی . داسې په نظرراځی چې دتوپان په وخت کې دغه دواړه سیندونه ډک شوی اوبه تړې زیاتې شوې چې له بارانونو سره یو ځای یی ستر سېلاو جوړکړی .

فَفَتَحْنَآ أَبْوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ وَفَجَّرْنَا ٱلْأَرْضَ عُيُونًا فَٱلْتَقَى ٱلْمَآءُ عَلَىٰٓ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ

دآسمان ورونه مو په چټکو بهیدونکو اوبوپرانستل اوپه ځمکه کې مو داوبو چینې روانې کړې څو په هغه امر چې تاکلی مو وو دواړه اوبه سره یو یوځای شوې (القمر 11-12).

ketabton.com - The Digital Library

کله چې دلرغون پېژندنې نښې وارزول شی ځرګندېږی چې ټول بین النهرین دسېلاو اوبونیولی ؤ . د ار ، ارک ، شورپاک اوکښ ښارونودسېلاو پاتې شوني لاهم په ځان کې ساتلی چې ټول په یوه تکلوری کې قرار لر ی . دبین النهرین ځمکو له اوس نه درې زره کاله مخکې له میلاده دیر توپیر درلود . دفرات دسیند داوسنی ځای په ختیز کې ؤ اود ار ، ارک ، شورپاک اوکیش ښارونو له تکلوری تېریده نو ښکاره ده چې دفرات دسیند سېلاو په خپلو ساحلونو کې ښارونه له مېنځه وړی.

الله (ج) د نوح (ع) توپان اودهغه پاتې شوني دځمکې په سر زمور دعبرت لپاره پرایښی . دپیغمبرانو اوکتابونو له لارې یی ټولنو ته لارښوونه کړې . خو هرځلې دالله (ج) ویناوې خلکو تحریف کړی . خلکو نورې موضوع ګانې له خپل فرهنګ ، عقیدو اودودونو اخستی اوپه هغه کې یی نغاړلی اودنوح (ع) داستان یی مغشوش کړی. پاک قرآن له دې نه چې دالله(ج) کلام دی اوده یی په خپله دساتنې ژمنه کړې نو له همدې کبله دلرغون پېژندنې په هکله دیر دقیق معلومات وراندې کوی.

د ارم ښار

دنړۍ نومیالیو ورځپاڼو په کال ۱۹۹۰ کې اعلان وکړ چې دعربو ورک شوی ښار ومومدل شو. مهم ټکی دادی چې دغه ښار په قرآن کې یاد شوی دی. دیر خلک په دې باور وو چې داسې ښار یواځې یو نکل دی اوهېڅکله به هم ونه مومدل شی ددې ښارپه مومدلو سره خلکو هم ونشوکړای چې دخپلې حیرانی مخنیوی وکړی.

نیکولای کلپ دمستندوفلمونو یو جوړونکی او یو وتلی لرغون پېژندونکی همدغه ښار چې په قرآن کې یادشوی ومومد. دعربو دتاریخ دښېرنو په بهیر کې ده یو په زړه پورې کتاب ومومد ، دغه کتاب دانګلیسی توماس برتمن له خوا په کال ۱۹۳۲ زېږدیز کې د Arabia Flix تر سرلیک لاندې لیکل شوی ؤ. Arabia Flix عرب فلیکس دعربو دټاپوسویل ته رومی مقرری وه چې نن دیمن اودعمان یوه برخه ده . یونانیانو دغه ځای عرب یودیمون اوعربی پوهانو په منځنیو پېړیو کې هغه دالیمن السعید په نامه یاداوه ، چې دواړه دغه کلمې دیمن خوښ مانا ورکوی ځکه چې ددې سیمو خلک دهند اوعربستان ترمنځ دګرانبیو مصالو په سوداګری بوخت ول. دغو خلکو کندر چې یو ډول عطر دی له ونو نه لاسته راوړل اوبیا به یی خرڅول.

توماس ددغو سیمو دمیشتو قبیلوپه هکله ډیر په تفصیل سره لیکلی ، دی وایی چې دپخوانیو ښارونو لرغونی آثار یی مومدلی . دغه ښار دصحرامیشتو عربو له خوا د اوبو په نامه یادېده. په یوه سفر کې دغو صحرامیشتو هغه لاره چې دعربو یوه وران پخوانی ښارته تله وروښووله . توماس مخکې له دې چې داوبو په هکله خپلې څېړنې بشپړې کړی مړ شو.

نیکولاس کلپ ډاډه ؤ چې یاد شوی ښار د توماس په کتاب کې حقیقت لری ، اوډیر ژر یی دتوماس مطالعې تعقیب کړې . ده داوبو دښار دثبوت لپاره له دوو طریقو نه کارواخست ،لومړی یی دصحرامیشتو خلکو نښې ناسا یا دامریکې دهوایی څېړنو ادارې ته ورکړې څوچې دمصنوعی سپوږمکی له لارې یی ځای ومومی اوپه ډیر ټینګار سره یی مسولین دې ته وهڅول چې له سیمې نه عکسونه واخلی. برسېره پردې پخوانی قلمی لیکنې اونخشې چې دامریکې دکالیفورنیا دهوتنګټون په کتابون کې وې مطالعه کړې. اوډیر ژر یی یوه نخشه ومومدله چې دده دمطالعې لاندې ځای هم په کې ومومدل شو. دغه نخشه یونانی مصری جغرافیه پوه پټولمی په دوه سووم زېږدیزکال کې جوړه کړې وه چې په همدې تکلوری کې یی دیوه زاړه ښار موقیعت څرګنداوه.

دده څېړنو د هغوعکسونو له لارې چې له مصنوعی سپوږمکی نه اخستل شوی وو مرسته ترلاسه کړه . په دې عکسونوکې دکاروانونو تکلوری چې په سترګو دپېژندلو نه دی دکلپ پام ځان ته راوګرځاوه . داتکلوری له پاسه په آسانۍ سره لیدل کیدای شی کله چې دغه عکسونه ددوهمې میلادی پېړۍ له نخشې سره پرتله شوې کلپ ومومدله چې دغه تکلوری په یوه سترځای کې یوله بل سره نښلی چې پخوا یو ښار ؤ.

په پای کې دتوماس ، کلپ اوناسا دمطالعې له برکته دغه لرغونی ښار چې عربانو یی په هکله ډېرې کیسې درلودې ومومدل شو. وروسته له لرې مودې کیندنې پیل شوی اودلرغونی ښار پاتې شونې ومومدل شوې. اودغه ورک شوی ښار دشګو داتلانتیس په نامه ونومول شو.

له څېړنوخلک په دې پوه شول چې داهمغه دعاد د ښار پاتې شونې دی . پوهانو د ارم هغه ستنې چې په قرآن کې یادې شوې وې ومومدلې ، چې دلوړو برجونو په ځیر د عاد په ځمکه کې لیدل کېږی. داکتر جورینس زریتس دښېرنو دپلاوی یوه غړی وویل: نظر پردې چې دغه برجونه د ابر دښار نښې دی اوهم ارم دبرجونو یا ستنو درلودونکی په قرآن کې یادشوی نو دا ټکی پردې دلالت کوی چې ابر همغه د ارم ښاردی چې په عمان کې دی.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ إِرَمَ ذَاتِ ٱلْعِمَادِ ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَـٰدِ

آیا ودې نه لیدل چې ستا رب له عاد سره څه وکړل چې په ارم کې د ستنو درلودونکی وو هغه چې دهغه په شان مو په نورو ښارونوکې نه وو پیدا کړی (الفجر ۸-۶).

لیدل کېږی چې له قرآن نه لاسته راغلی معلومات چې څوارلس پېړۍ مخکې ویل شوی کتې مټ دتاریخی معلوماتو غوندی دی.

ketabton.com - The Digital Library

د سدوم او ګموره ښارونه

حضرت لوط(ع) له ابراهیم(ع) سره په یوه وخت کې ژوند کاوه. هغه دخپل قام دلارښوونې لپاره د ابراهیم(ع) په کاوندِ کې ولېږل شو. دقرآن دشرحې پربنسټ دهغه قام فاحش اولوطی عادتونه ول ، کله چې لوط(ع) د الله (ج) لارښوونه هغوی ته واوروله څو له دې سترې ګناه نه واوړی هغوی له دې نه انکار وکړ چې ګواکې لوط (ع) پیغمبر دی اوخپل دغه ناوړه عمل ته یی دوام ورکړ . په پای کې دغه قام له کلک عذاب سره مخامخ شو اوله مېنځه ولاړ.

اولوط خپل قام ته وویل چې آیا ناوړه عمل چې هېڅا مخکې له تاسو نه ۆ کړی کوی یی . دښځو پرځای له نارینه ووسره جنسی اړیکه کوی اوتاسو فاسد قام یاست.
(الاعراف ۸۱-۸۰).

وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِم مَّطَرٗاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ

اوپه هغوی مو باران واوراوه نو ووینه چې دګناه کوونکو پای څه دی (الاعراف ۸۴).
اوداسې نښې مو له هغوی نه پرېښودې چې دعاقلانو لپاره عبرت وی (العنکبوت (۳۵).

وَلَقَد تَّرَكۡنَا مِنۡهَآ ءَايَةَۢ بَيِّنَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ

هغه ښار چې په هغه کې لوط(ع) ژوند کاوه اوبیا وروسته وران شو په پخوانۍ زمانه کې دسدوم په نامه یادېده . داسې په نظر راځی دغه قام چې د سره سمندرکې په شمال کې یی ژوند کاوه اوهغه ډول چې قرآن وایی له مېنځه تللی . دلرغون پېژندنو کیندنو ښوولی چې دغه ښار دبحرمیت سره نږدې داسراییلو اواردن په مېنځ کې واقع دی. پوهان وایی چې په دغه ځای کې دسلفرو سترې زېرمې شته . بنا پردې په دغه ځای کې نه د انسان اونه هم د نورو ژوو ژوند ممکن دی . سلفر داسې عنصردی چې داورغوځونونکو له لارې مېنځته راځی . قرآن دا روښانوی چې ددې ښار وانېدل دزلزلې او اور غورځونکو له اغېزی دی. آلمانی لرغون پېژندونکي ورنرکلر ددې ځای په هکله وایی:
"له قاعدې سره یوځای دغه ستر درز دصدم او ګمورې له درې سره یوه ورځ په دوزخ بدل شول. ددغو ښارونوله مېنځه تلل دیوې زلزلې له امله رامېنځته شوی چې له بریښنا اوچاودونو سره یوځای وه اویو ستر اوریی هم له ځانه سره درلود. دغه مسأله داورغورځونې لامل شوی چې دهمدې درې په اوږدو کې یی وجود درلود. اوس هم داورغورځونې له کبله سوری اودمذابو اوچونې ډبرو نښې داردن په پورتنیو لمنو کې له شن سره نږدې لیدل کېږی.
داوبلنودبرودغه پور اوتورې ډبرې دذلزلې اواورغورځونې ښکاره نښې دی په هرصورت دلوط سیند چې دبحرمیت په نامه یادېږی نیغ په نیغه د ذلزلې مېنځ اوملاکې قرارلری.
دبحر میت قاعده په یو لاندې ځای کې پرته ده . دغه دښته دطبرې سیند دشما ل اودعرابه د دښتې دجنوب په مېنځ کې ځای لری .
ددې فاجعې تخنیکی اړخ چې دلوط قام یی له مېنځه یوور دجیولیوجیستانو له خوا وڅېړل شو. هغوی وښوده چې زلزله په یوه اوږده کرښه کې پېښه شوې. داردن سیند په خپل ۱۹۰ کیلومتری تکلوری کې ۱۸۰ مترە لاندې ځی. داردن دسیند دغه ځوړی اود سمندر له سطحې نه لاندې د بحرمیت ټیټ واقع کیدل دیوې سترې جیولوژیکی پېښې څرګندویی کوی.
د اردن د سیند تکلوری یواځې دماتېدلو یوه برخه ده چې په سیمه کې واقع ده دغه ماتېدل دتوروس له غرونو پېل اود سوېل لوری ته د بحرمیت له ساحلونو نه تېرېږی دعرب د دښتې لورته ترعقبې خلیجه پورې په هغه ځای کې چې سورسمندرګی دافریقا په پای کې پرې کوی ادامه لری. داورغورځونې ځواکمن فعالیت دهمدې کرښې په دوام کې شتون لری . په واقیعت کې داورغورځونې تورې ډبرې داسراییلو دګالېلې په غره کې ، داردن په لوروسطحوکې ، دعقبې په خلیج اونورځایونو کې لیدل کېږی. تولې دغه نښې جوتوی چې په بحر میت کې یوه ستره فاجعه رامېنځته شوې.
دملی جغرافیې مجله د۱۹۵۷ کال ددسمبر دمباشتې په ګڼه کې داسې لیکی:
"دسدوم لامزروع غونډۍ لکه دیوې څوکې په څېر دبحرمیت په سره لوړه شوې . هېڅا دسدوم اوګمورې دښار آثار نه دی موندلی. پوهان په دې عقیدې دې چې دا دصدم په دره کې ددې سوریو په مقابل کې ول ، اوممکنه ده چې یوې زلزلې اوسېلاو له ځانه سره وړې وی.".
په قران کې موجود معلومات داځرګندوی چې دغه ښارونه اوس هم د مهم تکلوری په سرکې شته . جیولوجیستانو هغه لاره چې دبحرمیت له سویل ختیزنه پیل اودعربو ترتاپووزمی پوری ترسوریې اومصر پوری دوام لری دهغه دپاره ټاکلی دی.

ketabton.com - The Digital Library

فَجَعَلْنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ

اوددوی ښارمو لاندې باندې کړی او له کلکې اوسرینښناکې خټې نه موپردوی ډبری واورولی .اوپه دې کې دبصیرت دخاوندانو لپاره دعبرت نښې دی. اودا دلاری په اوږدو کې شته (الحجر ۷۴-۷۶).

د سباخلک او د عرم سېلاو

پېړۍ پېړۍ وراندې دسبا ټولنې دعربستان ستر مدنیت جوړاوه. تاریخې سرچینې وایی چې سبا دفنیقیانو غوندې فرهنک درلود. ډیر په سوداګریزو کړنو بوخت ول . دسبا خلک فرهنګی اومدرن خلک ول . دسبا دخلکو په کتیبوکې دبیاروغاونې ، وقف اوجوړښت کلمې ډیرې کارول شوې . دمعرب بند چې ددوی یو تاریخی اثر دی ددوی دټکنالوژی ښه بېلګه ګڼل کېږی.

دسبا دولت په خپله سیمه کې ځواکمن لښکر درلود . دسبا دپوځی ځواک په هکله په قرآن کې هم یادونه شوې . دسبا دیوه قوماندان پر ځان باور دسبا ملکې ته په ځواب کې موندلی شو:

قَالُوا۟ نَحْنُ أُو۟لُوا۟ قُوَّةٍ وَأُو۟لُوا۟ بَأْسٍ شَدِيدٍ وَٱلْأَمْرُ إِلَيْكِ فَٱنظُرِى مَاذَا تَأْمُرِينَ

وی ویل چې مورِ دښپړ ځواک اوځواکمنو جګړه مارونارینه ووځخه برخمن یو. نو هوډ ستاسو پرغاړه دی چې په څه شی امرکوی (النمل ۳۳).

دروم په پرمختللی تکنالوژی او دمعرب دبند په جوړېدوسره په سباکې ډېرې ځمکې کرل کیدې اوخړوبېدې. دښوځمکو اودسوداګری لارو دوی ته ښه ژوند ورپه برخه کړی وو. خو دوی پرځای ددی چې له خدای څخه شاکره اومنندوی واوسی ناشکره اوسرکښه ول ، اوځه ډول چې قرآن ورته اشاره کوی دوی ته دعرم د بند په نړیدو اودسیلاوپه راتلو سره سزا ورکړل شوه.

دسبا دباچاهی پلازمینه معرب وه چې دخپل جغرافیای موقیعت په درلودو سره ډیر بډای شوی ؤ. دغه ښار داضحانه سیند ته نږدې ؤ ، هغه ځای چې دجبل بلق سیند ته رسېده دبند دجوړیدو لپاره ښه ځای ګڼل کیده . دسبا خلکو دلته یو بند جوړکړ اوخپل مدنیت ته یی پراختیا ورکړه. په پایله کې یی اقتصاد ډیر ښه شو. معرب دخپل وخت یو پرمختللی ښار ؤ. یونانی لیکوال پلیسی دغه ځای له نږدې لیدلی اودهغه ځای برم اوشین والی یی ستایلی دی.

ددغه بند جګوالی شپاړس متره اوسوریی شپېته متره او اوږدوالی یی شپږسوه شل متره ؤ. ددغه بند له لاری نه زره شپږسوه هکتاره ځمکه خړوبېدله . دسبا په کتیبوکې دغه ځای ددوو جلکو اومعرب په نامه یادشوی . دغه بند بنونه اودانکوروتاکونه خړوبول . ددغه بند له برکته دغه سیمه ډیره شنه ، حاصل ورکونکې اودیمن ډیره وتلی سیمه شمېرل کیده. دوو فرانسویانو هریوه هولوی او آسترین ددتاریخی اسنادو پربنسټ ثابته کړه چې دغه بند له پخوازمانې نه دلته شتون درلود. دغه بند په کال ۵۴۲ میلادی کې مات اودعرم سېلاو زیاتې ورانې رامینځته کړې دانکوروتاکونه ، دمیوو بنونه اوکښتونه چې سلکونه کاله دسبا دخلکو له خواکته تړې اخستل کیده ټول له مېنځه لاړل . خلک ېوزلی شول اوپه پای کې دسبا حکومت له مېنځه ولاړ. دغو تاریخی واقعیتونو ته په پام سره کله چې عظیم الشأن قران ته وګورو دابه ومومو چودواړه یوله بل سره مطابقت لری.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِى مَسْكَنِهِمْ ءَايَةٌ ۖ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ ۖ كُلُوا۟ مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَٱشْكُرُوا۟ لَهُۥ ۚ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا۟ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ ٱلْعَرِمِ وَبَدَّلْنَٰهُم بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَىْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَىْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ جَزَيْنَٰهُم بِمَا كَفَرُوا۟ ۖ وَهَلْ نُجَٰزِىٓ إِلَّا ٱلْكَفُورَ ﴿١٧﴾

ketabton.com - The Digital Library

اودسبا دخلکولپاره په خپل وطن کې ننبې وې په کښ اوښې خوابنونوکې. وخوری دخپل رب له روزی نه اوله هغه مننډوی واوسی ددې لپاره چې ستاسو ټاټوبی نعمت لرونکی اونیک ښاردی اوستاسو رب بښونکی دی. سره له دې هم تاسو مخ وګرځاوه بیا موږ له بندنه سبلاو راولېږه اوددوی بنونه موپه دوو دترخو میوو لرونکی ، ګزاولږشمېر سدربانديې بدل کړل دغه ددوی دناشکری سزاوه اوپرته له ناشکرانه چاته سزانه ورکوو. (سبا ۱۷-۱۵).

په قرآن کې دسبا دخلکوسزا د "سیل العرم" په نامه یاده شوې . دغه کلمې دسبلاو ډول روښانوی. عرم دبند یا خندِ په ماناده. دالعرم سبلاو یعنی هغه سبلاو چې دبند دماتیدو له کبله مېنځ ته راځی . اسلامی پوهان ددغه سیلاو ځای اووخت هم ښکاره کړی علامه مودودی فرمایی:

"د العرم په سبلاوکې ، دعرم کلمه دبند په مانا ده څه ډول چې دعربستان دسویلی برخې په خبرو کې کارول کېږی . هغه کېندنې چې په یمن کې سرته رسېدلی دورانیو پاتې شونې په وار وارسره په همدې مانا موندل شوی . لکه هغه لیک چې دیمن باچا دمعرب ددیوالونو جوړونکی ابرهه ته په ۵۴۳ او ۵۴۲ میلادی کې ورکړی ، همدغه دعرم کلمه دبند په مانا کارول شوې . له همدې کبله دالعرم سبلاو یعنې هغه سبلاو چې دبند دماتېدو له امله مېنځته راغلی . سبلاو ټوله سیمه ونیوه هغه کانالونه چې دسباخلکو کیندلی وو اوهغه دیوال چې دبند لپاره ددو غرونو په مېنځ کې جوړشوی ؤ ، وران شواوداوبو لګلولو سیستم یی له مېنځه ولاړ. په پایله کې هغه هیواد چې له بنونو ډک ؤ په داسې یوه شاړه بدل شوی چې یو لړ شمېر ترخې اوتروې اود سدرونې په کې وې.

ورنر کلکر عیسوی لرغون پېژندونکی اود ((سپېځلی کتاب حق ؤ)) لیکوال دامنلې چې دعرم سبلاو هغه ډول چې قرآن یادکړی پېښ شوی دی . ددادول یو بند شتون او دهغه ماتېدل اودټول هیواد اوبنونو ورانېدل چې په قرآن کې یادشوی ټول حقیقت لری.

دعرم له سبلاووروسته دسبا خلکو خپل عاید له لاسه ورکړی ، دهغوی ځمکې ویرانې شوې هغو خلکو چې له الله [ج] یی مخ کړځولی وو پرده یی ایمان رانه وړ اوناشکری یی وکړه نوهمداسې سزا ورکړل شوه.

ketabton.com - The Digital Library

دحجرخلک

د ثمود خلک داسې یوه قبیله ده چې په قرآن کې یاده شوې اود دوی په هکله ډیر لږ معلومات شته . تاریخي سرچینې ښیي چې کلونه مخکې د ثمود په نامه خلکو شتون درلود . داسې ویل کېږي چې دحجر خلک هغه ډول چې په قرآن کې یادشوی ثمود دی ځکه چې دثمود بل نوم اصحاب الحجر دی. شاید ثمود د قبیلې نوم اوحجر دهغه ځای نوم دی چې دوی په کې اوسېدل. په حقیقت کې داسمه ده چې یونانی جغرافیه پوه پلنی هم لیکلی چې دثمود خلکو ددوموټې اوحکړې په ښارونوکې چې اوسني حجر دی ژوندکاوه.

پخوانی سند چې په هغه کې دثمود نوم شته دبابلیانو په حکومت پورې اړه لري . دغه سند په اتمه مخکې له میلاده پېړۍ کې پریوقوم باندې د بابلیانو ددوم سارګون باچا د بری په اړه دی . سارګون په یوه جګړه کې هغوی ته دعربستان په شمال کې ماته ورکړه. ددغه قوم ټولې نښې نښانې دپیغمبر حضرت محمد (ص) له زېرېدومخکې له مېنځه تللی. دیونان په پخوانیو یادښتونو کې دهغوی نوم دثمودپه نامه راغلی.

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَٰبُ ٱلْحِجْرِ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَءَاتَيْنَٰهُمْ ءَايَٰتِنَا فَكَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾ وَكَانُوا۟ يَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ

اودحجرخلکو پیغمبران دروغجن وګڼل . اوهغه نښې مو چې هغوی ته لېږلی وې له هغوټولونه یی مخ وګرځاوه. هغوی په غرونو کې باامنه کورونه جوړول (الحجر ۸۲-۸۰).

داردن دروم په دره کې اوس هم ددوی دکورنواوظریفو توکل شوودېرو نښې اوځایونه شته چې دپترا په نامه یادېږی . قرآن هم دکورونو په جوړولو اودډبروپه توکلوکې ددغوخلکو استعدادته اشاره کوی.

په قرآن کې د ریاضې معجزې

په قرآن کې دکلمو تکرار

برسېره پرهغو معجزو چې تر اوسه مو وشمېرلې ، دریاضی له نظره نوری معجزې هم په قرآن کې شته ، چې ډیرې ښکلې یی لیدل کېږی اوپه یو شمېر وښی پوهان پوه شوی. یوه له دغو ښکلوڅنې دڅینو مشخصوکلمو حیرانوونکی تکراردی چې په لاندې توګه یی یادونه کوو:.

- اووه آسمانونه په قرآن کې اووه ځلې یادشوی اودآسمانونو پیدایښت هم اووه ځلې یادشوی..
- دورځې کلمه (یوم) ۳۶۵ ځلې په مفرده توګه اود ورځوکلمه په جمعې ډول (ایام) ۳۰ ځلې یاده شوې . دمیاشتې کلمه دوولس ځلې یاده شوی .
- دکرلوکلمه او دونې کلمه هریوه ۲۶ ځلې یاده شوې.
- دمکافات کلمه ۱۱۷ ځلې اودبخښلوکلمه ۲۳۴ ځلې چې دمکافاتو دوه برابره کېږی یاده شوې.
- دووایه کلمه اووایی هریو ۳۳۲ ځلې یاده شوې.
- ددنیا کلمه او آخرت کلمه هریوه په مساوی ډول ۱۱۵ ځلې یاده شوې.
- دشیطان کلمه اوملایيکه کلمه هریوه ۸۸ ځلې یاده شوې.

ketabton.com - The Digital Library

- دایمان اوکفر کلمه هریوه ۲۵ ځلې یاده شوې.
- د دوزخ او جنت کلمې هریوه ۷۷ ځلې یاده شوې.
- دذکات اوبرکات کلمه هریوه ۳۲ ځلې یاده شوې.
- دنیکو خلکو (ابرار) اوبدو(فجار) کلمې هریو درې درې ځلې یادې شوی.
- د تاوده اوړی اوساړه ژمی کلمې هره یوه په مساوی توکه ۵ ځلې یادې شوی.
- دخمراونشې کلمې هریوه ۶ ځلې یادې شوی.

- دپوهېدواوروښنایی کلمې هریو په مساوی توکه ۴۹ وارې یادې شوی.
- دوعظ اوژبې کلمې هریوه ۲۵ ځلې یادې شوی.
- دسود اوفساد کلمې هریوه ۵۰ ځلې یادې شوی.
- داجر اوفعل کلمې هریوه۱۰۷ ځلې یادې شوی.
- دمحبت اواطاعت کلمې هریوه ۸۳ ځلې یادې شوی ،
- دتکلوری یا مسیر اوابداً کلمې هریوه ۲۸ ځلې یادې شوی.
- دمصیبت اوشکر کلیمی هریوه ۷۵ ځلې یادې شوی.
- دشمس اونور کلمې هریوه ۳۳ ځلې یادې شوی.
- دلارښوونې کلمې اودرحمت کلمې په مساوی توکه هریوه ۷۹ ځلې یادې شوی.
- دستونزو کلمه اودآرامښت کلمه هریوه ۱۳ ځلې یاده شوې.
- دښځې اونر کلمه هریوه ۲۳ ځلې یادې شوې چې دواړه ۴۶ کېږی.
- دنارینه (هکې) اودښځې (چر) هریو یواځې ۲۳ کروموزومه لری کله چې سره یوځای شی ۴۶ کروموزمه لری .
- دخیانت اوخبیث کلمه هریوه ۱۶ ځلې یاده شوې.
- دبشر اوانسان کلمه ۶۵ ځلې اودانسان دپراختیا پړاوونه هم ۶۵ کېږی . تراب یا خاوری ۱۷ ځلې ، نطفه ۱۲ ځلې ،علق ۶ ځلې ، اولحم یا غوښه ۱۲ ځلې چې ټول ۶۵ ځلې کېږی یادشوی.
- دصلوات یا لمانځه کلمه ۵ ځلې یاده شوې چې په شپه اوورځ کې پنځه ځلې لمونځ هم فرض دی.

د ځمکې د وچې او اوبو اندول

د بر یا وچې کلمه ۱۳ ځلې اوبحر ۳۲ ځلې یاده شوې چې ټول ۴۵ کېږی او که دهغو فیصدی وشمېرو دځمکې ۲۸ اعشاریه ۸ په سلوکې وچه ده او ۷۱اعشاریه ۱ په سلوکې اوبه دی ، دحیرانتیا خبر داده چې په همدې اندول وچه اوسمندر دځمکې پرمخ شته.

ketabton.com - The Digital Library

په قرآن کې د ابجدشمېرې

دعربی هریو توری یو حسابی ارزښت لری . یعنی هریو توری یوه شمېره څرګندوی اوپه دې توګه دتوریو له مخې محاسبې کېږی. دغې پوهې ته جمل حساب یا ابجد وایی: خلک له دغې پوهې نه په بېلابېلو ځایو کې ګټه اخلی چې یوه بېلګه یی دجفر پوهه ده.

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰
ی	ک	ل	م	ن	س	ع	ف	ص
۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰
ق	ر	ش	ت	ث	خ	ذ	ض	ظ
۱۰۰۰								
غ								

جفر دوراندوینې پوهه ده . پوهان دکلمو حسابی مانا تعبیروی . دابجد اوجفر په مېنځ کې توپیر دادی چې ابجد پېښې شوی حالت اواوسنی حالت ښکاروی اوجفر دراتلونکو پېښو احتمال بیانوی.
دغه علوم دقرآن کریم له نازلېدو سلګونه کاله وړاندې دخلکو په مېنځ کې رواج درلود. دعربو خلکو تاریخی پېښې دابجد په توریو لیکلی اودهرې پېښې نېټه یی ثبتوله اوبیا وروسته دعددی مانا په زیاتولو سره یی کولای شول نېټه ومومی.
که قرآنی ځینې آیتونه دابجد له نظره مطالعه کړو داسې رقمونه مونرسترګو کېږی چې د آیت له موضوع سره اړیکه لری . کله پوهېږو یوه پېښه سمه په هغه وخت کې شوې چې دابجد له لاری له

اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ

قرآنه استنباط شوې پوهېږو چې دا دیوه رمز په شانې پېښې ته یوه اشاره ده. (والله اعلم). په کال ۱۹۶۹ میلادي کې دسپوږمۍ په کرې باندې دپل اېښېدوپه هکله قرآن کې داسې راغلی:
هغه ګړۍ نږدې شوه اومیاشت شق شوه (القمر ۱).

په عربی کې دانشقاق کلمه دسوری کیدو ، شق کیدو ،دیوشی دلوړیدو لامل ، دځمکې کیندل اوکولبه کولو په مانا ده.
بیا مو ځمکه شق کړه اوله هغه نه مو حبوبات راشنه کړل. (عبس ۲۷-۲۶).

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾

وینو چې انشقاق دشق کولو یادځمکې د ځیرلواوکولبه کولو په مانا هم کارول شوې ده. ددې موضوع په پام کې نیولو سره د "الشق القمر" موضوع کولای شی په کال ۱۹۶۹ کې دسپوږمۍ په کرې باندې دښکته کیدو اودسپوږمۍ په خاوره باندې ځېرنوته اشاره وی. (والله اعلم).
په زړه پورې داده چې دابجد له نظره په دې موضوع کې هم ۱۹۶۹ آیت لاسته راځی.
پام باید وکړو چې دابجد په طریقه کې دیر بې ارتباطه رقمونه هم لاسته راتلای شی. اودمناسبو رقمونو موندل دیر لږ دی خو بیاهم له دغه آیت نه لاسته راغلی عدد دیره عالی پایله په لاس راکوی.
په کال ۱۹۶۹ کې امریکایی خلاوهونکو دسپوږمۍ کره په بېلابېلو وسایلو کېنلې وه اوخاوره یی دځېرلو لپاره ځمکې ته رواړې وه.
داهم باید روښانه کړو چې دسپوږمۍ شق کول زموږ دپیغمبر حضرت محمد(ص) معجزه هم وه. خلکو له رسول الله (ص) وغوښتل څوچې یوه معجزه دوی ته وروښیی څو چې دوی ایمان راوړی ، محمد(ص) دګوتې په اشاره سپوږمۍ دوه ټوټې کړه اودهغه په مینځ کې دحرم دغره دوه څوکې لیدل کېدې (بخاری). له دې آیت نه منظور د رسول اکرم(ص) معجزه هم کیدلاشی . خوداچې قرآن داسې یو کتاب دی چې په ټولو زمانو پورې اړه لری نو ځکه په عین وخت کې دسپوږمۍ پرکرې ځېرنو ته هم کې اشاره کیدلای شی.

ketabton.com - The Digital Library

ددې عددونو ټولکه ۱۳۹۰ کېږی او ۱۳۹۰سپوږمۍ هجری کال برابر ؤ له ۱۹۶۹ میلادی کال سره.

په قرآن کې د نولس عدد معجزه

بله معجزه په قرآن کې د۱۹ عدد معجزه ده په لاندې آیت کې پردې عدد ټینګارشوی.
اوپرهغه نولس تنه ګمارل شوی دی (المدثر ۳۰).

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ

- بسم الله الرحمن الرحيم له نولسو تورو جوړشوی.
- قرآن ۱۱۴ سورې یعنی (6×19) لری.
- لومړنۍ سوره چې نازله شوې ۹۶ سوره ده چې دقرآن له پایه دپیل لورته تردې سورې پورې ۱۹ سورې کېږی.
- لومړی ځل دشپږنوی یمې سورې لومړنۍ پنځه آیتونه نازل شوی چې دعلق سوره ده . دغه آیتونه ۱۹ کلمې لری.

اقرا باسم ربک الذی خلق * خلق الانسان من علق * اقرا و ربک الاکرم *
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲
الذی علم بالقلم * علم الانسان ما لم یعلم *
۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹

خه دول مو چې ولیدل دغه پنځه آیتونه ۱۹ کلمې لری .د (و ، د ، ب) توری کلمه نه شمېرل کېږی نوځکه نه دی شمېرل شوی.
دقران لومړنۍ سوره یعنې دعلق سوره ۱۹ آیتونه لری اوټول ۲۸۵ توری لری چې (15×19) کېږی.

- دقرآن وروستی سوره یعنې نصر ټول نولس کلمې لری.
- دنصرلومړنۍ آیت "اذاجاء نصر الله و الفتح" له نولسو تورو جوړشوی.
- بسم الله الرحمن الرحيم ۱۱۴ ځلې یعنی (6×19) په قرآن کې یاد شوی .دقرآن ۱۱۳ سورې په بسم الله الرحمن الرحيم پیل شوی اویواځې یوه سوره دتوبې په خپل پیل کې بسم الله الرحمن الرحيم نه لری. پرځای یی دنمل سوره کې دوه ځلې بسم الله الرحمن الرحيم شته. یو ځل دسورې په پیل کې بیا په ۳۵ آیت کې په زره پورې داده که چېرې دتوبې له سورې نه دنمل ترسورې پورې وشمېرو دنمل سوره نولسمه کېږی.
- که دنمل دسورې شمېره چې ۲۷ ده دهغه آیت له شمېرې سره چې په هغه کې بسم الله الرحمن الرحيم راغلی یعنې ۳۰ آیت سره جمع کړو ۵۷ (3×19) به لاس راځی.
- دتوبې له سورې نه دنمل ترسورې پورې دشمېرو مجموعه ۳۴۲ (18×19) .

(۳۴۲+۲۷+۲۶+۲۵+۲۴+۲۳+۲۲+۲۱+۲۰+۱۹+۱۸+۱۷+۱۶+۱۵+۱۴+۱۳+۱۲+۱۱+۱۰+۹)

ketabton.com - The Digital Library

- د الله (ج) دنامه مجموعه په ټولو آیتونو کې چې شمېره یې پر ۱۹ پوره ویشل کېږی لکه ۱۹ ، ۳۸ ، ۵۷ ، ۷۶ و غیره) ۱۳۳ کېږی یعنی (19×7).

- دیونس ،هود ، یوسف ، ابراهیم ، الحجر دسورې لومړی کلمه "الر" ده.

ددغو تورو دشمېرمجموعه (الف ، لام و را) په دې سورو کې داسې ده:
۲۴۸۹ (19×131) ، ۲۴۸۹(19×131) ، ۲۳۷۵(19×125) ،
۱۱۹۷(19×63) او ۹۱۲(۴۸×۱۹).

- دپیل دتوروشمېر یعنی الف ، لام ، میم او را مجموعه ۱۴۸۲(19×78) ځلې ده. الف ۶۰۵ ځلې ، لام ۴۸۰ ځلې ، میم ۲۶۰ ځلې او را ۱۳۷ ځې راغلی.

- د قاف ، حا ، یا ، عین او صاد توری یواځې دقرآن په یوه سوره کې راغلی . په دې سوره کې ق ۱۳۷ ځلې ، ح ۱۷۵ ځلې ، ی ۳۴۳ ځلې ، ع ۱۱۷ ځلې ا و ص ۲۶ ځلې راغلی. چې مجموعه یی ۷۹۸ (19×42) کېږی.

- د "واحد" ارزښت په مانا دیوه ۱۹ عدد دی. دغه کلمې له نوروبېلابېلو کلموسره په قرآن کې کاردیدلې خو دالله له کلمې سره ۱۹ ځلې یادشوی.

ا	ح	د
۱	۸	۴

و
۶

- دهغو سورو اوآیتونو دشمېرې مجموعه چې د "واحد" کلمه نولس ځلې په کې واقع شوې ۳۶۱ (19×19) دی.

- د "وحده" عربی کلمه یعنې یواځې د الله بنده کې وکړه په ۷۰آیت ، د ۷ سورې ۴۵ آیت د ۳۹ سورې ، ۱۲ آیت ۴۰ سورې ، ۸۴ آیت د ۴۰ سورې او ۴ آیت د ۶۰ سورې یاده شوې ده. ددغو عددونو مجموعه ۳۶۱ (19×19) کیږی.

- دآیتونو شمېر له لومړنیو مقطعاتو تورو (الم دبقرې دسورې په پیل کې) تر وروستیو (ن د القلم په سوره کې) ۵۲۶۳ (19×277) دی. ددې دواړوسورو په مینځ کې ۳۸ (19×2) سورې چې د مقطعاتو توری نه لری شته. درحمن کلمه ۵۷ ځلې (۱۹×۳) په قرآن کې شته.

- دیرش بېلابېل عددونه په قرآن کې یادشوی چې ټولګه یی (19×8534) کېږی.
۱۰۰۰۰۰+۵۰۰۰۰+۵۰۰۰+۳۰۰۰+۲۰۰۰+۱۰۰۰+۳۰۰+۲۰۰+۱۰۰+۹۹+۸۰+۷۰+۶۰+۵۰+۴۰+۳۰+۲۰+۱۹+۱۸+۱۷+۱۶+۱۵+۱۴+۱۳+۱۲+۱۱+۱۰+۹+۸+۷+۶+۵+۴+۳+۲+۱=۱۶۲۱۴۶ (۱۹×۸۵۳۴)

- برسېره پردې دیرش عددونو په قرآن کې اته کسری عددونه هم یادشوی (۱/۲ ، ۱/۱۰ ، ۱/۸ ، ۱/۶ ، ۱/۵ ، ۱/۴ ، ۱/۳ ، ۲/۳) یعنی ټول عددونه ۳۸ (۱۹x۲) کېږی.

- لومړنۍ سوره چې ۱۹ آیتونه لری دانفطار سوره ده چې دالله په کلمې پای ته رسېږی . اودا دپای له لوری نولسمه دالله کلمه ده. د "ق" سوره ۵۷ دق توری لری یعنی(۱۹×۳) دی. دغه راز دشوری سوره هم چې دق په مقطعه پیلېږی ۵۷ دق توری لری چې بیاهم (۱۹× ۳) کېږی.

- د ق سوره چې پنځوسمه سوره ده او ۴۵ آیتونه لری ، نو مجموعه یی ۹۵ (۱۹×۵) کېږی.

- د شوری سوره چې دوځلویښتمه سوره ده ا و ۵۳ آیتونه لری چې ټولګه یی بیاهم ۹۵ یعنی (۵×۱۹) کېږی.

- د مجید کلمه چې د "ق" سورې په لومړنی آیت کې راغلی دابجد له نظره ۵۷ کېږی اوپه دې سوره کې دق توری ۷۵ ځلې راغلی چې ۵۷ هم معادل دی له (۱۹×۳) کېږی.

- په قرآن شریف کې دق توری مجموعه ۷۹۸ کېږی چې مساوی دی له (۱۹× ۴۲) کېږی او دق سوره ۴۲ سوره ده چې دمقطعاتو توری په کې راغلی.

ketabton.com - The Digital Library

- "ن" دقلم سورې په سره کې راغلی چې ټول ۱۳۳ (۱۹× ۷) عدده "ن" په دې سوره کې شته .
- د (ی) او (س) توری دیس سورې په سرکې راغلی . "س" په دې سوره کې ۴۸ ځلې او د ی توری ۲۳۷ ځلې راغلی چې ددواړو مجموعه مساوی ده له ۲۸۵سره یعنی(۱۹× ۱۵) .
- د "الم" دمقطعاتو توری دشپږو سورو په سرکې راغلی . په البقره ، ال عمران ، العنکبوت ، الروم ، لقمان او السجده کې. د الف دتوری شمیر دلام اومیم هریو په دې سوره کې د۱۹ ضریب دی . ددغو تورو ټولکه په دغو سورو کې ، ۱۹۸۷۴ (۱۹×۱۰۴۶) کېږی.
۹۸۹۹ (۱۹×521)، ۵۶۶۲ (۱۹× 298)، ۱۶۷۲ (۱۹×88)، ۱۲۵۴ (۱۹× 66) و ۸۱۷ (۱۹×43)
- کله چې دهغو سورو دآیتونو شمېر چې ضریب یی۱۹ کېږی له بسم الله سره جمع کړو لاندې عدد ترلاسه کېږی. ۱۹× ۱ نولسمه سوره یا دمریم سوره ۹۹ آیتونه
۱۹× ۲سوره ۳۸ یا ص ۸۹ آیتونه
۱۹× ۳ ، ۵۷ سوره یا حدید ۳۰ آیتونه
۱۹× ۴سوره ۱۱۴ یا ناس ۷ آیتونه

چې ددې سورتونو دآیتونو شمېر ۲۶۶ (۱۹× 14) کېږی.

- دفرمان یوسه کلمه نولس ځلې .
- د عبد ، عابد او اعبدو کلمې مجموعا ۱۹۲ (۱۹× 8) ځلې یادې شوی.
- د الله نوم الواحد دابجد له نظره ۱۹ دی.
- الجامع نوم دابجد له نظره ۱۱۴ (۱۹×۶) دی.

<u>۱۹یوخارق العاده عدد:</u>

نولس د۹ او ۱۰ په توان دیو مجموعه ده . د۹ او ۱۰ په توان د ۲ مېنځ کې توپیر هم ۱۹ کېږی .

۱۹	۹+۱۰	$۱۰^{۱}$
۱۹	۸۱-۱۰۰	$۱۰^{۲}$

- لمر ، سپوږمۍ اوځمکه وروسته له هرو ۱۹ کلونو دیوې مستقیمې کرښې په سر واقع کېږی.
- دهالی لکۍ لرونکی ستوری وروسته له ۷۶ کلونو یعنې (۱۹×۴) له شمسی یالمریز نظام څخه تېرېږی.
- دانسان بدن ۲۰۹ (۱۱×۱۹) هډوکی لری.
- دانسان لاس ۱۹ هډوکی لری (پرته دلاس له بنده)

<u>د پاسکال په مثلث کې د۱۹ ځای:</u>

- دپاسکال په مثلث کې دلومړنیو عددونو مجموعه ۳۸ یا (۲×۱۹) کېږی.

ketabton.com - The Digital Library

۱
۱ ۱
۱ ۲ ۱
۱ ۳ ۳ ۱
۱ ۴ ۶ ۴ ۱
۱ ۵ ۱۰ ۱۰ ۵ ۱
۱ ۶ ۱۵ ۲۰ ۱۵ ۶ ۱
۱ ۷ ۲۱ ۳۵ ۳۵ ۲۱ ۷ ۱

- د پاسکال د مثلث د۱۹ لومړنیو عددونو ټولکه ۵۷(۳×۱۹) کېږی.
- د پاسکال مثلث په ریاضی کې د احتمالاتو د محاسبې لپاره پکارېږی.
- نو د لومړنیو عددنو مجموعه او د پاسکال د مثلث د۱۹ لومړنیوعددونومجموعه دواړه په ۱۹ دتقسیم وردی.

<u>دقرآنی ځینې آیتونو اوپاسکال مثلث په مینځ کې یوشمېرارېکې:</u>

- دعلق سوره چې لومړنۍ نازل شوې سوره ده له وروسته نه مخکې لورته نولسمه سوره ده . دغه سوره نولس آیتونه لری چې ټول له ۲۸۵ توری ده یعنې (۱۹ ضرب د۱۵) ددې آیت پنځه لومړنی آیتونه ۷۶ توری لری یعنی ۴ ضرب د۱۹ . د القلم د سورې لومړنی آیتونه چې دویمه نازل شوې سوره ده له ۳۸ کلمو نه جوړه شوې (۱۹×2).
- دریمه وحیه چې دمزمل سوره وه ۵۷ کلمې (۱۹×3) ده.

ketabton.com - The Digital Library

د ادبياتو له اړخه د قرآن کمال

ketabton.com - The Digital Library

د قرآن د تقلید ناشونتیا

د قرآن اعجاز مو د ساینس اوحساب اوتاریخ له اړخه تردې دمه وښوده . برسېره پردې د قرآن یوه ځانګړنه داده چې له ادب اوبلاغت نه ډکه بڼه لري.چې تقلید ترې نه شی کیدلای. باید ووایو چې قرآن د انسانانود هر عمر اوهرجنس ډلو ته خطاب کوی . قرآن په یوه روښانه او جامع ژبه خپلوویونکو ته په هرکچه زده کړې اوپوهه چې لری لیکل شوی.

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

اومور قرآن آسانه کړ لپاره دیادولو(القمر ۲۲).

وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا
فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟ وَلَن تَفْعَلُوا۟ فَٱتَّقُوا۟
ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

سره له دې چې قرآن یوه آسانه اوجامع بڼه لری خو کله هم د قرآن د بیان تقلید څوک کولای نه شی.
که تاسو په هغه څه کې چې مور دخپلو بنده ګانو لپاره لېږلی شک کوی نو یوه سوره دهغه په څیر جوړه کړی اوخپل شاهدان پرته له الله نه خپلې مرستې ته وغواړی که ریښتیا وایی. که ومو نشو کړای اوهېڅ کله هم نشی کولای نو وډار شی له هغه اورنه چې دسونک توکی یی انسانان اودېرې دی او دکافرانو لپاره یی وعده شوې. (البقره 23-۲۴).

د قرآن یو اعجاز چې په پورتنیو آیتونو کې ورته اشاره شوې دادی چې هېڅ څوک هم نه شی کولای له هغه سره مشابه سورې اوآیتونه جوړکړی ، ځومره چې د یوه کلام د تقلید امکان ناشونی وی په هغه کچه یی اعجاز ستر دی . بیاکله چې میلیاردونه انسانان دسلګونو کلونو په ترڅ کې نه شی کولای د قرآن سره مشابه څه ولیکی د دغه مبارک کتاب پر اعجاز باندی ټینک دلیل دی. اربوتنات په خپل کتاب چې دانجیل اوقران د جوړښت ترنامه لاندی لیکل شوی داسې وایی:
" د ادبیاتو له اړخه قرآن دیوې خالصې عربی ببلګه ده چې په نیمه شعری اونیمه نثری ډول لیکل شوی. ان دژبې استادان کله کله دخپلې ژبې دادبیاتو قاعده اودستوردقرآنی آیتونو پربنسټ تنظیموی. سره له دې چې ډیرو خلکو زیار ایستلی خو هېڅوک هم پردې نه دی بریالی شوی چې په داسې بڼکلې بڼه څه ولیکی. ".
هغه کلمې چې په قرآن کې کارول شوی هم دمانا اوهم له اروایی اړخه دځانګړی فصاحت ، اغېزې اودلیکلودبنې څخه برخمنې دی . په داسې حال کې چې هغه کسان چې نه غواړی په قرآن ایمان راوړی دځان لپاره ډیرې بانې لتوی هغوی دقرآن له ټولو بڼکلاوو نه انکارکوی.

په قرآن کې د قافیو عالی ماهیت

دقرآن تقلید ځکه هم ناشونی دی ، سره له دې چې عربی دی خو د مروجوعربی بیانونو ډول یی په کارنه دی وړی.
قافیې دادول په قرآن کې کارول شوی چې د قافیه لرونکی نثر په نامه یادې شوی اودهغوی دکارونې ډول دژبو پېژندونکو له لوری یو معجزه ګڼل شوې.
پروفیسر عادل عباس یو وتلی انګریز ساینس پوه د قرآن پرقافیو اوتورو دېرې خېرنې ترسره کړی . هغه ډیر حیرانوونکی حقیقتونه دقرآن د قافیو په هکله په خپل کتاب کې چې دساینس معجزې نومېړی یادې کړی.
څه ډول چې څرګنده ده د قرآن ۲۹ سورې په مقطعاتو پیل شوی چې ټول څوارلس توری دی : ۱ ، ص ، ط ، ح ، ی ، س ، ق ، ل ، م ، ک ، ع ، ن ، ر ، ه.
له دې ډلې نه که د "ن" توری مطالعه کړو دقلم په سوره کې 88.8% آیتونه د الشعرا په سوره کې 84.6% آیتونه د النمل په سوره کې 90،32% آیتونه او القصص په سوره کې 92،5% آیتونه په نون باندې قافیه شوی.
ټول ټال په قرآن کې 50،58% آیتونه دنون په توری قافیه شوی په بل عبارت دقرآن له نیمایی نه ډیر آیتونه دی چې قافیه یی په نون سره ټړل شوې. ددنیا په هېڅ یوه ژبه کې او هېڅ کتاب کې دا شونې نه ده . چې له نیمایی کتاب نه ډیر په نوم سره مقفی شوی وی.

ketabton.com - The Digital Library

که دقرآن قافیی په ټولیز ډول مطالعه کړو مور وینو چې اتیا په سلوکې دهغوی یواځې په درې غږونو یعنی الف ، میم ،او نون چې له ا ، م ، ن ، ی ، نه جوړشوی . که نون وویستل شی نو ۳۰ په سلوکې آیتونه په م ، ا او ی باندی مقفی شوی.

لاندې جدول پورتنیو څلورګونو یادشوو توروباندی دقافیې ټرل رابنیی :

دیوه اوږده قافیه لرونکی نثر جوړول چې له دوونه تر درې زروپورې کربنې له لږشمېر غږونو سره قافیه شوی وی دعالی کیفیت نښانه ده اوکافی ده چې د ادبې ډیر اوچتو ښلکواتل وپیژندل شی. دقرآن اوږدوخبروته په پام سره دغه قافیه ټرل ډیر خارق العاده کار دی.

قرآن په حقیقت کې د ښلابښلومعلوماتو اوماناو یوسمندر دی . دغومعلوماتو کې دینیات ، اخلاقیات ، عبرت ، د الله (ج) د پیغمبرانو پیغامونه ، ساینس ، تاریخ اونورشامل دی . خو دا سره له دی چې ډیر روان بیان لری په قافیه لرونکی اوښکلی ډول راوړل شوی. هېڅ ډول انسانی هڅه نه شی کولای چې ټول دغه ډول معلومات په څو قافیو کې سره راټول کړی ، نو دحیرانتیا ځای نه دی چې دعربی ژبو پیژندونکودقرآن تقلید ناشونی بللی.

ketabton.com - The Digital Library

پایله (نتیجه)

ketabton.com - The Digital Library

قرآن د الله (ج) کلام دی

ټول هغه څه چې مو په دې کتاب کې ولوستل یو څه روښانوی چې دغه خارق العاده کتاب چې د محمد(ص) مهر له خانه سره لری د الهام اوپوهې سرچینه ده. دغه کتاب چې ډیرې موضوع کانې په خان کې رانغاړی دالله (ج) کتاب دی . هره پراختیا چې په ساینس ، ټکنالوژی ، تاریخ اولرغون پېژندنه کې مېنځ ته راځی ددغه کتاب حقانیت نورهم روښانوی. د قرآن له نازلیدو وروسته په ساینس کې داسې پرمختګونه رامېنځته شوی چې قرآن یی وراندوینه کړې وه چې هیڅ کتاب په نړۍ کې داسې نشته چې دتیروپېښو بیان اودراتلونکی وراندوینه یی په سمه توګه کړی وی. د قران ویناوی او وراندوینې داوومې زېږدیزې پېړۍ دعربو دپوهې دکچې اوتکنالوژۍ نه ډیرې اوچتې وې دې موضوع ته په پام سره راځی له خانه وپوښتو چې:

- آیا په اوومه میلادې پېړۍ کې څوک پوهیدل چې دځمکې فضا له اووپورونو نه جوړه شوې ؟
- آیا په همدې پېړۍ کې دمور په رحم کې دماشوم دودې په پراوونو څوک پوهېدل ؟
- آیا په دې پېړۍ کې څوک پوهیدل چې نړۍ تل دودې په حال کې ده ؟
- آیا په یاده شوې زمانه کې څوک پوهېدل چې دهرچا دګوتونښې یواځې په همغه شخص پورې اړه لری ؟
- آیا په دې پېړۍ کې کله چې دهروغلیف لیک دلوستلو ورنه وو څوک پوهېدل چې همان دفرعون له نړدې کسانو څخه ؤ.
- آیا په اوومه میلادی پېړۍ کې څوک پوهېدل چې دفرعون لقب یواځې څوارلس کاله وراندې له میلاده کاریده اومخکې له هغه نه ؤ ؟
- آیاپه دې وخت کې دورېځو اود ارم دستنوپه هکله چا معلومات درلود ؟

ددې ټولو سوالونو ځواب یودی: هغه داچې قرآن دالله جل جلاله برحقه کلام دی هغه الله (ج) چې هرڅه یی پیداکړی اوهرڅه دده په پوهې پورې اړه لری ، په قرآن کې هریو معلومات دقرآن داعجاز یوه نښه ده.

نو پرټولوانسانو لازمه ده چې هرڅه ژر دغه کتاب دخپل ژوند لاربشود وګرځوی.

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُوا۟ فِيهِ ٱخْتِلَٰفًا كَثِيرًا

آیا په قران کې فکر نه کوی . که دالله نه دغیر له لوری وای په هغه کې به یی دیر اختلاف موندلای وای (النساء ۸۲).

ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا رَيْبَ

وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ مِن دُونِ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ

اوداقرآن داسې نه دی چې غیر له الله نه بل چا جوړکړی وی. اونورکتابونه مو چې په لاس کې درلودل هغه تصدیقوی اوپه تفصیل یی بیانوی. له شک پرته دا(قرآن) دعالمیانو درب له لوری دی (یونس ۳۷).

وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ مُبَارَكٌ فَٱتَّبِعُوهُ وَٱتَّقُوا۟ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

اودامبارک کتاب دی. له هغه نه متابعت وکړی اوپرهېزکونکی شی څوچې پرتاسو رحم وشی(الانعام ۱۵۵).

ketabton.com - The Digital Library

د ژبارن چاپ شوی کتابونه:
د هیلو غوتی شعری ټولګه
پراروایی ستونزو بری
اوسنی عصر
د قرآن اعجاز ژباړه (همدا کتاب)

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English